

KOMPARATIVNA ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA ODABRANIH MALOPRODAJNIH PODUZEĆA MJEŠOVITOM ROBOM U REPUBLICI HRVATSKOJ

Ećimović, Karla

Master's thesis / Diplomski rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Economics and Business / Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:148:122276>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 Unported / Imenovanje-Nekomercijalno-Dijeli pod istim uvjetima 3.0](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-08**

Repository / Repozitorij:

[REPEFZG - Digital Repository - Faculty of Economics & Business Zagreb](#)

Sveučilište u Zagrebu

Ekonomski fakultet

**Integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij Poslovna
ekonomija, smjer Računovodstvo i revizija**

**KOMPARATIVNA ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA
ODABRANIH MALOPRODAJNIH PODUZEĆA
MJEŠOVITOM ROBOM U REPUBLICI HRVATSKOJ**

Diplomski rad

Karla Ećimović

Zagreb, rujan, 2020.

Sveučilište u Zagrebu

Ekonomski fakultet

**Integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij Poslovna
ekonomija, smjer Računovodstvo i revizija**

**KOMPARATIVNA ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA
ODABRANIH MALOPRODAJNIH PODUZEĆA
MJEŠOVITOM ROBOM U REPUBLICI HRVATSKOJ
COMPARATIVE FINANCIAL STATEMENTS ANALYSIS
OF SELECTED CROATIAN RETAIL COMPANIES**

Diplomski rad

Studentica: Karla Ećimović

JMBG studentice: 0067541294

Mentorica: Izv. prof. dr. sc. Sanja Sever Mališ

Zagreb, rujan, 2020.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je diplomski rad isključivo rezultat mog vlastitog rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu, a što pokazuju korištene bilješke i bibliografija.

Izjavljujem da nijedan dio diplomskog rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz necitiranog izvora te da nijedan dio diplomskog rada ne krši bilo čija autorska prava.

Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za bilo koji drugi rad u bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili obrazovnoj ustanovi.

(vlastoručni potpis studenta)

(mjesto i datum)

Sažetak

U ovom radu prikazana je analiza financijskih izvještaja maloprodajnih poduzeća koja su u 2018. godini imale najveći tržišni udio prema prihodima u Republici Hrvatskoj, a to su Konzum d.d., Lidl Hrvatska d.o.o. k.d., Plodine d.d., Spar Hrvatska d.o.o. i Kaufland Hrvatska k.d. Cilj ovog rada bio je, uz pomoć instrumenata analize financijskih izvještaja, prikazati koja od navedenih poduzeća posluju najbolje. Maloprodaja je jedna od temeljnih djelatnosti u hrvatskom gospodarstvu, a karakteristika takvih poduzeća je problem sa zaduženošću i održavanjem likvidnosti.

Provedbom horizontalne i vertikalne analize navedenih poduzeća dobio se uvid u njihovoj strukturi i kretanju imovine i obveza, ostvarenih prihoda, rashoda i rezultata poslovanja u analiziranom razdoblju. Nadalje, izračunom i analizom financijskih pokazatelja navedenih konkurenata kao i njihovom usporedbom, dobio se uvid u kojim područjima su poduzeća uspješna, a u kojim područjima su manje uspješna ili uopće nisu.

Na kraju analiza je pokazala koja poduzeća posluju sigurno i uspješno, unatoč problemima s likvidnošću i zaduženošću.

Ključne riječi: analiza financijskih izvještaja, sigurnost i uspješnost poslovanja, maloprodajna djelatnost, Konzum d.d., Lidl Hrvatska d.o.o. k.d., Plodine d.d., Spar Hrvatska d.o.o., Kaufland Hrvatska k.d

Abstract

In this thesis was present an analysis of business success and security of retail companies that in 2018. had the largest market share by revenue in Republic of Croatia, following: Konzum d.d., Lidl Hrvatska d.o.o. k.d., Plodine d.d., Spar Hrvatska d.o.o. and Kaufland Hrvatska k.d. The objective of this thesis was with help of the financial statement analysis tools, present which of these companies are doing best. Retail is one of the basic activities in Croatian economy and characteristic of such companies is the problem with indebtedness and maintaining liquidity.

A horizontal and verical analysis conducted in order to gain insight into their structure and movement of assets and liabilities, revenues, expenses and operating results in the analyzing period. Furthermore, by calculating and analyzing the financial indicators of these competitors as well as comparing them, an insight was gained about companies' success areas and which areas they are less successful or not at all.

Finally, it will be shown which companies operate succesfully, despite liquidity and indebtedness problems.

Key words: financial statement analysis, business success and security, retail, Konzum d.d., Lidl Hrvatska d.o.o. k.d., Plodine d.d., Spar Hrvatska d.o.o., Kaufland Hrvatska k.d

Sadržaj

1. Uvod.....	1
1.1. Predmet i cilj rada.....	1
1.2. Izvori podataka i metoda prikupljanja	1
1.3. Sadržaj i struktura rada	1
2. Obilježja trgovine na malo mješovitom robom u Republici Hrvatskoj	2
2.1. Karakteristike najznačajnijih trgovaca na malo mješovitom robom.....	4
2.1.1. Konzum d.d.	5
2.1.2. Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.....	6
2.1.3. Plodine d.d.....	7
2.1.4. Spar Hrvatska d.o.o.....	8
2.1.5. Kaufland Hrvatska k.d.	9
2.2. Specifičnosti financijskog izvještavanja trgovine na malo mješovitom robom	10
3. Ocjena kvalitete poslovanja među konkurentima na temelju instrumenata analize financijskih izvještaja.....	11
3.1. Značaj analize financijskih izvještaja	12
3.2. Postupci i instrumenti analize financijskih izvještaja	13
3.2.1. Horizontalna analiza	14
3.2.2. Vertikalna analiza	14
3.2.3. Financijski pokazatelji	15
4. Komparativna i strukturna analiza financijskih izvještaja poduzeća iz grane trgovine na malo mješovitom robom.....	18
4.1. Horizontalna analiza bilance i računa dobiti i gubitka.....	18
4.1.1. Horizontalna analiza poduzeća Konzum d.d.	18
4.1.2. Horizontalna analiza poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.....	23
4.1.3. Horizontalna analiza poduzeća Plodine d.d.....	28
4.1.4. Horizontalna analiza poduzeća Spar Hrvatska d.o.o.....	33
4.1.5. Horizontalna analiza poduzeća Kaufland Hrvatska k.d.	38
4.2. Vertikalna analiza bilance i računa dobiti i gubitka	44
4.2.1. Vertikalna analiza poduzeća Konzum d.d.....	44
4.2.2. Vertikalna analiza poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.	49
4.2.3. Vertikalna analiza poduzeća Plodine d.d.	54
4.2.4. Vertikalna analiza poduzeća Spar Hrvatska d.o.o.....	59
4.2.5. Vertikalna analiza poduzeća Kaufland Hrvatska k.d.	64

5. Analiza pokazatelja kao instrument ocjene kvalitete poslovanja u trgovini na malo mješovitom robom.....	69
5.1. Usporedba sigurnosti poslovanja.....	69
5.1.1. Usporedba poslovanja pomoću pokazatelja likvidnosti	70
5.1.2. Usporedba poslovanja pomoću pokazatelja zaduženosti	73
5.2. Usporedba uspješnosti poslovanja.....	76
5.2.1. Usporedba poslovanja pomoću pokazatelja aktivnosti	76
5.2.2. Usporedba poslovanja pomoću pokazatelja ekonomičnosti	80
5.2.3. Usporedba poslovanja pomoću pokazatelja profitabilnosti.....	81
6. Zaključak	84
Popis literature.....	86
Popis grafikona.....	89
Popis tablica	90
Prilozi.....	93
Životopis	103

1. Uvod

1.1. Predmet i cilj rada

Predmet ovog rada je komparativna analiza financijskih izvještaja poduzeća koja su imala najveći tržišni udio prema prihodima u Republici Hrvatskoj 2018. godine, a to su: Konzum d.d., Lidl Hrvatska d.o.o. k.d., Plodine d.d., Spar Hrvatska d.o.o., Kaufland Hrvatska k.d. Analiza financijskih izvještaja navedenih poduzeća provodit će se za razdoblje od 2016. do 2018. godine. Provedbom horizontalne i vertikalne analize navedenih poduzeća dobit će se uvid u kretanju imovine i obveza, ostvarenih prihoda, rashoda i rezultata poslovanja u analiziranom razdoblju. Nadalje, izračunom i analizom financijskih pokazatelja navedenih konkurenata kao i njihovom usporedbom, dobit će se uvid u kojim područjima su poduzeća uspješna, a u kojim područjima su manje uspješna ili uopće nisu.

1.2. Izvori podataka i metoda prikupljanja

Pri izradi ovog rada, korišteni su sekundarni podaci u vidu domaće i strane stručne literature iz područja računovodstva i analize financijskih izvještaja. Osim toga, korištene su i sektorske analize za područje koje se analiziralo u radu. Kao temelj provođenja analize, korišteni su javno dostupni financijski izvještaji putem web stranice Registar godišnjih financijskih izvještaja.

1.3. Sadržaj i struktura rada

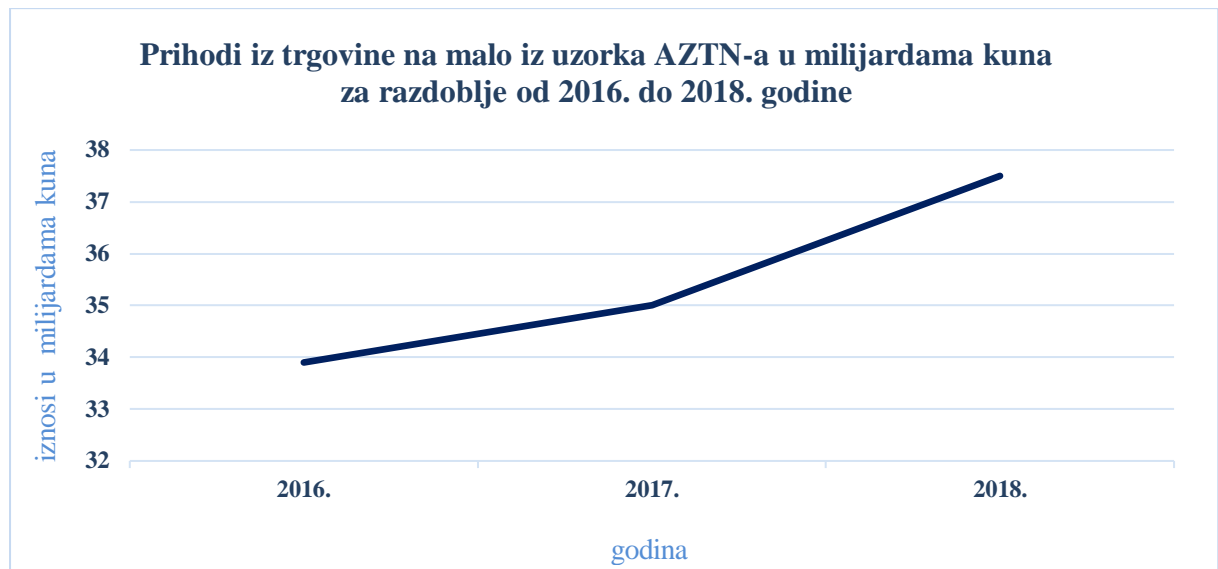
Diplomski rad podijeljen je u šest poglavlja. Nakon objašnjenja predmeta i cilja rada te korištenih izvora podataka i metoda njihova prikupljanja u uvodnom dijelu, u drugom će dijelu rada biti obrađena obilježja trgovine na malo mješovitom robom u Republici Hrvatskoj. Osim karakteristika naznačajnijih trgovaca na malo, objasnit će se specifičnosti izvještavanja trgovine na malo. U središnjem dijelu rada objasnit će se važnost financijskog izvještavanja kao i instrumenti analize financijskih izvještaja. U četvrtom poglavlju će se prikazati strukturalna i horizontalna analiza odabranih poduzeća koja se bave trgovinom na malo mješovitom robom, dok će se u petom poglavlju prikazati i analizirati izračuni financijskih pokazatelja. Konačno, u šestom poglavlju izvest će se zaključci o sigurnosti i uspješnosti poslovanja odabranih poduzeća.

2. Obilježja trgovine na malo mješovitom robom u Republici Hrvatskoj

Prema Zakonu o trgovini¹, trgovina na malo je kupnja robe radi daljnje prodaje potrošačima za osobnu uporabu u kućanstvu i profesionalnim korisnicima. Obavlja se u prodavaonicama ili izvan njih ako su za takav način prodaje ispunjeni propisani uvjeti. Prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti², trgovina na malo je klasificirana u području G (Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala) pod odjeljkom 47 (Trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima).

U nastavku će se prikazati neke od karakteristika trgovine na malo u Republici Hrvatskoj. Grafikon prikazuje prihode iz trgovine na malo, prema istraživanju Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja.

Grafikon 1. Prihodi iz trgovine na malo iz uzorka AZTN-a u milijardama kuna za razdoblje od 2016. do 2018. godine

Izvor: Izrada autorice prema podacima iz istraživanja Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja dostupno na: <http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2016/10/Maloprodaja-2016.pdf> (21.06.2020.), http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2018/09/Prikaz-tr%C5%BEi%C5%A1ta-trgovine-na-malo-mje%C5%A1ovitom-robom-prete%C5%BEno-hranom-pi%C4%87ima-i-higijenskim-proizvodima-za-doma%C4%87instvo-u-Republici-Hrvatskoj-u-2017_.pdf (21.06.2020.), <http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2019/07/PRIKAZ-STANJA-TRGOVINA-2018.pdf> (21.06.2020.)

Kao što se može vidjeti, trgovina na malo bilježi porast prihoda po godinama, a taj rast je najviše iskazan u 2018. godini, kada su prihodi iznosili 37,5 milijardi kuna, odnosno povećali su se za 7% u odnosu na 2017. godinu.

¹Zakon o trgovini, dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/175/Zakon-o-trgovini> (21.06.2020.)

²Narodne novine (2007.), Nacionalna klasifikacija djelatnosti, dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2007_06_58_1870.html (21.06.2020.)

Prema istraživanju Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja³ u 2018. godini broj svih prodajnih mjesta povećao se 91 prodajno mjesto (2%) te se neto prodajna površina povećala za 23.700 četvornih metara (2%). Dakle, 2018. godine ukupno je bilo 4.641 prodajno mjesto dok je neto prodajna površina bila 1.208.700 četvornih metara.

Kada se promatra prosječan broj zaposlenih u trgovini na malo, on se u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu smanjio za 1,2%⁴, a u 2018. godini se povećao za 0,1%⁵. Bruto plaće s godinama rastu, pa su se tako u 2016. godini povećale za 2,60%⁶, u 2017. godini za 5,20%, a u 2018. godini za 6,60%. Međutim, prema podacima iz sektorske analize od 2016⁷., 2017.⁸ i 2018.⁹ godine bruto plaća u trgovini na malo u odnosu na trgovinu je bila niža za između 13,00% i 13,30%, dok je u odnosu na gospodarstvo bila niža za između 22,60% i 25,00%

Prema podacima iz Sektorske analize - Trgovina na malo za 2018. godinu¹⁰, prosječan koeficijent ukupne zaduženosti vodećih deset maloprodavača iznostio je 1,17, a koeficijent tekuće likvidnosti iznosio je 0,33. Zaključuje se da maloprodavači imaju problem s održavanjem likvidnosti i sa zaduženošću.

Male prodavaonice se dijele na hipermarkete, male prodavaonice, samoposluge i supermarkete. Slijedeći grafikon prikazuje strukturu malih prodavaonica prema ostvarenim prihodima u ukupnoj maloprodaji u 2018. godini.

³Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, dostupno na: <http://www.aztn.hr/9849/> (21.06.2020.)

⁴Sektorska analiza Trgovina na malo za 2017. godinu, Ekonomski institut Zagreb, dostupno na: https://www.eizg.hr/userdocsimages/publikacije/serijske-publikacije/sektorske-analize/SA_trgovina_travanj-18.pdf (21.06.2020.)

⁵Sektorska analiza Trgovina na malo za 2018. godinu, Ekonomski institut Zagreb, dostupno na: https://www.eizg.hr/userdocsimages/publikacije/serijske-publikacije/sektorske-analize/sa_trgovina_2019.pdf (21.06.2020.)

⁶Sektorska analiza Trgovina na malo za 2016. godinu, Ekonomski institut Zagreb, dostupno na: https://www.eizg.hr/userdocsimages/publikacije/serijske-publikacije/sektorske-analize/SA_trgovina_travanj-2017.pdf (21.06.2020.)

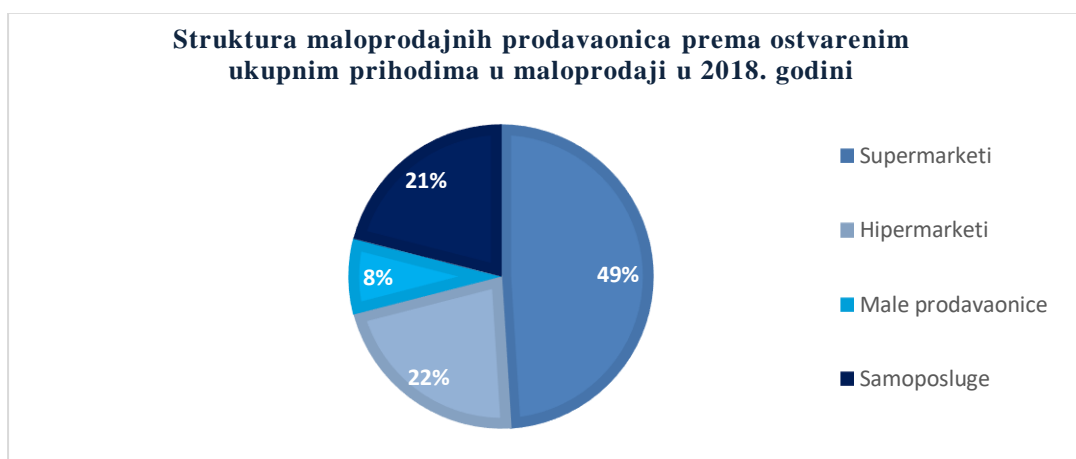
⁷Sektorska analiza Trgovina na malo za 2016. godinu, Ekonomski institut Zagreb, dostupno na: https://www.eizg.hr/userdocsimages/publikacije/serijske-publikacije/sektorske-analize/SA_trgovina_travanj-2017.pdf (21.06.2020.)

⁸Sektorska analiza Trgovina na malo za 2017. godinu, Ekonomski institut Zagreb, dostupno na: https://www.eizg.hr/userdocsimages/publikacije/serijske-publikacije/sektorske-analize/SA_trgovina_travanj-18.pdf (21.06.2020.)

⁹Sektorska analiza Trgovina na malo za 2018. godinu, Ekonomski institut Zagreb, dostupno na: https://www.eizg.hr/userdocsimages/publikacije/serijske-publikacije/sektorske-analize/sa_trgovina_2019.pdf (21.06.2020.)

¹⁰Sektorska analiza Trgovina na malo za 2018. godinu, Ekonomski institut Zagreb, dostupno na: https://www.eizg.hr/userdocsimages/publikacije/serijske-publikacije/sektorske-analize/sa_trgovina_2019.pdf (21.06.2020.)

Grafikon 2. Struktura maloprodajnih prodavaonica prema ostvarenim prihodima u ukupnim prihodima maloprodaje

Izvor: Prikaz tržišta trgovine na malo u Republici Hrvatskoj 2018., Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, dostupno na: <http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2019/07/PRIKAZ-STANJA-TRGOVINA-2018.pdf> (21.06.2020.)

Kao što je vidljivo iz grafikona, u maloprodaji dominira kupovina u supermarketima i hipermarketima, jer je ostvareno 71% ukupnih prihoda u navedenim prodavaonicama. Slijedi samoposluga s 21% ostvarenih ukupnih prihoda u maloprodaji te male prodavaonice s 8% ostvarenih ukupnih prihoda u maloprodaji.

2.1. Karakteristike najznačajnijih trgovaca na malo mješovitom robom

U nastavku će se prikazati karakteristike najznačajnijih trgovaca mješovitom robom u Republici Hrvatskoj. Slijedeća tablica prikazuje tržišne udjele prema prihodima najznačajnijih trgovaca na malo mješovitom robom.

Tablica 1. Tržišni udjeli prema prihodima najznačajnijih trgovaca na malo mješovitom robom mješovitom robom u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2016. do 2018. godine

Poduzeće	2016.	2017.	2018.
Konzum d.d.	20% - 30%	20% - 30%	20% - 30%
Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.	10% - 20%	10% - 20%	10% - 20%
Plodine d.d.	5% - 10%	10% - 20%	5% - 10%
Spar Hrvatska d.o.o.	5% - 10%	5% - 10%	5% - 10%
Kaufland Hrvatska k.d.	5% - 10%	10% - 20%	5% - 10%

Izvor: Prikaz tržišta trgovine na malo u Republici Hrvatskoj 2018., Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, dostupno na: <http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2019/07/PRIKAZ-STANJA-TRGOVINA-2018.pdf> (21.06.2020.)

Prema prikazanim podacima, Konzum d.d. je najveći trgovac na malo mješovitom robom s tržišnim udjelom između 20% i 30%, zatim slijedi Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. s tržišnim udjelom između 10% i 20% te Plodine d.d. s tržišnim udjelom između 5% i 10%. Treba naglasiti da je Kaufland d.d. 2016. i 2017. godine bio na četvrtom mjestu po tržišnom udjelu, a 2018. pao je na peto mjesto. Također, poduzeće Spar Hrvatska d.o.o. je 2016. godine bio na šestom mjestu po tržišnom udjelu, ali je 2017. godine preuzeo poduzeće Billa d.o.o. i skočio na peto mjesto, te konačno 2018. godine zauzima četvrto mjesto po tržišnom udjelu.

2.1.1. Konzum d.d.

Budući da je 1.4.2019. godine KONZUM plus d.o.o., sukladno nagodbi koja je usvojena u postupku izvanredne uprave nad društvom Agrokor d.d., preuzeo poslovanje društva Konzum d.d. što posebice uključuje Konzum maloprodajne dućane¹¹, u ovom radu će se spominjati naziv Konzum d.d. budući da se navedeno preuzimanje poslovanja dogodilo nakon razdoblja za koje se provodi analiza.

Kao što je spomenuto, poduzeće Konzum d.d. je najveći trgovac na malo mješovitom robom. Poduzeće je od 2016. do 2018. godine imalo između 9.419 i 11.500 zaposlenih¹², s time da je najveći broj bio u 2016. godini, a najmanji u 2018. godini te se zaključuje da u poduzeću broj zaposlenih pada. Razlozi tomu su restrukturiranje poduzeća i zatvaranje poslovnica zbog njihove neprofitabilnosti te isteka zakupa.¹³ Dakle, i broj poslovnica ima negativan trend, pa je tako poduzeće Konzum d.d. imalo 2016. godine 768 poslovnica (uključujući prodavaonice kozmetičkih i toaletnih proizvoda KOZMO), 2017. godine 702 poslovnice (uključujući prodavaonice kozmetičkih i toaletnih proizvoda KOZMO) te 2018. godine 623 poslovnice. Veliki pad od 80 prodavaonica u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu uzrokovan je preuzimanjem prodavaonica „KOZMO“ od strane poduzeća Müller trgovina Zagreb d.o.o. u razdoblju od ožujka do srpnja 2017. godine.¹⁴

¹¹ Konzum d.d. (KONZUM Plus d.o.o), dostupno na: <https://www.konzum.hr/pravila-privatnosti> (22.06.2020.)

¹² FINA-Transparentno.hr, dostupno na: <https://www.transparentno.hr/pregled/29955634590/konzum-d-d?year=2016> (22.06.2020.)

¹³ Registar financijskih izvještaja, dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (22.06.2020.)

¹⁴ Registar financijskih izvještaja, dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (22.06.2020.)

Prvu samoposlugu poduzeće Konzum d.d. otvara 1957. godine u Zagrebu, a prvi supermarket, odnosno Super Konzum, otvoren je 1995. godine, dok je 2004. godine, poduzeće Konzum d.d. je prisutno u svim županijama Republike Hrvatske.¹⁵

Poduzeće Konzum d.d. na tržištu je prisutno u tri prodajna formata robe široke potrošnje, a to su Konzum prodavaonice u susjedstvu, Konzum maxi format namijenjen većim tjednim kupnjama i Super Konzum prodavaonice koje svojom ponudom omogućuju kupnju svega potrebnog za kućanstvo na jednom mjestu.¹⁶

U najvećim gradovima Republike Hrvatske, prema tržišnom udjelu Konzum d.d. je u 2018. bio na prvom mjestu u Zagrebu i Osijeku, dok je u Splitu bio na trećem mjestu.¹⁷ U Rijeci je poduzeće Konzum d.d. 2017. godine bilo na trećem mjestu po tržišnom udjelu¹⁸, a 2018. godine je palo na četvrto mjesto.¹⁹

2.1.2. Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.

Poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. je drugi najveći trgovac na malo mješovitom robom u Republici Hrvatskoj. U odnosu na Konzum d.d., poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. ima manju koncentraciju poslovnica po državi. Treba napomenuti da poslovna godina poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. počinje 01.03., a završava sa 28., odnosno 29.02. sljedeće kalendarske godine²⁰. Pa će tako podaci iz Registra financijskih izvještaja primjerice za 2018. godinu, biti prikazani od 01.03.2018. do 28.02.2019. godine.

Poduzeće je u promatranom razdoblju imalo između 2.012 i 2.399 zaposlenih, ali za razliku od poduzeća Konzum d.d., poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. ima pozitivan trend broja zaposlenih koji je uzrokovan sve većim brojem poslovnica poduzeća. U 2016.

¹⁵ Konzum d.d. (KONZUM Plus d.o.o), dostupno na: <https://www.konzum.hr/o-nama> (22.06.2020.)

¹⁶ Konzum d.d. (KONZUM Plus d.o.o.), dostupno na: <https://www.konzum.hr/o-nama> (22.06.2020.)

¹⁷ Prikaz tržišta trgovine na malo u Republici Hrvatskoj 2018., Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, dostupno na: <http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2019/07/PRIKAZ-STANJA-TRGOVINA-2018.pdf> (22.06.2020.)

¹⁸ Prikaz tržišta trgovine na malo u Republici Hrvatskoj 2017., Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, dostupno na: http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2018/09/Prikaz-tr%C5%BEi%C5%A1ta-trgovine-na-malo-mje%C5%A1ovitom-robom-prete%C5%BEno-hranom-pi%C4%87ima-i-higijenskim-proizvodima-za-doma%C4%87instvo-u-Republici-Hrvatskoj-u-2017_.pdf (22.06.2020.)

¹⁹ Prikaz tržišta trgovine na malo u Republici Hrvatskoj 2018., Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, dostupno na: <http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2019/07/PRIKAZ-STANJA-TRGOVINA-2018.pdf> (22.06.2020.)

²⁰ Registar financijskih izvještaja, dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (22.06.2020.)

godini poduzeće je imalo 91 poslovnica, 2017. godine 94 poslovnice, a 2018. godine 96 poslovnica.²¹

Poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. ima međunarodnu središnjicu u Neckarsulmu u Njemačkoj, gdje je 1930. godine osnovano poduzeće za veleprodaju prehrambenih namirnica Lidl & Schwarz KG. U Republici Hrvatskoj 2002. godine prvi zaposlenici su pripremali tržište, kupovali zemljišta i gradili trgovine, da bi 2006. godine Lidl otvorio vrata hrvatskim kupcima u prvim 13 trgovinama.²²

Poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. na tržištu je prisutan u nekoliko koncepata trgovine robe široke potrošnje, a to su standardna trgovina, posebne trgovine, trgovina u centru grada, retail park (trgovački centar) i metropolska trgovina.²³

Zanimljivo je to da poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. ima između 10% i 20% tržišnog udjela u Republici Hrvatskoj, a da se u Zagrebu ne nalazi među prva tri trgovca. U Splitu 2017.²⁴ i 2018. godine²⁵, poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. se nalazi na četvrtom mjestu, drugo mjesto zauzima u Rijeci i 2017.²⁶ i 2018. godine²⁷, a u Osijeku je s četvrtog mjesta iz 2017. godine došlo na treće mjesto u 2018. godini.²⁸

2.1.3. Plodine d.d.

Poduzeće Plodine d.d. je treći najveći malopradajni trgovac u Republici Hrvatskoj. U odnosu na poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Konzum d.d. ima manju koncentraciju po Republici Hrvatskoj.

²¹ Registar financijskih izvještaja, dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (22.06.2020.)

²² Lidl Hrvatska d.o.o. k.d., dostupno na: <https://tvrtka.lidl.hr/o-nama/povijest> (22.06.2020.)

²³ Lidl Nekretnine Hrvatska, dostupno na: https://www.nekretnine-lidl.hr/?_ga=2.154365176.1722730645.1592834392-238040451.1592834392

²⁴ Prikaz tržišta trgovine na malo u Republici Hrvatskoj 2017., Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, dostupno na: http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2018/09/Prikaz-tr%C5%BEi%C5%A1ta-trgovine-na-malo-mje%C5%A1ovitom-robom-prete%C5%BEo-hranom-pi%C4%87ima-i-higijenskim-proizvodima-zadoma%C4%87instvo-u-Republici-Hrvatskoj-u-2017_.pdf (22.06.2020.)

²⁵ Prikaz tržišta trgovine na malo u Republici Hrvatskoj 2018., Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, dostupno na: <http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2019/07/PRIKAZ-STANJA-TRGOVINA-2018.pdf> (22.06.2020.)

²⁶ Prikaz tržišta trgovine na malo u Republici Hrvatskoj 2017., Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, dostupno na: http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2018/09/Prikaz-tr%C5%BEi%C5%A1ta-trgovine-na-malo-mje%C5%A1ovitom-robom-prete%C5%BEo-hranom-pi%C4%87ima-i-higijenskim-proizvodima-zadoma%C4%87instvo-u-Republici-Hrvatskoj-u-2017_.pdf (22.06.2020.)

²⁷ Prikaz tržišta trgovine na malo u Republici Hrvatskoj 2018., Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, dostupno na: <http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2019/07/PRIKAZ-STANJA-TRGOVINA-2018.pdf> (22.06.2020.)

²⁸ Prikaz tržišta trgovine na malo u Republici Hrvatskoj 2018., Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, dostupno na: <http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2019/07/PRIKAZ-STANJA-TRGOVINA-2018.pdf> (22.06.2020.)

Poduzeće je u promatranom razdoblju imalo između 3.314 i 3.413 zaposlenih, te kao poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. k.d., ima pozitivan trend broja zaposlenih koji je uzrokovan sve većim brojem poslovnica poduzeća koje su se otvarale u promatranom razdoblju. U 2016. godini poduzeće je imalo 75 poslovnica, zatim 2017. godine 80 poslovnica te konačno u 2018. godini je imalo 84 poslovnice.²⁹

Poduzeće Plodine d.d. osnovano je 1993. godine u Rijeci gdje je otvoren prvi prodajni centar. Razvoj poduzeća Plodine d.d. nastavlja se širenjem na lokalnoj razini te započinje 2002. godine širenje poslovanja izvan regije.³⁰

Supermarketi i hipermarketi su koncepti trgovine široke potrošnje koje ima poduzeće Plodine d.d.³¹

Budući da poduzeće Plodine d.d. ima sjedište u Rijeci, u tom gradu je na prvom mjestu po tržišnom udjelu od 2016. godine do 2018. godine.³²

2.1.4. Spar Hrvatska d.o.o.

Kao što je navedeno, Spar Hrvatska d.o.o. se nalazi na četvrtoj poziciji i bilježi najveći nominalni rast prihoda iz maloprodaje u 2018. godini.³³ Za razliku od poduzeća Plodine d.d. i Lidl Hrvatska d.o.o. k.d, poduzeće Spar Hrvatska d.o.o. ima više poslovnica od navedenih poduzeća, o čemu će u nastavku biti riječ.

Poduzeće je u promatranom razdoblju imalo između 2.910 i 4.477 zaposlenih, te je trend broja zaposlenih pozitivan. Razlog tomu je porast broja poslovnica u promatranom razdoblju, pa je tako 2016. godine imalo 58 poslovnica, 2017. godine 103 poslovnice te je 2018. godine imalo 110 poslovnica. Iz navedenih podataka se vidi nagli porast broja zaposlenih i broj poslovnica u 2017. godini. Osnivač poduzeća Spar Hrvatska d.o.o, SPAR Österreichische Warenhandels-AG iz Austrije, postao je vlasnikom društva Billa d.o.o, Billa Nekretnine d.o.o. i Minaco d.o.o. 31.03.2017. godine, te je uslijedio prijenos trgovačkog poslovanja na Spar Hrvatska d.o.o. Navedeni prijenos je uključivao

²⁹ Registar financijskih izvještaja, dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (26.06.2020.)

³⁰ Plodine d.d. dostupno na: <http://www.plodine.hr/o-nama/> (26.06.2020.)

³¹ Plodine d.d. dostupno na: <http://www.plodine.hr/nasi-supermarketi/> (26.06.2020.)

³² Prikaz tržišta trgovine na malo u Republici Hrvatskoj 2018., Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, dostupno na: <http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2019/07/PRIKAZ-STANJA-TRGOVINA-2018.pdf> (26.06.2020.)

³³ Prikaz tržišta trgovine na malo u Republici Hrvatskoj 2018., Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, dostupno na: <http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2019/07/PRIKAZ-STANJA-TRGOVINA-2018.pdf> (26.06.2020.)

maloprodajnu djelatnost, zaposlene, te nekretnine i pripadajuću opremu za 40 poslovnica.
34

Spar Hrvatska d.o.o. je dio Spar Austria grupe te je osnovan 2004. godine. Prvi Interspar hipermarket otvoren je 2005. godine u Zadru.³⁵

Supermarketi i hipermarketi su koncepti trgovine široke potrošnje koje ima poduzeće Spar Hrvatska d.o.o.³⁶

Prema tržišnom udjelu po gradovima, Spar Hrvatska d.o.o. drži drugo mjesto u Zagrebu i Splitu u 2018. godinu. Na drugom mjestu je i u gradu Osijeku i 2017. i 2018. godine. Značajan rast ima u Rijeci, gdje je poduzeće Spar Hrvatska d.o.o. u 2017. godini bilo na sedmom mjestu, a u 2018. godini skočio na visoko treće mjesto.³⁷

2.1.5. Kaufland Hrvatska k.d.

Poduzeće Kaufland Hrvatska k.d. se nalazi na petom mjestu te ima najmanje poslovnica od svih promatranih poduzeća. Kao i kod poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. poslovna godina poduzeća Kaufland Hrvatska k.d. počinje 01.03., a završava sa 28., odnosno 29.02. sljedeće kalendarske godine.³⁸ Pa će tako podaci iz Registra financijskih izvještaja primjerice za 2018. godinu, biti prikazani od 01.03.2018. do 28.02.2019. godine.

Poduzeće Kaufland Hrvatska k.d. je u promatranom razdoblju imalo između 2.926 i 3.262 zaposlenih, te broj zaposlenih blago opada. Broj poslovnica, koje je poduzeće Kaufland Hrvatska k.d. imalo u 2016. godini je 38, dok je u 2017. i 2018. godini imalo 40 poslovnica.³⁹

Poduzeće Kaufland Hrvatska k.d. je dio poduzeća Lidl & Schwarz KG, koje je 1930. godine Josef Schwarz spojio svoje poduzeće s veletrgovinom „A. Lidl & Comp.“ u navedeno poduzeće. U Hrvatskoj je prva poslovnica otvorena 2001. godine u Karlovcu, dok je u Požegi 2009. godine otvorena 25. poslovnica.⁴⁰

³⁴ Registar financijskih izvještaja, dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (27.06.2020.)

³⁵ Spar Hrvatska d.o.o. dostupno na: <https://www.spar.hr/o-nama> (26.06.2020.)

³⁶ Spar Hrvatska d.o.o. dostupno na: <https://www.spar.hr/o-nama> (26.06.2020.)

³⁷ Prikaz tržišta trgovine na malo u Republici Hrvatskoj 2018., Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, dostupno na: <http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2019/07/PRIKAZ-STANJA-TRGOVINA-2018.pdf> (26.06.2020.)

³⁸ Registar financijskih izvještaja, dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (28.06.2020.)

³⁹ Registar financijskih izvještaja, dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (28.06.2020.)

⁴⁰ Kaufland Hrvatska k.d. dostupno na: <https://tvrka.kaufland.hr/kaufland/kronika.html> (28.06.2020.)

Hipermarketi su koncepti trgovine široke potrošnje koje ima poduzeće Kaufland Hrvatska k.d.⁴¹

Prema tržišnom udjelu po gradovima, Kaufland Hrvatska k.d. drži treće mjesto u Zagrebu u 2017.⁴² i 2018.⁴³ godinu. Na četvrtom mjestu je u gradu Osijeku 2017. godine dok je 2018. godine u istom gradu poduzeće bilo na trećem mjestu.⁴⁴

2.2. Specifičnosti financijskog izvještavanja trgovine na malo mješovitom robom

Prema Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja⁴⁵, zalihe trgovačke robe se priznaju u bilanci kada je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi pritijecati poduzetniku, i kada zalihe imaju troškove ili vrijednosti koja se pouzdano mogu izmjeriti. Dio su kratkotrajne imovine, koja je dio bilance, i drže se zbog prodaje u redovnom toku poslovanja.

Prodaja zaliha priznaje se u prihode u računu dobiti i gubitka, jer se očekuje povećanje budućih ekonomskih koristi.⁴⁶ Prihodi od prodaje robe u trgovini na malo mješovitom robom priznaju se u visini prodajne cijene bez PDV-a i bez povratne naknade. Ostali poslovni prihodi u trgovini na malo su primjerice prihodi od reklama dobavljača, prihodi od viškova, prihodi od penala dobavljačima, popusti ostvareni od dobavljača.⁴⁷

⁴¹ Kaufland Hrvatska k.d. dostupno na: <https://tvrka.kaufland.hr/nekretnine/zakupiprodaja.html> (28.06.2020.)

⁴² Prikaz tržišta trgovine na malo u Republici Hrvatskoj 2017., Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, dostupno na: http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2018/09/Prikaz-tr%C5%BEi%C5%A1ta-trgovine-na-malo-mje%C5%A1ovitom-robom-prete%C5%BEno-hranom-pi%C4%87ima-i-higijenskim-proizvodima-zadoma%C4%87instvo-u-Republici-Hrvatskoj-u-2017_.pdf (28.06.2020.)

⁴³ Prikaz tržišta trgovine na malo u Republici Hrvatskoj 2018., Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, dostupno na: <http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2019/07/PRIKAZ-STANJA-TRGOVINA-2018.pdf> (28.06.2020.)

⁴⁴ Prikaz tržišta trgovine na malo u Republici Hrvatskoj 2018., Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, dostupno na: <http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2019/07/PRIKAZ-STANJA-TRGOVINA-2018.pdf> (28.06.2020.)

⁴⁵ Narodne novine (2015.), Hrvatski standard financijskog izvještavanja 10: Zalihe, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 95, dostupno na: http://www.osfi.hr/Uploads/1/2/136/137/Hrvatski_standardi_financejskog_izvjestavanja.pdf (28.06.2020.)

⁴⁶ Narodne novine (2015.), Hrvatski standard financijskog izvještavanja 10: Zalihe, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 95, dostupno na: http://www.osfi.hr/Uploads/1/2/136/137/Hrvatski_standardi_financejskog_izvjestavanja.pdf (28.06.2020.)

⁴⁷ Žager, K., Mamić Sačer, I. Sever Mališ, S., Ježovita, A., Žager, L. (redaktor: Žager, L.) (2017): Analiza financijskih izvještaja – načela, postupci, slučajevi - Treće, izmijenjeno i dopunjeno izdanje, HZRIF, Zagreb, 2017., str. 323.

Troškovi koji nastaju u trgovini na malo mješovitom robom su troškovi nabave robe i troškovi trgovine. Prema Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja⁴⁸, troškovi nabave trgovačke robe uključuju, kupovnu cijenu, uvozne carine, poreze (osim onih koje poduzetnik kasnije može povratiti od poreznih vlasti), troškove prijevoza, rukovanje zalihama i druge troškove koji se mogu izravno pripisati stjecanju trgovačke robe, materijala i usluga. Trgovački i količinski popusti, te druge slične stavke oduzimaju se kod određivanja troškova nabave. U troškove nabave trgovačke robe se uključuju i troškovi konverzije, koji čine primjerice troškovi dorade (prepakiranje robe, rezanje, dozrijevanje i slično.).⁴⁹ S druge strane, troškovi trgovine se ne priznaju u troškove zaliha, nego se ti troškovi iskazuju kao troškovi razdoblja. Prema tome, troškove trgovine čine troškovi uprave i ostali troškovi koji nisu uključeni u troškove nabave trgovačke robe. Navedeni troškovi na kraju poslovne godine terete prihode tekućeg obračunskog razdoblja.⁵⁰ Ostali poslovni rashodi koji se mogu pojaviti u trgovini na malo mješovitom robom su kalo, rasip, lom, kvar robe, krađe, manjak u blagajni, kazne i slično.⁵¹

Kupci u trgovinama na malo se znaju susresti s robom koja se nalazi na sniženju. Trgovci to rade kako bi povećali prodaju nekonkurentne robe, bilo to na kraju godine ili na kraju sezone. Navedeno sniženje, može biti do određene razlike u cijeni ili ispod nabavne cijene. Ako je sniženje ispod nabavne cijene, potrebno je iskazati rashode po osnovi vrijednosnog usklađenja (pojavljuje se i kada se otpisuje roba koja se ne može prodati).⁵²

3. Ocjena kvalitete poslovanja među konkurentima na temelju instrumenata analize financijskih izvještaja

U ovom dijelu radu objasniti će uloga i značaj analize financijskih izvještaja poduzeća, s naglaskom na bilancu i račun dobiti i gubitka. Nakon toga nabrojati će se i objasniti postupci koji se koriste prilikom analize financijskih izvještaja.

⁴⁸ Narodne novine (2015.), Hrvatski standard financijskog izvještavanja 10: Zalihe, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 95, dostupno na: http://www.osfi.hr/Uploads/1/2/136/137/Hrvatski_standardi_financijskog_izvjestavanja.pdf (28.06.2020.)

⁴⁹ Žager, K. et. al. (2017.) Analiza financijskih izvještaja – načela, postupci, slučajevi, op.cit., str. 324

⁵⁰ Žager, K. et. al. (2017.) Analiza financijskih izvještaja – načela, postupci, slučajevi, op.cit., str. 324

⁵¹ Žager, K. et. al. (2017.) Analiza financijskih izvještaja – načela, postupci, slučajevi, op.cit., str. 324

⁵² Žager, K. et. al. (2017.) Analiza financijskih izvještaja – načela, postupci, slučajevi, op.cit., str. 324

3.1. Značaj analize financijskih izvještaja

Financijski izvještaji su nositelji računovodstvenih informacija, koje su konačni output računovodstvenog procesiranja podataka.⁵³ Oni će se razlikovati ovisno o veličini poduzeća i vrsti djelatnosti kojom se bavi.⁵⁴ Uvid u financijske izvještaje osigurava informacije potrebne za što uspješnije upravljanje i razvoj poduzeća u budućnosti kao i lakše donošenje odluka o ulaganju u poduzeće.⁵⁵ Cilj financijskog izvještavanja je pružanje informacija o financijskoj situaciji, financijskom učinku i promjenama u financijskom položaju subjekta, koje mogu koristiti široki krug korisnika pri donošenju svojih ekonomskih odluka.⁵⁶ Najznačajniji interni korisnik financijskih izvještaja je menadžment poduzeća, koji odgovara za sve što je zapisano u financijskim izvještajima. Međutim, realne i objektivne informacije moraju biti dostupne i eksternim korisnicima poput investitora, kreditora, vlade, strukovnih organizacija i slično.⁵⁷ Analiza financijskih izvještaja i ostvarenih financijskih pokazatelja obavlja se zbog nekoliko razloga⁵⁸:

1. Potreba da se kontinuirano prati vlastita financijska situacija, planiraju financijski instrumenti i provodi financijski nadzor
2. Izračun i analiza financijskih pokazatelja poslovnih partnera s kojima poduzeće stupa u različite poslovne odnose
3. Detaljna provjera boniteta emitenata dugoročnih vrijednosnih papira, kod ulaganja u dugoročne vrijednosne papire, odnosno da se potencijalnim ulagačima pružaju sve relevantne informacije potrebne za donošenje odluke o ulaganju kapitala, te da ih se zaštiti od eventualne prijevare.

Prema Zakonu o računovodstvu⁵⁹, temeljni financijski izvještaji su bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanim tokovima, izvještaj o promjenama kapitala te bilješke uz financijske izvještaje. S aspekta analize financijskih izvještaja, važnu ulogu imaju bilanca

⁵³ Žager, K., Tušek, B., Mamić Sačer, I., Sever Mališ, S., Žager, L. (2016) Računovodstvo I- Računovodstvo za neračunovođe, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, str. 26.

⁵⁴Hopper Gibson, C. (2008) Financial reporting & Analysis- Using Financial Accounting Information, 11th Edition, South-Western Cengage Learning, Mason, str. 193.

⁵⁵ Reilly, F.K., Brown, K.C. (2006) Investment Analysis and Portfolio Management. Mason, OH Thomson South Western, str. 307.

⁵⁶ Lewis, R., Pendrill, D. (2004) Financial Accounting, 7th Edition, Financial Times Prentice Hall, Edinburgh, str. 4.

⁵⁷ Gulinić, D., Perčević, H., Tušek, B., Žager, L. (2012) Poslovno planiranje, kontrola i analiza, Drugo izdanje, Zagreb: HZRF, str. 324.

⁵⁸ Doc.dr.sc.Vukoja, B.: Primjena analize financijskih izvješća pomoću ključnih financijskih pokazatelja kao temelj donošenja poslovnih odluka, internet, dostupno na: <http://www.revident.ba/public/files/primjena-analizeacun-financijskih-izvjestaja-pomocu-kljucnih-financijskih-pokazatelja.pdf> (11.07.2020.)

⁵⁹Zakon o računovodstvu dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_07_78_1493.html (11.07.2020.)

i račun dobiti i gubitka. Bilanca predstavlja pregled imovine, obveza i kapitala na točno određeni dan, i koristi se za ocjenu financijskog položaja, odnosno financijske sigurnosti poduzeća.⁶⁰ Često se ističe da je bilanca statički izvještaj jer prikazuje financijsku snagu poduzeća u određenom trenutku.⁶¹ Osnovni elementi bilance su imovina, obveze i kapital te vrijedi da je imovina jednaka zbroju kapitala i obveza.⁶² S druge strane, račun dobiti i gubitka koristi se za ocjenu financijske uspješnosti poslovanja za dani vremenski interval⁶³, odnosno prikazuje kretanje prihoda, rashoda i financijskog rezultata kroz obračunsko razdoblje.⁶⁴ Prema navedenom, zaključuje se da je račun dobiti i gubitka dinamički financijski izvještaj.⁶⁵ Sučeljavanjem prihoda i rashoda na kraju obračunskog razdoblja utvrđuje se rezultat poslovanja (dobit/gubitak razdoblja) te je navedeno osnovna poveznica između bilance i računa dobiti i gubitka.⁶⁶

3.2. Postupci i instrumenti analize financijskih izvještaja

Financijska analiza sastoji se od kvantitativnih i kvalitativnih aspekata mjerenja relativnog položaja industrije i poduzeća. Može se raditi na različite načine ovisno o vrsti poduzeća ili industrije te specifičnim potrebama korisnika.⁶⁷ Pri provedbi analize financijskih izvještaja, analitička sredstva i postupci koji se koriste su komparativni financijski izvještaji (horizontalna analiza), strukturni financijski izvještaji (vertikalna analiza), analiza pomoću financijskih pokazatelja te specijalizirane analize.⁶⁸ Horizontalna i

⁶⁰ Žager, K., Mamić Sačer, I. Sever Mališ, S., Ježovita, A., Žager, L. (redaktor: Žager, L.) (2017) Analiza financijskih izvještaja – načela, postupci, slučajevi - Treće, izmijenjeno i dopunjeno izdanje, HZRIF, Zagreb, str. 36.

⁶¹ Dečman, N. (2012) Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u RH. Ekonomski pregled, Vol. 63., No. 7-8, dostupno na: <file:///C:/Users/ecimo/Downloads/decman.pdf> (11.07.2020.)

⁶² Dečman, N. (2012) Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u RH. Ekonomski pregled, Vol. 63., No. 7-8, dostupno na: <file:///C:/Users/ecimo/Downloads/decman.pdf> (11.07.2020.)

⁶³ Žager, K. et. al. (2017.) Analiza financijskih izvještaja – načela, postupci, slučajevi, op.cit., str. 36.

⁶⁴ Dečman, N. (2012) Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u RH. Ekonomski pregled, Vol. 63., No. 7-8, dostupno na: <file:///C:/Users/ecimo/Downloads/decman.pdf> (11.07.2020.)

⁶⁵ Dečman, N. (2012) Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u RH. Ekonomski pregled, Vol. 63., No. 7-8, dostupno na: <file:///C:/Users/ecimo/Downloads/decman.pdf> (11.07.2020.)

⁶⁶ Dečman, N. (2012) Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u RH. Ekonomski pregled, Vol. 63., No. 7-8, dostupno na: <file:///C:/Users/ecimo/Downloads/decman.pdf> (11.07.2020.)

⁶⁷ Hopper Gibson, C. (2008) Financial reporting & Analysis- Using Financial Accounting Information, op.cit., str. 193.

⁶⁸ Žager, K. et. al. (2017.) Analiza financijskih izvještaja – načela, postupci, slučajevi, op.cit., str. 37.

vertikalna analiza se koriste se kako bi se prikazale promjene u iznosima odgovarajućih računovodstvenih kategorija.⁶⁹

3.2.1. Horizontalna analiza

Horizontalna analiza, koja se još naziva trend analiza, instrument je za procjenu niza podataka iz financijskih izvještaja kroz određeno vremensko razdoblje, odnosno instrument pomoću kojeg se može odrediti smanjenje ili povećanje neke stavke u financijskim izvještajima. Navedene promjene mogu se izraziti apsolutno ili u postotku.⁷⁰

Predmet horizontalne analize su pozicije iz bilance i računa dobiti i gubitka. Kako bi se donijeli zaključci o dinamici promjene neke pozicije u izvještajima, potrebno je pratiti višegodišnje trendove. Primjerice, ako bi se promatrala dva razdoblja, i u navedenom razdoblju pozicije u izvještajima imaju pozitivna kretanja, zaključilo bi se da poduzeće posluje dobro. Međutim, ako bi se promatrala više od dva razdoblja, a neke stavke bi bilježile pozitivna pa negativna kretanja, zaključci bi bili drugačiji.⁷¹ Prema tome, potrebno je analizirati više razdoblja kako bi rezultati analize bili što vjerodostojniji.

3.2.2. Vertikalna analiza

Vertikalna analiza, koja se još naziva analiza zajedničke veličine (*common-size analysis*), instrument je koju svaku stavku iz financijskog izvještaja izražava kao postotak osnovnog iznosa⁷².

U bilanci se vertikalna analiza provodi tako što se aktiva i pasiva izjednače sa sto, a sve druge pozicije se stavljaju u odnos s njima kako bi se dobila njihova struktura.⁷³ Važno je napomenuti da je prilikom strukturne analize bilance potrebno obratiti pozornost na izvore financiranja, odnosno na udio kapitala i ukupnih obveza u ukupnoj imovi, te na strukturu imovine, odnosno na udio dugotrajne imovine i kratkotrajne imovine u ukupnoj imovini.⁷⁴

⁶⁹ International Journal of Scientific and Research Publications: Relational Trend Analysis: A Simple and Effective Way To Detect Financial Statements Fraud, Volume 9, Issue 2, February 2019, dostupno na: <http://www.ijsrp.org/research-paper-0219/ijsrp-p8669.pdf> (11.07.2020.)

⁷⁰ Kieso, D., Weygandt, J.J, Kimmel, P.D., (2009) Accounting Principles, 9th Edition, Wiley, Hoboken. str. 794.

⁷¹ Bolfek, B., Stanić, M., Knežević, S (2012) Vertikalna i horizontalna financijska analiza poslovanja tvrtke, Ekonomski vjesnik, Vol. 15., No. 1, dostupno na: file:///C:/Users/ecimo/Downloads/Pages_from_EkonomskiVjesnik_12_1_web_10.pdf (11.07.2020.)

⁷² Kieso, D., et. al. (2009) Accounting Principles, op. cit., str. 797.

⁷³ Bolfek, B., Stanić, M., Knežević, S (2012) Vertikalna i horizontalna financijska analiza poslovanja tvrtke, Ekonomski vjesnik, Vol. 15., No. 1, dostupno na: file:///C:/Users/ecimo/Downloads/Pages_from_EkonomskiVjesnik_12_1_web_10.pdf (11.07.2020.)

⁷⁴ Dečman, N. (2012) Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u RH. Ekonomski pregled, Vol. 63., No. 7-8, dostupno na: <file:///C:/Users/ecimo/Downloads/decman.pdf> (11,07,2020.)

U računu dobiti i gubitka vertikalna analiza se provodi tako što se ukupni prihodi izjednače sa sto te se ostale pozicije u izvještaju uspoređuju s navedenom veličinom.⁷⁵ Prilikom vertikalne analize računa dobiti i gubitka potrebno je obratiti pozornost na udio poslovnih prihoda u ukupnim prihodima, kao i poslovnih rashoda u ukupnim prihodima.

3.2.3. Financijski pokazatelji

Najznačajniji instrument analize financijskih izvještaja su financijski pokazatelji. Pokazatelj je racionalni broj te predstavlja omjer jedne ekonomske veličine s drugom. Financijski pokazatelji mogu se svrstati u nekoliko skupina, a to su⁷⁶:

- 1. Pokazatelji likvidnosti** koji mjere koliko je poduzeće sposobno podmiriti svoje kratkoročne obveze o njihovom dospjeću. Likvidnost se definira kao sposobnost plaćanja tekućih obveza. Dobra likvidnost smanjuje rizik od mogućeg financijskog sloma poduzeća.⁷⁷

Najčešći pokazatelji likvidnosti su⁷⁸:

Tablica 2. Pokazatelji likvidnosti

POKAZATELJI LIKVIDNOSTI	FORMULA
Koeficijent trenutne likvidnosti	novac / kratkoročne obveze
Koeficijent ubrzane likvidnosti I	(novac+ kratkoročna potraživanja) / kratkoročne obveze
Koeficijent ubrzane likvidnosti II	(novac+ kratkoročna potraživanja+kratkotrajna financijska imovina) / kratkoročne obveze
Koeficijent tekuće likvidnosti	kratkotrajna imovina / kratkoročne obveze
Koeficijent financijske stabilnosti	dugotrajna imovina / (kapital+dugoročne obveze)
Neto radni kapital	kratkotrajna imovina - kratkoročne obveze

- 2. Pokazatelji zaduženosti** koji mjere koliko se poduzeće financira iz tuđih izvora sredstava. Poduzeće se može financirati iz tuđih izvora i vlastitih izvora

⁷⁵ Bolfek, B., Stanić, M., Knežević, S (2012) Vertikalna i horizontalna financijska analiza poslovanja tvrtke, Ekonomski vjesnik, Vol. 15., No. 1, dostupno na:

file:///C:/Users/ecimo/Downloads/Pages_from_EkonomskiVjesnik_12_1_web_10.pdf (11.07.2020.)

⁷⁶ Žager, K. et. al. (2017.) Analiza financijskih izvještaja – načela, postupci, slučajevi, op.cit., str. 43.-44.

⁷⁷ Belak, V. (2014.) Analiza poslovne uspješnosti- 130 ključnih pokazatelja performanse i mjerila za kontroling, RRiF, Zagreb, str. 130.

⁷⁸ Žager, K. et. al. (2017.) Analiza financijskih izvještaja – načela, postupci, slučajevi, op.cit., str. 46.

(samofinanciranje) i ukoliko je stupanj samofinanciranja veći, manji su rizici poslovanja i ulaganja u poduzeće.⁷⁹

Najčešći pokazatelji zaduženosti su⁸⁰:

Tablica 3. Pokazatelji zaduženosti

POKAZATELJI ZADUŽENOSTI	FORMULA
Koeficijent zaduženosti	ukupne obveze / ukupna imovina
Koeficijent vlasitog financiranja	vlasnička glavnica / ukupna imovina
Koeficijent financiranja	ukupne obveze / vlasnička glavnica
Pokriće troškova kamata	(dobit prije oporezivanja+kamate) /kamate
Faktor zaduženosti	ukupne obveze / (zadržana dobit+amortizacija)
Stupanj pokrića I	vlasnička glavnica / dugotrajna imovina
Stupanj pokrića II	(vlasnička glavnica+dugoročne obveze) / dugotrajna imovina

3. Pokazatelji aktivnosti koji mjere koliko poduzeće efikasno upotrebljava svoju imovinu, te je najvažnija skupina pokazatelja koja povezuje uspješnost i sigurnost poslovanja.

Najčešći pokazatelji aktivnosti su⁸¹:

Tablica 4. Pokazatelji aktivnosti

POKAZATELJI AKTIVNOSTI	FORMULA
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	ukupni prihodi / ukupna imovina
Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine	ukupni prihodi / kratkotrajna imovina
Koeficijent obrtaja potraživanja	prihodi od prodaje / potraživanja
Trajanje naplate potraživanja u danima	365 / koeficijent obrtaja potraživanja

4. Pokazatelji ekonomičnosti koji mjere koliko poduzeće ostvaruje prihoda po jedinici rashoda.

Najčešći pokazatelji ekonomičnosti su⁸²:

⁷⁹ Belak, V. (2014.) Analiza poslovne uspješnosti- 130 ključnih pokazatelja performanse i mjerila za kontroling, op. cit., str. 179.-181.

⁸⁰ Žager, K. et. al. (2017.) Analiza financijskih izvještaja – načela, postupci, slučajevi, op.cit., str. 48.

⁸¹ Žager, K. et. al. (2017.) Analiza financijskih izvještaja – načela, postupci, slučajevi, op.cit., str. 51.

⁸² Žager, K. et. al. (2017.) Analiza financijskih izvještaja – načela, postupci, slučajevi, op.cit., str. 52.

Tablica 5. Pokazatelji ekonomičnosti

POKAZATELJI EKONOMIČNOSTI	FORMULA
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	ukupni prihodi / ukupni rashodi
Ekonomičnost poslovnih aktivnosti	poslovni prihodi / poslovni rashodi
Ekonomičnost financiranja	financijski prihodi / financijski rashodi
Ekonomičnost prodaje	prihodi od prodaje / rashodi od prodaje

5. Pokazatelji profitabilnosti koji mjere povrat uloženg vlastitog i tuđeg kapitala. Profitabilnost se može definirati kao povećanje bogatstva poduzeća i njezinih vlasnika, odnosno dioničara, što neizravno pridonosi bogatstvu društva u cjelini.⁸³

Najčešći pokazatelji profitabilnosti su⁸⁴:

Tablica 6. Pokazatelji profitabilnosti

POKAZATELJI PROFITABILNOSTI	FORMULA
Neto marža profita	(neto dobit+kamate)/ukupni prihodi
Bruto marža profita	(dobit prije oporezivanja+kamate)/ ukupni prihodi
Neto rentabilnost imovine	(neto dobit+kamate)/ukupna imovina
Bruto rentabilnost imovine	(dobit prije oporezivanja+kamate)/ukupna imovina
Rentabilnost vlastitog kapitala	neto dobit/vlasnička glavnica

6. Pokazatelji investiranja koji mjere uspješnost ulaganja u obične dionice.

Najčešći pokazatelji investiranja su:⁸⁵

Tablica 7. Pokazatelji investiranja

POKAZATELJI INVESTIRANJA	FORMULA
Dobit po dionici (EPS)	neto dobit/broj dionica
Dividenda po dionici (DPS)	dio neto dobiti za dividende/broj dionica
Odnos isplate dividendi	dividenda po dionici/dobit po dionici
Odnos cijene i dobiti po dionici (P/E)	tržišna cijena dionice/dobit po dionici
Ukupna rentabilnost dionice	dobit po dionici/tržišna cijena dionice
Dividendna rentabilnost dionice	dividnda po dionici/tržišna cijena dionice

⁸³ Belak, V. (2014.) Analiza poslovne uspješnosti- 130 ključnih pokazatelja performanse i mjerila za kontroling, op. cit., str. 31.

⁸⁴ Žager, K. et. al. (2017.) Analiza financijskih izvještaja – načela, postupci, slučajevi, op.cit., str. 53.

⁸⁵ Žager, K. et. al. (2017.) Analiza financijskih izvještaja – načela, postupci, slučajevi, op.cit., str. 56.

4. Komparativna i strukturna analiza financijskih izvještaja poduzeća iz grane trgovine na malo mješovitom robom

U ovom poglavlju prikazat će se horizontalna i vertikalna analiza računa dobiti i gubitka odabranih poduzeća od 2016. do 2018. godine. Najprije će se provesti komparativna analiza po godinama, a zatim strukturna analiza financijskih izvještaja.

4.1. Horizontalna analiza bilance i računa dobiti i gubitka

U ovom dijelu rada, započet će se sa komparativnom analizom financijskih izvještaja poduzeća Konzum d.d., a završit će se s horizontalnom analizom poduzeća Kaufland Hrvatska k.d. Kako bi se urednije prikazale bilance poduzeća, bit će navedene glavne kategorije bilance aktive, ali će se samo unutar kratkotrajne imovine, raščlaniti stavke zaliha i potraživanja, dok će se ostale stavke prikazati sumarno. U objašnjenjima će se navesti uzroci povećanja/smanjenja pojedinih kategorija apsolutno i/ili relativno. Unutar pasive će se navesti glavne kategorije te stavke unutar njih, kao i uzroci promjena glavnih kategorija. Aktive i pasive bilance poduzeća bit će zasebne na dvije stranice zbog preglednijeg prikaza. Kako bi se urednije prikazali računi dobiti i gubitka poduzeća, bit će navedene glavne kategorije, te će se raščlaniti stavke unutar materijalnih troškova i financijskih rashoda.

4.1.1. Horizontalna analiza poduzeća Konzum d.d.

a) Horizontalna analiza bilance poduzeća Konzum d.d.

U nastavku se nalazi komparativna bilanca poduzeća Konzum d.d. od 2016. do 2018. godine. Treba napomenuti da u 2017. i 2018. godini poduzeće Konzum d.d. nema dugotrajnu imovinu, nego je ona klasificirana kao *kratkotrajna imovina uslijed prestanka koncepta vremenske neograničenosti poslovanja*, zbog visoke vjerojatnosti prestanka poslovanja poduzeća.⁸⁶ Dakle, dugotrajna imovina je u 2017. i 2018. dio kratkotrajne imovine, ali objašnjenja financijske imovine i potraživanja iz dugotrajne imovine, odnosno kratkotrajne imovine uslijed prestanka koncepta vremenske neograničenosti poslovanja, neće biti skupno prikazano s financijskom imovinom i potraživanjima iz kratkotrajne imovine. Ista situacija je i s dugoročnim obvezama koje se u 2017. i 2018. godini klasificiraju kao kratkoročne obveze.

⁸⁶Prijedlog nagodbe u postupku izvanredne uprave nad Agrokor d.d. i dr., dostupno na: <https://nagodba.agrokor.hr/wp-content/uploads/2018/06/Prijedlog-Nagodbe.pdf> (04.07.2020.)

Tablica 8. Horizontalna analiza aktive poduzeća Konzum d.d. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine

	2016.	2017.	2018.	Aps. 2017-2016	Rel. 2017-2016	Aps. 2018-2017	Rel. 2018-2017
AKTIVA (u tisućama kuna)	8.238.287,00	4.989.836,00	4.222.044,00	-3.248.451,00	-39,43%	-767.792,00	-15,39%
A) DUGOTRAJNA IMOVINA/ KRATKOTRAJNA IMOVINA USLIJED PRESTANKA KOCEPTA VREMENSKE NEOGRANIČENOSTI POSLOVANJA	6.296.508,00	3.344.799,00	2.949.401,00	-2.951.709,00	-46,88%	-395.398,00	-11,82%
I. Nematerijalna imovina	116.848,00	81.525,00	65.671,00	-35.323,00	-30,23%	-15.854,00	-19,45%
II. Materijalna imovina	5.996.149,00	3.081.278,00	2.724.041,00	-2.914.871,00	-48,61%	-357.237,00	-11,59%
III. Financijska imovina	178.718,00	180.942,00	153.737,00	2.224,00	1,24%	-27.205,00	-15,04%
IV. Potraživanja	4.793,00	1.054,00	5.952,00	-3.739,00	-78,01%	4.898,00	464,71%
B) KRATKOTRAJNA IMOVINA	1.941.779,00	1.645.037,00	1.272.643,00	-296.742,00	-15,28%	-372.394,00	-22,64%
I. Zalihe	995.107,00	733.222,00	740.106,00	-261.885,00	-26,32%	6.884,00	0,94%
1. Trgovačka roba	878.909,00	667.307,00	708.786,00	-211.602,00	-24,08%	41.479,00	6,22%
2. Sirovine i materijal	51.420,00	43.260,00	31.320,00	-8.160,00	-15,87%	-11.940,00	-27,60%
3. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	64.778,00	22.655,00	0,00	-42.123,00	-65,03%	-22.655,00	-100,00%
II. Potraživanja	315.660,00	477.344,00	214.793,00	161.684,00	51,22%	-262.551,00	-55,00%
1. Potraživanja od kupaca u zemlji	482.549,00	572.989,00	491.595,00	90.440,00	18,74%	-81.394,00	-14,21%
2. Potraživanja od kupaca u inozemstvu	5.068,00	2.244,00	1.571,00	-2.824,00	-55,72%	-673,00	-29,99%
3. Ispravak vrijednosti kupaca	-302.476,00	-311.909,00	-367.665,00	9.433,00	3,12%	55.756,00	17,88%
4. Potraživanja od države	102.078,00	48.242,00	7.386,00	-53.836,00	-52,74%	-40.856,00	-84,69%
5. Potraživanja od zaposlenih	6.426,00	503,00	55,00	-5.923,00	-92,17%	-448,00	-89,07%
6. Ostala potraživanja	14.699,00	6.380,00	5.823,00	-8.319,00	-56,60%	-557,00	-8,73%
7. Potraživanja od povezanih poduzetnika	7.316,00	158.895,00	76.028,00	151.579,00	2071,88%	-82.867,00	-52,15%
IV. Financijska imovina	452.597,00	93.800,00	105.862,00	-358.797,00	-79,28%	12.062,00	12,86%
V. Novac u banci i blagajni	75.450,00	288.459,00	202.867,00	213.009,00	282,32%	-85.592,00	-29,67%
VI. Ostala kratkotrajna imovina	102.965,00	52.212,00	9.015,00	-50.753,00	-49,29%	-43.197,00	-82,73%

Izvor: Izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (04.07.2020.)

Tablica 9. Horizontalna analiza pasive poduzeća Konzum d.d. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine

	2016.	2017.	2018.	Aps. 2017-2016	Rel. 2017-2016	Aps. 2018-2017	Rel. 2018-2017
PASIVA (u tisućama kuna)	8.238.287,00	4.989.836,00	4.222.044,00	-3.248.451,00	-39,43%	-767.792,00	-15,39%
A) KAPITAL I REZERVE	-7.415.764,00	-11.373.248,00	-11.680.341,00	-3.957.484,00	-53,37%	-307.093,00	-2,70%
I. Temeljni kapital	227.029,00	227.029,00	227.029,00	0,00	0,00%	0,00	0,00%
II. Rezerve iz dobiti	16.833,00	16.833,00	16.833,00	0,00	0,00%	0,00	0,00%
III. Revalorizacijske rezerve	12.758,00	2.233,00	2.233,00	-10.525,00	-82,50%	0,00	0,00%
IV. Preneseni gubitak	-7.672.384,00	-7.673.266,00	-11.642.491,00	-882,00	0,01%	-3.969.225,00	51,73%
V. Gubitak tekuće godine	0,00	-3.946.077,00	-283.945,00	-3.946.077,00	-	3.662.132,00	-92,80%
B) DUGOROČNE OBVEZE/ KRATKOROČNE OBVEZE USLIJED PRESTANKA KOCEPTA VREMENSKE NEOGRANIČENOSTI POSLOVANJA	2.312.179,00	2.220.447,00	2.037.504,00	-91.732,00	-3,97%	-182.943,00	-8,24%
1. Rezerviranja	47.687,00	68.714,00	282.419,00	21.027,00	44,09%	213.705,00	311,01%
2. Dugoročni krediti i zajmovi	2.260.757,00	2.151.078,00	1.754.429,00	-109.679,00	-4,85%	-396.649,00	-18,44%
3. Odgođene porezne obveze	3.735,00	490,00	490,00	-3.245,00	-86,88%	0,00	0,00%
4. Predumovi	0,00	165,00	166,00	165,00	-	1,00	0,61%
C) KRATKOROČNE OBVEZE	13.341.872,00	14.142.637,00	13.864.881,00	800.765,00	6,00%	-277.756,00	-1,96%
1. Obveze prema dobavljačima	2.593.017,00	2.501.624,00	2.169.164,00	-91.393,00	-3,52%	-332.460,00	-13,29%
2. Obveze prema povezanim društvima	3.199.730,00	5.180.238,00	5.302.453,00	1.980.508,00	61,90%	122.215,00	2,36%
3. Kratkoročni krediti i zajmovi	218.697,00	380.678,00	356.274,00	161.981,00	74,07%	-24.404,00	-6,41%
4. Obveze prema vrijednosnim papirima	6.785.976,00	5.428.848,00	5.294.072,00	-1.357.128,00	-20,00%	-134.776,00	-2,48%
5. Rezerviranja	0,00	119.000,00	119.000,00	119.000,00	-	0,00	0,00%
5. Porez na dobit	28.513,00	0,00	0,00	-28.513,00	-100,00%	0,00	-
6. Ostale kratkoročne obveze	515.939,00	532.249,00	623.918,00	16.310,00	3,16%	91.669,00	17,22%

Izvor: Izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (04.07.2020.)

Kao što se vidi iz prikazanih podataka, ukupna imovina poduzeća ima negativan trend, a najveći uzrok smanjenja ukupne imovine je smanjenje materijalne imovine, koja se u 2017. godini smanjila za 2,91 milijardu kuna dok se u 2018. godini smanjila za 11,59%. Jedina stavka potraživanja koja su dio dugotrajne imovine, odnosno kratkotrajne imovine uslijed prestanka koncepta vremenske neograničenosti poslovanja su potraživanja s osnove prodaje udjela i s osnove ulaganja u tuđe poslovne prostore, koja su se u 2018. godini povećala za 464,71%. Smanjenje kratkotrajne imovine u 2017. godini uzrokovano je smanjenjem vrijednosti zaliha za 261,89 milijuna kuna i smanjenjem financijske imovine za 358,80 milijuna kuna, dok je u 2018. najveći uzrok smanjenja kratkotrajne imovine, smanjenja vrijednosti potraživanja za 262,55 milijuna kuna. Novac u banci i blagajni ima povećanje vrijednosti u 2017. godini za 213,01 milijun kuna dok se u 2018. godini njegova vrijednost smanjila za 29,67%. Kapital i rezerve su negativna kategorija a te se zaključuje da je poduzeće prezaduženo. U 2017. godini kapital i rezerve su se smanjili za 3,96 milijardi kuna dok se u 2018. godini smanjili za 2,70%. Dugoročne obveze, odnosno *kratkoročne obveze uslijed prestanka koncepta vremenske neograničenosti poslovanja*, u 2017. godine su se smanjile za 91,73 milijuna kuna dok su se u 2018. godini također smanjile i to za 8,24%. Kratkoročne obveze su se u 2017. godini povećale za 800,77 milijuna kuna dok su se u 2018. godini smanjile za 1,96%

Iz svega navedenog zaključuje da je likvidnost poduzeća vrlo ugrožena, jer su kratkoročne obveze u 2017. godini rastle, te su u promatranom razdoblju veće od kratkotrajne imovine, pa se zaključuje da poduzeće ima deficit radnog kapitala. Također, zaduženost poduzeća je isto ugrožena, jer ima negativan kapital koji je s godinama negativniji.

b) Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Konzum d.d

U nastavku se nalazi komparativni račun dobiti i gubitka poduzeća Konzum d.d. za razdoblje od 2016. do 2018. godine. Treba napomenuti da su u 2016. i 2017. godini u poslovne prihode, poslovne rashode, financijske rashode te u rezultat poslovanja uključeni podaci od poduzeća Kozmo d.o.o., ali te stavke spadaju u prekinuto poslovanje te su se u radu navedene stavke zbrojile s poslovnim prihodima, poslovnim rashodima, financijskim rashodima i rezultatom poslovanja poduzeća Konzum d.d. Aktuarski gubici su stavljani uz ostale reklasifikacije, jer ostale reklasifikacije nisu u 2018. godini, a aktuarski gubici se samo javljaju u toj godini, te su zbog preglednosti stavljani u isti red.

Tablica 10. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka i sveobuhvatnog gubitka poduzeća Konzum d.d. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine

	2016.	2017.	2018.	Aps. 2017-2016	Rel. 2017-2016	Aps. 2018-2017	Rel. 2018-2017
A) POSLOVNI PRIHODI	10.775.755,00	9.270.673,00	9.221.948,00	-1.505.082,00	-13,97%	-48.725,00	-0,53%
I. Prihodi od prodaje	10.428.628,00	8.878.753,00	8.965.598,00	-1.549.875,00	-14,86%	86.845,00	0,98%
II. Ostali poslovni prihodi	347.127,00	391.920,00	256.350,00	44.793,00	12,90%	-135.570,00	-34,59%
B) POSLOVNI RASHODI	11.873.710,00	12.621.514,00	9.257.306,00	747.804,00	6,30%	-3.364.208,00	-26,65%
I. Materijalni troškovi	8.314.532,00	7.008.855,00	6.909.464,00	-1.305.677,00	-15,70%	-99.391,00	-1,42%
1. Trošak prodane robe	7.846.042,00	6.600.507,00	6.495.643,00	-1.245.535,00	-15,87%	-104.864,00	-1,59%
2. Ostali materijalni troškovi	468.490,00	408.348,00	413.821,00	-60.142,00	-12,84%	5.473,00	1,34%
II. Troškovi usluga	992.444,00	881.938,00	820.179,00	-110.506,00	-11,13%	-61.759,00	-7,00%
III. Troškovi osoblja	862.896,00	833.454,00	785.152,00	-29.442,00	-3,41%	-48.302,00	-5,80%
IV. Amortizacija i umanjenje vrijednosti	975.838,00	1.241.906,00	339.833,00	266.068,00	27,27%	-902.073,00	-72,64%
V. Vrijednosno usklađenje	210.967,00	2.071.028,00	14.915,00	1.860.061,00	881,68%	-2.056.113,00	-99,28%
VI. Troškovi restrukturiranja	0,00	183.747,00	18.003,00	183.747,00	-	-165.744,00	-90,20%
VII. Rezerviranja	58.593,00	39.333,00	38.076,00	-19.260,00	-32,87%	-1.257,00	-3,20%
IX. Priznavanje dodatnih obveza po nagodbi	0,00	0,00	267.242,00	0,00	-	267.242,00	-
X. Prestanak priznavanja financijskog najma	0,00	0,00	-212.631,00	0,00	-	-212.631,00	-
XI. Ostali troškovi	458.440,00	361.253,00	277.073,00	-97.187,00	-21,20%	-84.180,00	-23,30%
C) GUBITAK IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI	-1.097.955,00	-3.350.841,00	-35.358,00	-2.252.886,00	205,19%	3.315.483,00	-98,94%
D) FINANCIJSKI PRIHODI	27.283,00	11.656,00	12.754,00	-15.627,00	-57,28%	1.098,00	9,42%
E) FINANCIJSKI RASHODI	791.643,00	606.892,00	261.341,00	-184.751,00	-23,34%	-345.551,00	-56,94%
1. Kamate	693.231,00	577.731,00	258.949,00	-115.500,00	-16,66%	-318.782,00	-55,18%
2. Negativne tečajne razlike	97.354,00	29.161,00	2.392,00	-68.193,00	-70,05%	-26.769,00	-91,80%
3. Financijski rashodi- Kozmo	1.058,00	0,00	0,00	-1.058,00	-100,00%	0,00	-
F) GUBITAK IZ FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI	-764.360,00	-595.236,00	-248.587,00	169.124,00	-22,13%	346.649,00	-58,24%
G) UKUPNI PRIHODI	10.803.038,00	9.282.329,00	9.234.702,00	-1.520.709,00	-14,08%	-47.627,00	-0,51%
H) UKUPNI RASHODI	12.665.353,00	13.228.406,00	9.518.647,00	563.053,00	4,45%	-3.709.759,00	-28,04%
I) GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	-1.862.315,00	-3.946.077,00	-283.945,00	-2.083.762,00	111,89%	3.662.132,00	-92,80%
J) POREZ NA DOBIT	-3.470,00	0,00	0,00	3.470,00	-100,00%	0,00	-
K) GUBITAK RAZDOBLJA	-1.858.845,00	-3.946.077,00	-283.945,00	-2.087.232,00	112,29%	3.662.132,00	-92,80%
I. Ostali sveobuhvatni gubitak koji će biti reklasificiran kao gubitak u narednim razdobljima- s osnove ponovnog vrednovanja fin. im. raspoložive za prodaju	-12.214,00	0,00	0,00	12.214,00	-100,00%	0,00	-
II. Ostali sveobuhvatni gubitak koji neće biti reklasificiran kao gubitak u narednim razdobljima	-282.770,00	-10.525,00	-17.170,00	272.245,00	-96,28%	-6.645,00	63,14%
1. Revalorizacija zemljišta	-282.770,00	-14.784,00	0,00	267.986,00	94,77%	14.784,00	100,00%
2. Ostale reklasifikacije i aktuarski gubici po planovima definiranih primanja	0,00	4.259,00	-17.170	4.259,00	-	-21.429,00	-503,15%
III. Neto ostali sveobuhvatani gubitak	-294.984,00	-10.525,00	-17.170,00	284.459,00	-96,43%	-6.645,00	63,14%
VI. Ostali sveobuhvatni gubitak	-2.153.829,00	-3.956.602,00	-301.115,00	-1.802.773,00	83,70%	3.655.487,00	-92,39%

Izvor: Izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (04.07.2020.)

Poslovni prihodi s godinama imaju negativan trend te su se u 2017. godini smanjili zbog smanjenje prihoda od prodaje za 1,50 milijardi kuna dok su se u 2018. godini smanjili za 0,53%, zbog smanjenja ostalih poslovnih prihoda za 34,59%, ali su se prihodi od prodaje povećali za 0,98%. Poslovni rashodi su se u 2017. godini povećali za 747,80 milijuna kuna što je vrlo loše jer su se te godine poslovni prihodi smanjili. Najveći uzrok povećanja poslovnih rashoda u navedenoj godini je povećanje vrijednosnog usklađenja za 1,86 milijardi kuna. U 2018. godini poslovni rashodi su se smanjili za 26,65% zbog smanjenja vrijednosnog usklađenja za 99,28%, troškova restrukturiranja za 90,20% te amortizacije i umanjenja vrijednosti za 72,64%. Financijski prihodi povećali su se u 2018. godini za 1,10 milijuna kuna zbog povećanja pozitivnih tečajnih razlika za 160,37%. Financijski rashodi s godinama se smanjuju i to u 2017. godini za 184,75 milijuna kuna jer su se troškovi kamata smanjili za 115,50 milijuna kuna, dok u 2018. godini su se smanjili za 56,94% najviše zbog toga što su se troškovi kamata smanjili za 55,18%. Poduzeće u promatranom razdoblju ostvaruje gubitak, koji se u 2017. godini povećao za 2,08 milijardi kuna, ali se u 2018. godini smanjio za 92,80%. U vezi s time ide ostali sveobuhvatni gubitak, koji se u 2017. godini povećao za 83,70%, a u 2018. godini se smanjio za 92,39%. U 2016. godini poduzeće ima odgođeni porez na dobit zbog odnosa između troška poreza i računovodstvene dobiti.⁸⁷

Prema navedenim podacima zaključuje se da poduzeće ne posluje ekonomično jer su poslovni rashodi veći od poslovnih prihoda. Također, poduzeće je neprofitabilno jer u promatranom razdoblju ostvaruje gubitak. Aktivnost poduzeća se s godinama smanjuje jer se smanjuje vrijednost ukupnih prihoda i ukupne imovine. Budući da su se prihodi od prodaje manje povećali nego zalihe, poduzeće ima problema sa zadržavanjem zaliha na skladištu.

4.1.2. Horizontalna analiza poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.

a) Horizontalna analiza bilance poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.

U nastavku se nalazi komparativna bilanca poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. od 2016. do 2018. godine.

⁸⁷ Registar financijskih izvještaja, dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (11.07.2020.)

Tablica 11. Horizontalna analiza aktive poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine

	2016.	2017.	2018.	Aps. 2017-2016	Rel. 2017-2016	Aps. 2018-2017	Rel. 2018-2017
AKTIVA	4.090.437,00	4.274.002,00	4.391.479,00	183.565,00	4,49%	117.477,00	2,75%
A) DUGOTRAJNA IMOVINA	3.216.545,00	3.409.481,00	3.521.405,00	192.936,00	6,00%	111.924,00	3,28%
I. Nematerijalna imovina	1.302,00	1.133,00	996,00	-169,00	-12,98%	-137,00	-12,09%
II. Materijalna imovina	3.200.103,00	3.376.274,00	3.492.923,00	176.171,00	5,51%	116.649,00	3,45%
III. Financijska imovina	0,00	15.067,00	12.454,00	15.067,00	-	-2.613,00	-17,34%
IV. Potraživanja	1.002,00	1.357,00	1.298,00	355,00	35,43%	-59,00	-4,35%
V. Odgođena porezna imovina	14.138,00	15.650,00	13.734,00	1.512,00	10,69%	-1.916,00	-12,24%
B) KRATKOTRAJNA IMOVINA	873.892,00	864.521,00	870.074,00	-9.371,00	-1,07%	5.553,00	0,64%
I. Zalihe	263.042,00	312.169,00	330.288,00	49.127,00	18,68%	18.119,00	5,80%
1. Zalihe trgovačke robe	262.662,00	311.950,00	329.760,00	49.288,00	18,76%	17.810,00	5,71%
2. Zalihe goriva i energenata	380,00	219,00	528,00	-161,00	-42,37%	309,00	141,10%
II. Potraživanja	53.733,00	51.431,00	69.392,00	-2.302,00	-4,28%	17.961,00	34,92%
1. Ostala potraživanja	53.733,00	51.431,00	69.392,00	-2.302,00	-4,28%	17.961,00	34,92%
III. Financijska imovina	0,00	2.650,00	2.650,00	2.650,00	-	0,00	0,00%
IV. Novac u banci i blagajni	551.191,00	495.999,00	466.468,00	-55.192,00	-10,01%	-29.531,00	-5,95%
V. Unaprijed plaćeni troškovi	5.926,00	2.272,00	1.276,00	-3.654,00	-61,66%	-996,00	-43,84%

Izvor: Izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (05.07.2020.)

Tablica 12. Horizontalna analiza pasive poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine

	2016.	2017.	2018.	Aps. 2017-2016	Rel. 2017-2016	Aps. 2018-2017	Rel. 2018-2017
PASIVA	4.090.437,00	4.274.002,00	4.391.479,00	183.565,00	4,49%	117.477,00	2,75%
A) KAPITAL I REZERVE	2.941.376,00	3.203.423,00	3.169.982,00	262.047,00	8,91%	-33.441,00	-1,04%
I. Temeljni kapital	3.103.335,00	3.103.335,00	2.733.335,00	0,00	0,00%	-370.000,00	-11,92%
II. Zadržana dobit	0,00	0,00	100.088,00	0,00	-	100.088,00	-
III. Preneseni gubitak	-398.759,00	-161.960,00	0,00	236.799,00	-59,38%	161.960,00	-100,00%
IV. Dobit tekuće godine	236.800,00	262.048,00	336.559,00	25.248,00	10,66%	74.511,00	28,43%
B) DUGOROČNE OBVEZE	408.712,00	267.707,00	453.415,00	-141.005,00	-34,50%	185.708,00	69,37%
1. Dugoročni krediti primljeni od banaka	407.246,00	263.558,00	450.889,00	-143.688,00	-35,28%	187.331,00	71,08%
2. Ostale dugoročne obveze	1.466,00	4.149,00	2.526,00	2.683,00	183,02%	-1.623,00	-39,12%
C) KRATKOROČNE OBVEZE	740.349,00	802.872,00	768.082,00	62.523,00	8,45%	-34.790,00	-4,33%
1. Obveze prema dobavljačima u zemlji	294.301,00	291.962,00	294.093,00	-2.339,00	-0,79%	2.131,00	0,73%
2. Obveze prema dobavljačima u inozemstvu	204.784,00	210.747,00	221.403,00	5.963,00	2,91%	10.656,00	5,06%
3. Obveze prema povezanim poduzećima	28.391,00	15.556,00	25.701,00	-12.835,00	-45,21%	10.145,00	65,22%
4. Kratkoročni dio dugoročnih kredita	89.636,00	144.457,00	95.483,00	54.821,00	61,16%	-48.974,00	-33,90%
5. Obveze prema zaposlenima	16.916,00	17.387,00	19.248,00	471,00	2,78%	1.861,00	10,70%
6. Obveze za PDV	46.017,00	45.213,00	52.676,00	-804,00	-1,75%	7.463,00	16,51%
7. Obveze za poreze i doprinose na plaće	8.708,00	10.955,00	10.388,00	2.247,00	25,80%	-567,00	-5,18%
8. Ostale obveze	1.771,00	1.020,00	597,00	-751,00	-42,41%	-423,00	-41,47%
9. Obveze za porez na dobit	30.986,00	42.462,00	22.460,00	11.476,00	37,04%	-20.002,00	-47,11%
10. Obračunati nefakturirani troškovi	18.839,00	23.113,00	26.033,00	4.274,00	22,69%	2.920,00	12,63%

Izvor: Izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (05.07.2020.)

Prema prikazanim podacima vidi se da poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. ima trend rasta ukupne imovine i to zbog povećanja vrijednosti materijalne imovine, koja se u 2017. godini povećala za 176,17 milijuna kuna dok se u 2018. godini povećala za 3,45%. Jedina stavka dugotrajne financijske imovine u dugotrajnoj imovini je dugoročna pozajmica, koja je u 2017. godini isplaćena gradu Puli zbog izgradnje infrastrukture te su u 2018. godini njezina vrijednost smanjila. Kratkotrajna imovina se u 2017. godini smanjila za 9,37 milijuna kuna, najviše zbog toga što se smanjio novac banci i blagajni se s za 55,19 milijuna kuna dok se u 2018. godini kratkotrajna imovina povećala za 5,55 milijuna kuna najviše zbog toga što su se zalihe povećale za 18,12 milijuna kuna. Jedina stavka kratkoročnih potraživanja su ostala potraživanja koja su se u 2018. godini su se povećala za 34,92%. Ono što je problematično, vrijednost novca u banci i blagajni se smanjuje budući da se i u 2018. godini smanjio za za 5,95%

Kapital i rezerve su se u 2017. godini povećale za 262,05 milijuna kuna dok se u 2018. godini kapital i rezerve smanjuju za 1,04%. Dugoročne obveze u 2017. godini se smanjuju za 141 milijun kuna ali se u 2018. godini povećavaju za 69,37%. Kratkoročne obveze se u 2017. godini povećavaju za 62,52 milijuna kuna, dok su se u 2018. godini smanjile za 4,33%

Prema navedenim podacima zaključuje se poboljšanje likvidnosti poduzeća u 2018. godini, jer se kratkotrajna imovina povećala dok su se kratkoročne obveze smanjile. Poduzeće ima radni kapital jer su kratkoročne obveze manje od kratkotrajne imovine. Budući da je 2018. godini rast dugotrajne imovine manji od ukupnog rasta kapitala i dugoročnih obveza, može se zaključiti da su zadovoljena zlatna pravila financiranja, odnosno da se dio kratkotrajne imovine financira iz kvalitetnih dugoročnih izvora. Iz svega navedenog, sigurnost poduzeća nije ugrožena.

b) Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.

U nastavku se nalazi komparativni račun dobiti i gubitka poduzeća za razdoblje od 2016. do 2018. godine.

Tablica 13. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine

	2016.	2017.	2018.	Aps. 2017.-2016.	Rel. 2017.-2016.	Aps. 2018.-2017.	Rel 2018.-2017.
A) POSLOVNI PRIHODI	4.019.852,00	4.697.943,00	5.253.257,00	678.091,00	16,87%	555.314,00	11,82%
I. Prihodi od prodaje trgovačke robe	3.961.858,00	4.642.488,00	5.182.919,00	680.630,00	17,18%	540.431,00	11,64%
II. Ostali prihodi	57.994,00	55.455,00	70.338,00	-2.539,00	-4,38%	14.883,00	26,84%
B) POSLOVNI RASHODI	3.745.913,00	4.366.242,00	4.834.183,00	620.329,00	16,56%	467.941,00	10,72%
I. Materijalni troškovi	2.898.824,00	3.397.952,00	3.797.258,00	499.128,00	17,22%	399.306,00	11,75%
1. Troškovi nabave prodane robe	2.898.824,00	3.397.952,00	3.797.258,00	499.128,00	17,22%	399.306,00	11,75%
II. Troškovi osoblja	261.550,00	292.992,00	323.278,00	31.442,00	12,02%	30.286,00	10,34%
III. Amortizacija i umanjenje vrijednosti imovine	132.054,00	138.139,00	154.134,00	6.085,00	4,61%	15.995,00	11,58%
IV. Ostali troškovi poslovanja	450.998,00	511.359,00	554.143,00	60.361,00	13,38%	42.784,00	8,37%
V. Ostali poslovni rashodi	2.487,00	25.800,00	5.370,00	23.313,00	937,39%	-20.430,00	-79,19%
C) DOBIT IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI	273.939,00	331.701,00	419.074,00	57.762,00	21,09%	87.373,00	26,34%
D) FINANCIJSKI PRIHODI	18.213,00	1.715,00	1.329,00	-16.498,00	-90,58%	-386,00	-22,51%
E) FINANCIJSKI RASHODI	6.870,00	11.107,00	6.725,00	4.237,00	61,67%	-4.382,00	-39,45%
1. Neto negativne tečajne razlike	0,00	3.505,00	1.409,00	3.505,00	-	-2.096,00	-59,80%
2. Ostali troškovi kamata	5.273,00	5.690,00	3.471,00	417,00	7,91%	-2.219,00	-39,00%
3. Naknade po garancijama	1.597,00	1.912,00	1.845,00	315,00	19,72%	-67,00	-3,50%
D) DOBIT/GUBITAK IZ FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI	11.343,00	-9.392,00	-5.396,00	-20.735,00	-182,80%	3.996,00	42,55%
E) UKUPNI PRIHODI	4.038.065,00	4.699.658,00	5.254.586,00	661.593,00	16,38%	554.928,00	11,81%
F) UKUPNI RASHODI	3.752.783,00	4.377.349,00	4.840.908,00	624.566,00	16,64%	463.559,00	10,59%
G) DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	285.282,00	322.309,00	413.678,00	37.027,00	12,98%	91.369,00	28,35%
H) POREZ NA DOBIT	48.482,00	60.261,00	77.119,00	11.779,00	24,30%	16.858,00	27,97%
I) NETO DOBIT RAZDOBLJA	236.800,00	262.048,00	336.559,00	25.248,00	10,66%	74.511,00	28,43%

Izvor: Izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (05.07.2020.)

Poslovni prihodi s godinama imaju pozitivan trend te su se u 2017. godini povećali zbog povećanja prihoda od prodaje trgovačke robe za 680,63 milijuna kuna dok su se u 2018. godini povećali za 11,82%, zbog povećanja prihoda od trgovačke robe za 11,64%. Poslovni rashodi su se u 2017. godini povećali za 620,33 milijuna kuna dok su se u 2018. godini povećali za 10,72%. Najveći uzrok povećanja poslovnih rashoda u 2017. godini je povećanje materijalnih troškova za 499,13 milijuna kuna. Treba spomenuti porast ostalih poslovnih rashoda za 937,39% koji je toliki jer je ostvaren rashod od otuđenja nekretnine u iznosu od 23,32 milijuna kuna, te prodaje i opreme/uništenja razne opreme u iznosu od 3,41 milijun kuna, a dobitak od otuđenja opreme iznosio je 933 tisuća kuna.⁸⁸ Glavni uzrok povećanja poslovnih rashoda u 2018. godini je povećanje materijalnih troškova za 11,75%. Financijski prihodi s godinama se smanjuju i to u 2017. godini za 16,49 milijuna kuna, jer poduzeće više nije ostvarivalo pozitivne tečajne razlike dok u 2018. godini su se financijski prihodi smanjili za 22,51%. Financijski rashodi su se u 2017. godini povećali za 4,23 milijuna kuna dok su se u 2018. godini financijski rashodi smanjili za 39,45% zbog smanjenja neto negativnih tečajnih razlika. Poduzeće u promatranom razdoblju ostvaruje dobit, koja je s godinama sve veća. U 2017. godini neto dobit poduzeća se povećala za 25,24 milijuna kuna, dok se u 2018. godini povećala za 28,43%.

Prema navedenim podacima zaključuje da je rast poslovnih prihoda veći od rasta poslovnih rashoda, što potvrđuje da poduzeće posluje s dobitkom i da je njegovo poslovanje ekonomično. Profitabilnost poduzeća je sve veća jer rastu prihodi i neto dobit poduzeća. Poduzeće s godinama ima sve bolju aktivnost jer s većim ulaganjem imovine ostvaruje više prihoda. U 2017. godini rast zaliha je nešto veći od rasta poslovnih prihoda, dok je u 2018. godini obrnuta situacija, što znači da poduzeće zbog povećane prodaje ima više zaliha na skladištu.

4.1.3. Horizontalna analiza poduzeća Plodine d.d.

a) Horizontalna analiza bilance poduzeća Plodine d.d.

U nastavku se nalazi komparativna bilanca poduzeća Plodine d.d. od 2016. do 2018. godine. Prilikom izračuna, iznosi iz izvještaja su se podijelili s 1000, kako bi navedeni bili izraženi u tisućama kuna. Zbog toga će iznosi u analiziranim izvještajima imati izražene lipe.

⁸⁸ Registar financijskih izvještaja, dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (11.07.2020.)

Tablica 14. Horizontalna analiza aktive poduzeća Plodine d.d. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine

	2016.	2017.	2018.	Aps. 2017-2016	Rel. 2017-2016	Aps. 2018-2017	Rel. 2018-2017
AKTIVA	2.782.902,53	2.741.015,37	2.719.872,05	-41.887,15	-1,51%	-21.143,32	-0,77%
A) DUGOTRAJNA IMOVINA	2.127.120,90	2.110.235,95	2.064.423,34	-16.884,95	-0,79%	-45.812,61	-2,17%
I. Nematerijalna imovina	4.543,62	4.008,78	7.750,63	-534,85	-11,77%	3.741,86	93,34%
II. Materijalna imovina	2.121.938,58	2.106.018,74	2.056.338,57	-15.919,84	-0,75%	-49.680,16	-2,36%
III. Financijska imovina	638,70	208,43	334,13	-430,26	-67,37%	125,70	60,31%
B) KRATKOTRAJNA IMOVINA	655.781,63	630.779,42	655.448,72	-25.002,20	-3,81%	24.669,29	3,91%
I. Zalihe	436.133,86	408.214,57	384.151,14	-27.919,28	-6,40%	-24.063,43	-5,89%
1. Sirovine i materijal	991,12	1.049,55	1.029,59	58,43	5,90%	-19,95	-1,90%
2. Trgovačka roba	423.587,82	391.887,60	374.999,51	-31.700,22	-7,48%	-16.888,09	-4,31%
3. Predujmovi za zalihe	11.554,92	15.277,43	8.122,04	3.722,50	32,22%	-7.155,39	-46,84%
II. Potraživanja	80.204,33	87.215,90	108.184,01	7.011,57	8,74%	20.968,11	24,04%
1. Potraživanja od kupaca	71.650,29	85.233,57	105.512,16	13.583,28	18,96%	20.278,59	23,79%
2. Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	43,14	38,81	57,58	-4,33	-10,03%	18,77	48,36%
3. Potraživanja od države i drugih institucija	8.492,49	1.922,67	2.595,86	-6.569,82	-77,36%	673,19	35,01%
4. Ostala potraživanja	18,41	20,85	18,41	2,44	13,28%	-2,44	-11,72%
III. Financijska imovina	5.967,56	9.517,42	7.840,47	3.549,86	59,49%	-1.676,96	-17,62%
IV. Novac u banci i blagajni	20.041,11	44.740,58	95.892,35	24.699,47	123,24%	51.151,76	114,33%
V. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	113.434,77	81.090,95	59.380,76	-32.343,82	-28,51%	-21.710,19	-26,77%
IZVANBILANČNI ZAPISI	31.113,73	8.535,77	335,09	-22.577,97	-72,57%	-8.200,68	-96,07%

Izvor: Izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (11.07.2020.)

Tablica 15. Horizontalna analiza pasive poduzeća Plodine d.d. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine

	2016.	2017.	2018.	Aps. 2017-2016	Rel. 2017-2016	Aps. 2018-2017	Rel. 2018-2017
PASIVA	2.782.902,53	2.741.015,37	2.719.872,05	-41.887,15	-1,51%	-21.143,32	-0,77%
A) KAPITAL I REZERVE	489.942,33	590.894,70	685.671,59	100.952,37	20,60%	94.776,88	16,04%
I. Temeljni kapital	245.000,00	318.000,00	318.000,00	73.000,00	29,80%	0,00	0,00%
II. Zakonske rezerve	10.600,00	12.250,00	15.900,00	1.650,00	15,57%	3.650,00	29,80%
III. Revalorizacijske rezerve	137.624,45	129.083,73	119.906,02	-8.540,72	-6,21%	-9.177,70	-7,11%
IV. Zadržana dobit	20.526,10	21.080,09	113.525,40	553,99	2,70%	92.445,31	438,54%
V. Dobit tekuće godine	76.191,79	110.480,89	118.340,17	34.289,10	45,00%	7.859,28	7,11%
B) DUGOROČNE OBVEZE	997.858,86	1.018.829,68	992.765,78	20.970,83	2,10%	-26.063,90	-2,56%
1. Obveze prema bankama i drugim fin. institucijama	988.174,58	1.005.422,72	984.292,79	17.248,14	1,75%	-21.129,94	-2,10%
2. Obveze prema dobavljačima	3.314,45	0,00	0,00	-3.314,45	-100,00%	0,00	-
3. Obveze po vrijednosnim papirima	0,00	9.688,74	6.769,39	9.688,74	-	-2.919,35	-30,13%
3. Odgođena porezna obveza	6.369,82	3.718,22	1.703,60	-2.651,60	-41,63%	-2.014,62	-54,18%
C) KRATKOROČNE OBVEZE	1.295.101,34	1.131.290,99	1.041.434,69	-163.810,35	-12,65%	-89.856,30	-7,94%
1. Obveze prema bankama i drugim fin. institucijama	311.148,47	254.222,62	281.253,82	-56.925,86	-18,30%	27.031,20	10,63%
2. Obveze za predujmove	0,00	38,95	0,00	38,95	-	-38,95	-100,00%
3. Obveze prema dobavljačima	824.561,71	750.287,14	641.631,28	-74.274,57	-9,01%	-108.655,86	-14,48%
4. Obveze po vrijednosnim papirima	76.190,00	15.030,64	2.919,85	-61.159,36	-80,27%	-12.110,79	-80,57%
5. Obveze prema zaposlenicima	23.455,12	26.239,80	29.627,81	2.784,68	11,87%	3.388,01	12,91%
6. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	52.513,98	81.015,13	81.239,35	28.501,14	54,27%	224,22	0,28%
7. Ostale kratkoročne obveze	0,00	0,00	113,38	0,00	-	113,38	
8. Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	7.232,05	4.456,72	4.649,21	-2.775,33	-38,38%	192,49	4,32%
IZVANBILANČNI ZAPISI	31.113,73	8.535,77	335,09	-22.577,97	-72,57%	-8.200,68	-96,07%

Izvor: Izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (11.07.2020.)

Prema prikazanim podacima, poduzeće Plodine d.d. ima negativan trend ukupne imovine. U 2017. godini, uzrok smanjenja ukupne imovine je smanjenje vrijednosti zaliha za 27,92 milijuna kuna, dok je uzrok smanjenje ukupne imovine u 2018. godini smanjenje materijalne imovine za 49,68 milijuna kuna. Nematerijalna imovina se u 2017. godini smanjila za 534,85 tisuća kuna dok se u 2018. godini povećala za 93,34%. Dugotrajna financijska imovina se u 2017. godini smanjila za 430 tisuća kuna, dok se u 2018. godini povećala za 60,31%. Povećanje vrijednosti novca u banci i blagajni za 114,33% u 2018. godini, uzrokovalo je porast vrijednosti kratkotrajne imovine.

Kapital i rezerve su se u 2017. godini povećale za 100,95 milijuna kuna najviše zbog toga što se povećao temeljni kapital za 73 milijuna kuna, dok se u 2018. godini vrijednost kapitala i rezervi povećala za 16,04% zbog povećanja zadržane dobiti za 438,54%. Dugoročne obveze bilježe porast vrijednosti u 2017. godini za 20,97 milijuna dok u 2018. godini bilježe pad vrijednosti za 2,56%. Kratkoročne obveze su se u 2017. godini smanjile za 163,81 milijun kuna dok su se u 2018. godini smanjile za 7,94%. Na izvanbilančnim zapisima je evidentirana trgovačka roba u komisiji iskaza po maloprodajnim cijenama⁸⁹, te se njihova vrijednost s godinama smanjuje.

Prema prikazanim podacima zaključuje se kako je likvidnost poduzeća ugrožena jer su kratkoročne obveze veće od kratkotrajne imovine i poduzeće ima deficit radnog kapitala. Bez obzira što se smanjuje vrijednost dugotrajne imovine, njezina je vrijednost veća od kapitala i dugoročnih obveza, što znači da nisu zadovoljena zlatna pravila financiranja, odnosno dio dugotrajne imovine se financira iz kratkoročnih izvora.

b) Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Plodine d.d.

U nastavku se nalazi komparativni račun dobiti i gubitka poduzeća Plodine d.d. za razdoblje od 2016. do 2018. godine.

⁸⁹ Registar financijskih izvještaja, dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (11.07.2020.)

Tablica 16. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka i sveobuhvatnog dobitka poduzeća Plodine d.d. u tisućama kuna

	2016.	2017.	2018.	Aps. 2017-2016	Rel. 2017-2016	Aps. 2018-2017	Rel. 2018-2017
A) POSLOVNI PRIHODI	3.862.024,82	4.234.557,23	4.213.363,43	372.532,41	9,65%	-21.193,80	-0,50%
I. Prihodi od prodaje trgovačke robe	3.449.093,15	3.772.512,06	3.785.310,76	323.418,91	9,38%	12.798,70	0,34%
II. Ostali prihodi	412.931,67	462.045,17	428.052,67	49.113,50	11,89%	-33.992,50	-7,36%
B) POSLOVNI RASHODI	3.712.337,94	4.039.714,38	4.034.440,53	327.376,44	8,82%	-5.273,85	-0,13%
I. Materijalni troškovi	3.111.845,73	3.322.694,19	3.300.991,84	210.848,46	6,78%	-21.702,35	-0,65%
1. Troškovi prodane robe	2.879.491,82	3.079.993,61	3.033.390,18	200.501,79	6,96%	-46.603,44	-1,51%
2. Troškovi sirovina i materijala	112.534,51	117.900,68	131.533,79	5.366,18	4,77%	13.633,11	11,56%
3. Ostali vanjski troškovi	119.819,40	124.799,89	136.067,87	4.980,50	4,16%	11.267,98	9,03%
III. Troškovi osoblja	265.268,90	306.586,97	335.608,37	41.318,07	15,58%	29.021,40	9,47%
IV. Amortizacija	210.979,71	213.307,42	228.248,82	2.327,71	1,10%	14.941,40	7,00%
V. Ostali troškovi	71.911,07	103.300,12	97.647,93	31.389,06	43,65%	-5.652,20	-5,47%
VI. Vrijednosno uskladjivanje	294,21	1.615,16	1.285,68	1.320,95	448,98%	-329,49	-20,40%
VII. Ostali poslovni rashodi	52.038,32	92.210,52	70.657,89	40.172,20	77,20%	-21.552,63	-23,37%
C) DOBIT IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI	149.686,87	194.842,84	178.922,90	45.155,97	30,17%	-15.919,95	-8,17%
D) FINANCIJSKI PRIHODI	6.673,44	5.095,83	6.944,09	-1.577,61	-23,64%	1.848,27	36,27%
E) FINANCIJSKI RASHODI	76.570,13	63.295,00	39.255,79	-13.275,13	-17,34%	-24.039,21	-37,98%
1. Rashodi s osnova kamata i slični rashodi	68.824,54	50.505,11	35.656,12	-18.319,43	-26,62%	-14.848,99	-29,40%
2. Tečajne razlike i drugi rashodi	7.737,31	12.766,68	3.599,67	5.029,37	65,00%	-9.167,01	-71,80%
3. Ostali financijski rashodi	8,28	23,21	0,00	14,93	180,38%	-23,21	-100,00%
F) GUBITAK IZ FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI	-69.896,69	-58.199,17	-32.311,70	11.697,52	-16,74%	25.887,47	-44,48%
G) UKUPNI PRIHODI	3.868.698,26	4.239.653,06	4.220.307,52	370.954,80	9,59%	-19.345,54	-0,46%
H) UKUPNI RASHODI	3.788.908,07	4.103.009,38	4.073.696,33	314.101,31	8,29%	-29.313,06	-0,71%
I) DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	79.790,19	136.643,67	146.611,20	56.853,49	71,25%	9.967,52	7,29%
J) POREZ NA DOBIT	3.598,40	26.162,79	28.271,03	22.564,39	627,07%	2.108,25	8,06%
K) NETO DOBIT RAZDOBLJA	76.191,79	110.480,89	118.340,17	34.289,10	45,00%	7.859,28	7,11%
Ostala sveobuhvatna dobit							
I. Ostala sveobuhvatna dobit prije poreza	11.192,32	11.192,32	11.192,32	0,00	0,00%	0,00	0,00%
1. Promjena revalorizacijskih rezervi dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	11.192,32	11.192,32	11.192,32	0,00	0,00%	0,00	0,00%
II. Porez na ostalu sveobuhvatnu dobit	2.238,46	2.014,62	2.014,62	-223,85	-10,00%	0,00	0,00%
III. Neto ostala sveobuhvatana dobit	8.953,86	9.177,70	9.177,70	223,85	2,50%	0,00	0,00%
VI. Ostala sveobuhvatna dobit	85.145,65	119.658,59	127.517,87	34.512,94	40,53%	7.859,28	6,57%

Izvor: izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (11.07.2020.)

Poslovni prihodi u 2017. godini bilježe porast jer su se prihodi od prodaje povećali za 323,41 milijun kuna dok u 2018. godini poslovni prihodi bilježe pad od 0,5% jer su se za 7,36% smanjili ostali poslovni prihodi. Poslovni rashodi su se u 2017. godini povećali za 327,38 milijuna kuna dok su se u 2018. godini smanjili za 0,13%. Najveći uzrok povećanja poslovnih rashoda u 2017.godini je povećanje materijalnih troškova za 210,85 milijuna kuna, dok je smanjenje poslovnih rashoda u 2018. godini uzrokovano smanjenjem ostalih poslovnih rashoda za 21,55 milijuna kuna i materijalnih troškova za 0,65%. Financijski prihodi su se u 2017. godini smanjili za 1,57 milijuna kuna, dok su se u 2018. godini financijski prihodi povećali za 36,27 i to zbog povećanja pozitivnih tečajnih razlika u promatranom razdoblju. Financijski rashodi s godinama se smanjuju, pa su se tako u 2017. godini smanjili za 13,27 milijuna kuna jer su se smanjili rashodi od kamata za 18,32 milijuna kuna, dok u 2018. godini financijski rashodi su se smanjili za 37,98% zbog toga što poduzeće u navedenoj godini nije ostvarivalo ostale financijske rashode, te zbog smanjenja negativnih tečajnih razlika za 71,80%. Poduzeće u promatranom razdoblju ostvaruje dobit, koja je s godinama raste, pa se tako u 2017. godini neto dobit poduzeća se povećala za 45%, odnosno apsolutno za 34,29 milijuna kuna, dok se u 2018. godini neto dobit povećala za 7,11%. U vezi s time ide ostala sveobuhvatna dobit, koja se u 2017. godini povećala za 34,51 milijun kuna dok se u 2018. godini povećala za 6,57%.

Treba istaknuti kako je poduzeće u 2017. godini s 9,59% više prihoda ostvarilo 40,53% veću dobit. Prihodi od prodaje u poduzeću s godinama rastu dok se zalihe smanjuju što znači da poduzeće smanjuje zadržavanje zaliha na skladištu, ali izračuni će pokazati da poduzeće s navedenim ima problem. Ekonomičnost poduzeća se u 2018. godini smanjila jer je pad poslovnih prihoda bio veći od pada poslovnih rashoda.

4.1.4. Horizontalna analiza poduzeća Spar Hrvatska d.o.o.

a) Horizontalna analiza bilance poduzeća Spar Hrvatska d.o.o.

U nastavku se nalazi komparativna bilanca poduzeća Spar Hrvatska d.o.o. od 2016. do 2018. godine. Treba napomenuti kako su u dugoročnim i kratkoročnim potraživanjima uvrstani oročeni depoziti, te uz to su u kratkoročnim potraživanjima uvrstani odgođeni prihodi i unaprijed plaćeni troškovi te dani depoziti za nekretnine jer je tako uvrstano u objavljenim financijskim izvještajima.

Tablica 17. Horizontalna analiza aktive poduzeća Spar Hrvatska d.o.o. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine

	2016.	2017.	2018.	Aps. 2017-2016	Rel. 2017-2016	Aps. 2018-2017	Rel. 2018-2017
AKTIVA	1.255.301,00	1.938.521,00	2.088.754,00	683.220,00	54,43%	150.233,00	7,75%
A) DUGOTRAJNA IMOVINA	832.842,00	1.357.693,00	1.519.562,00	524.851,00	63,02%	161.869,00	11,92%
I. Nematerijalna imovina	109.619,00	94.619,00	77.147,00	-15.000,00	-13,68%	-17.472,00	-18,47%
II. Materijalna imovina	722.369,00	1.262.335,00	1.441.234,00	539.966,00	74,75%	178.899,00	14,17%
III. Financijska imovina	10,00	10,00	10,00	0,00	0,00%	0,00	0,00%
IV. Potraživanja	844,00	729,00	1.171,00	-115,00	-13,63%	442,00	60,63%
B) KRATKOTRAJNA IMOVINA	422.459,00	580.828,00	569.192,00	158.369,00	37,49%	-11.636,00	-2,00%
I. Zalihe	244.825,00	320.663,00	371.426,00	75.838,00	30,98%	50.763,00	15,83%
1. Zalihe trgovačke robe	242.177,00	319.836,00	370.263,00	77.659,00	32,07%	50.427,00	15,77%
2. Zalihe sirovina i ostalih materijala	2.648,00	827,00	1.163,00	-1.821,00	-68,77%	336,00	40,63%
II. Potraživanja	145.582,00	157.197,00	139.492,00	11.615,00	7,98%	-17.705,00	-11,26%
1. Potraživanja od kupaca	75.754,00	113.556,00	97.750,00	37.802,00	49,90%	-15.806,00	-13,92%
2. Potraživanja od povezanih poduzeća	103,00	95,00	140,00	-8,00	-7,77%	45,00	47,37%
3. Vrijednosno usklađenje potraživanja	-1.591,00	-1.685,00	-2.298,00	-94,00	5,91%	-613,00	36,38%
4. Odgođeni prihodi i unaprijed plaćeni troškovi	11.738,00	11.491,00	22.019,00	-247,00	-2,10%	10.528,00	91,62%
5. Dani depoziti za nekretnine	58.154,00	29.273,00	17.305,00	-28.881,00	-49,66%	-11.968,00	-40,88%
6. Ostala potraživanja	1.333,00	4.077,00	4.365,00	2.744,00	205,85%	288,00	7,06%
7. Oročeni depoziti kod kreditnih institucija	91,00	390,00	211,00	299,00	328,57%	-179,00	-45,90%
III. Novac u banci i blagajni	32.052,00	102.968,00	58.274,00	70.916,00	221,25%	-44.694,00	-43,41%

Izvor: izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>

(12.07.2020.)

Tablica 18. Horizontalna analiza pasive poduzeća Spar Hrvatska d.o.o. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine

	2016.	2017.	2018.	Aps. 2017-2016	Rel. 2017-2016	Aps. 2018-2017	Rel. 2018-2017
PASIVA	1.255.301,00	1.938.521,00	2.088.754,00	683.220,00	54,43%	150.233,00	7,75%
A) KAPITAL I REZERVE	161.895,00	497.104,00	456.313,00	335.209,00	207,05%	-40.791,00	-8,21%
I. Temeljni kapital	1.203.000,00	1.654.892,00	1.654.892,00	451.892,00	37,56%	0,00	0,00%
II. Rezerve iz kapitala	0,00	214.458,00	214.458,00	214.458,00	-	0,00	0,00%
III. Akumulirani gubici	-1.041.105,00	-1.372.246,00	-1.413.037,00	-331.141,00	31,81%	-40.791,00	2,97%
B) DUGOROČNE OBVEZE	690.001,00	808.443,00	976.233,00	118.442,00	17,17%	167.790,00	20,75%
1. Financijski najam	316.782,00	141.945,00	129.044,00	-174.837,00	-55,19%	-12.901,00	-9,09%
2. Krediti od povezanih poduzeća	370.332,00	662.061,00	842.635,00	291.729,00	78,77%	180.574,00	27,27%
3. Rezerviranja	2.887,00	4.437,00	4.554,00	1.550,00	53,69%	117,00	2,64%
C) KRATKOROČNE OBVEZE	403.405,00	632.974,00	656.208,00	229.569,00	56,91%	23.234,00	3,67%
1. Obveze prema dobavljačima-trgovačka roba	181.256,00	307.182,00	283.408,00	125.926,00	69,47%	-23.774,00	-7,74%
2. Obračunate plaće	15.463,00	25.160,00	26.285,00	9.697,00	62,71%	1.125,00	4,47%
3. Obveze prema povezanim poduzećima	11.525,00	25.741,00	34.186,00	14.216,00	123,35%	8.445,00	32,81%
4. Obveze prema ostalim dobavljačima	32.207,00	56.392,00	80.586,00	24.185,00	75,09%	24.194,00	42,90%
5. Doprinosi	2.872,00	4.601,00	5.162,00	1.729,00	60,20%	561,00	12,19%
6. Obračunati neiskorišteni godišnji odmor	2.131,00	3.898,00	4.747,00	1.767,00	82,92%	849,00	21,78%
7. Obveze za PDV	10.390,00	27.899,00	29.996,00	17.509,00	168,52%	2.097,00	7,52%
8. Ostale obveze	33.212,00	74.433,00	67.197,00	41.221,00	124,11%	-7.236,00	-9,72%
9. Krediti od banaka	91.266,00	96.570,00	113.580,00	5.304,00	5,81%	17.010,00	17,61%
10. Financijski najam	23.083,00	11.098,00	11.061,00	-11.985,00	-51,92%	-37,00	-0,33%

Izvor: izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (12.07.2020.)

Prema prikazanim podacima, poduzeće Spar Hrvatska d.o.o. ima pozitivan trend ukupne imovine, zbog toga što se materijalna imovina u 2017. godini povećala za 539,97 milijuna kuna, dok se u 2018. godini materijalna imovina se povećala za 14,17%. Dugotrajna financijska imovina sadrži ulaganja u zajedničke pothvate čija je vrijednost u promatranom razdoblju ista. Dugoročna potraživanja čine oročeni depoziti kod kreditnih institucija, koji su se u 2017. godini smanjili za 115 tisuća kuna dok su se u 2018. godini povećali za 60,63%. Zalihe u promatranom razdoblju imaju trend rasta, pa su se tako u 2017. godini povećale za 75,84 milijuna kuna, dok su se u 2018. godini zalihe povećale za 15,83%. Novac u banci i blagajni se povećao za 70,92 milijuna kuna dok se u 2018. godini novac u banci i blagajni smanjuje za 43,41%.

Kapital i rezerve su se u 2017. godini povećali za 335,21 milijun kuna, dok u 2018. godini kapital i rezerve bilježe smanjenje vrijednosti za 8,21%. Dugoročne obveze su u promatranom razdoblju sve veće te su se u 2017. godini povećale za 118,44 milijuna kuna, dok su se u 2018. godini dugoročne obveze povećale za 20,75%. Kratkoročne obveze su također u promatranom razdoblju sve veće te su se u 2017. godini povećale za 229,57 milijuna kuna najviše dok su se u 2018. godini kratkoročne obveze povećale za 3,67%.

Prema navedenim podacima može se zaključiti kako je ugrožena likvidnost poduzeća jer kratkoročne obveze rastu više od kratkotrajne imovine, koja je u promatranom razdoblju manja od kratkoročnih obveza te poduzeće Spar Hrvatska d.o.o. ima deficit radnog kapitala. S druge strane, dugotrajna imovina raste apsolutno više od kapitala i dugoročnih obveza, što znači da se dio dugotrajne imovine financira iz kratkoročnih izvora i da nisu zadovoljena zlatna pravila financiranja.

b) Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Spar Hrvatska d.o.o.

U nastavku se nalazi komparativni račun dobiti i gubitka poduzeća Spar Hrvatska d.o.o. za razdoblje od 2016. do 2018. godine.

Tablica 19. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Spar Hrvatska d.o.o. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine

	2016.	2017.	2018.	Aps. 2017.-2016.	Rel. 2017.-2016.	Aps. 2018.-2017.	Rel 2018.-2017.
A) POSLOVNI PRIHODI	2.314.352,00	3.396.566,00	4.182.798,00	1.082.214,00	46,76%	786.232,00	23,15%
I. Prihodi od prodaje	2.285.799,00	3.362.051,00	4.129.706,00	1.076.252,00	47,08%	767.655,00	22,83%
II. Ostali prihodi iz poslovanja	28.553,00	34.515,00	53.092,00	5.962,00	20,88%	18.577,00	53,82%
B) POSLOVNI RASHODI	2.383.856,00	3.487.010,00	4.213.586,00	1.103.154,00	46,28%	726.576,00	20,84%
I. Materijalni troškovi	1.641.336,00	2.450.382,00	2.983.678,00	809.046,00	49,29%	533.296,00	21,76%
1. Troškovi nabave prodane robe	1.641.336,00	2.450.382,00	2.983.678,00	809.046,00	49,29%	533.296,00	21,76%
II. Troškovi osoblja	232.211,00	318.870,00	404.541,00	86.659,00	37,32%	85.671,00	26,87%
III. Amortizacija i umanjeње vrijednosti imovine	117.545,00	165.278,00	165.536,00	47.733,00	40,61%	258,00	0,16%
IV. Ostali troškovi poslovanja	392.764,00	552.480,00	659.831,00	159.716,00	40,66%	107.351,00	19,43%
C) GUBITAK IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI	-69.504,00	-90.444,00	-30.788,00	-20.940,00	30,13%	59.656,00	-65,96%
D) FINANCIJSKI PRIHODI	6.957,00	4.116,00	10.313,00	-2.841,00	-40,84%	6.197,00	150,56%
1. Dobici po tečajnim razlikama	6.874,00	3.984,00	10.295,00	-2.890,00	-42,04%	6.311,00	158,41%
2. Prihodi od kamata	83,00	132,00	18,00	49,00	59,04%	-114,00	-86,36%
E) FINANCIJSKI RASHODI	14.528,00	17.198,00	20.224,00	2.670,00	18,38%	3.026,00	17,60%
1. Troškovi kamata i slični troškovi	13.624,00	15.372,00	18.512,00	1.748,00	12,83%	3.140,00	20,43%
2. Gubici po tečajnim razlikama	904,00	1.826,00	1.712,00	922,00	101,99%	-114,00	-6,24%
D) GUBITAK IZ FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI	-7.571,00	-13.082,00	-9.911,00	-5.511,00	72,79%	3.171,00	-24,24%
E) UKUPNI PRIHODI	2.321.309,00	3.400.682,00	4.193.111,00	1.079.373,00	46,50%	792.429,00	23,30%
F) UKUPNI RASHODI	2.398.384,00	3.504.208,00	4.233.810,00	1.105.824,00	46,11%	729.602,00	20,82%
G) GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	-77.075,00	-103.526,00	-40.699,00	-26.451,00	34,32%	62.827,00	-60,69%
H) POREZ NA DOBIT	0,00	0,00	0,00	0,00	-	0,00	-
I) GUBITAK RAZDOBLJA	-77.075,00	-103.526,00	-40.699,00	-26.451,00	34,32%	62.827,00	-60,69%
J) OSTALA SVEOBUH VATNA DOBIT ZA GODINU NAKON OPOREZIVANJA	0,00	0,00	0,00	0,00	-	0,00	-
K) UKUPNI SVEOBUH VATNI GUBITAK NAKON OPOREZIVANJA	-77.075,00	-103.526,00	-40.699,00	-26.451,00	34,32%	62.827,00	-60,69%

Izvor: izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>

(12.07.2020.)

Poslovni prihodi u 2017. godini bilježe porast jer su se prihodi od prodaje povećali za 1,08 milijardi kuna dok u 2018. godini poslovni prihodi bilježe rast od 23,15% jer su se za 22,83% povećali prihodi od prodaje. Poslovni rashodi su se u 2017. godini povećali za 1,1 milijardu kuna najviše zbog povećanja troškova prodane robe za 809,05 milijuna kuna, dok su se u 2018. godini povećali za 20,84% najviše zbog toga što su se povećali troškovi prodane robe za 21,76%. Financijski prihodi su se u 2017. godini smanjili za 2,84 milijuna kuna zbog smanjenja pozitivnih tečajnih razlika za 2,89 milijuna kuna, dok su se u 2018. godini financijski prihodi povećali za 150,56% jer su se povećale pozitivne tečajne razlike za 158,41%. Financijski rashodi su u promatranom razdoblju sve veći jer rastu troškovi od kamata koji su se u 2017. godini povećali za 1,75 milijuna kuna dok su se 2018. godini povećali za 20,43%. Poduzeće u promatranom razdoblju ostvaruje gubitak koji se u 2017. godini povećao za 26,45 milijuna kuna dok se u 2018. godini smanjio za 60,69%.

Poduzeće Spar Hrvatska d.o.o. nije profitabilno budući da ostvaruje gubitak poslovanja. S većim ulaganjem imovine poduzeće ostvaruje više prihoda, ali su oni i dalje manji od rashoda te stoga poduzeće ne posluje ekonomično. Porast zaliha je manji od porasta prihoda od prodaje, što znači da je rast zaliha posljedica povećane prodaje.

4.1.5. Horizontalna analiza poduzeća Kaufland Hrvatska k.d

a) Horizontalna analiza bilance poduzeća Kaufland Hrvatska k.d.

U nastavku se nalazi komparativna bilanca poduzeća Kaufand Hrvatska k.d. od 2016. do 2018. godine.

Tablica 20. Horizontalna analiza aktive poduzeća Kaufland Hrvatska k.d. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine

	2016.	2017.	2018.	Aps. 2017-2016	Rel. 2017-2016	Aps. 2018-2017	Rel. 2018-2017
AKTIVA	2.809.055,00	2.759.733,00	2.767.652,00	-49.322,00	-1,76%	7.919,00	0,29%
A) DUGOTRAJNA IMOVINA	2.154.955,00	2.235.434,00	2.199.890,00	80.479,00	3,73%	-35.544,00	-1,59%
I. Nematerijalna imovina	140,00	90,00	42,00	-50,00	-35,71%	-48,00	-53,33%
II. Materijalna imovina	1.604.081,00	1.756.881,00	1.723.006,00	152.800,00	9,53%	-33.875,00	-1,93%
III. Financijska imovina	550.734,00	478.463,00	476.842,00	-72.271,00	-13,12%	-1.621,00	-0,34%
B) KRATKOTRAJNA IMOVINA	654.100,00	524.299,00	567.762,00	-129.801,00	-19,84%	43.463,00	8,29%
I. Zalihe	271.460,00	304.087,00	317.064,00	32.627,00	12,02%	12.977,00	4,27%
1. Zalihe trgovačke robe	268.602,00	299.595,00	313.135,00	30.993,00	11,54%	13.540,00	4,52%
2. Zalihe sirovina i materijala	2.858,00	4.492,00	3.929,00	1.634,00	57,17%	-563,00	-12,53%
II. Potraživanja	111.649,00	116.673,00	93.786,00	5.024,00	4,50%	-22.887,00	-19,62%
1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	76.224,00	86.497,00	53.309,00	10.273,00	13,48%	-33.188,00	-38,37%
2. Potraživanja od kupaca	27.994,00	24.073,00	31.603,00	-3.921,00	-14,01%	7.530,00	31,28%
3. Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	9,00	18,00	21,00	9,00	100,00%	3,00	16,67%
4. Potraživanja od države i drugih institucija	6.250,00	5.539,00	6.711,00	-711,00	-11,38%	1.172,00	21,16%
5. Ostala potraživanja	1.172,00	546,00	2.142,00	-626,00	-53,41%	1.596,00	292,31%
III. Financijska imovina	14.726,00	23.655,00	26.610,00	8.929,00	60,63%	2.955,00	12,49%
IV. Novac u banci i blagajni	253.682,00	77.770,00	128.147,00	-175.912,00	-69,34%	50.377,00	64,78%
V. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	2.583,00	2.114,00	2.155,00	-469,00	-18,16%	41,00	1,94%
IZVANBILANČNI ZAPISI	160.688,00	44.284,00	40.012,00	-116.404,00	-72,44%	-4.272,00	-9,65%

Izvor: izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (12.07.2020.)

Tablica 21. Horizontalna analiza pasive bilance poduzeća Kaufland Hrvatska k.d. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine

	2016.	2017.	2018.	Aps. 2017-2016	Rel. 2017-2016	Aps. 2018-2017	Rel. 2018-2017
PASIVA	2.809.055,00	2.759.733,00	2.767.652,00	-49.322,00	-1,76%	7.919,00	0,29%
A) KAPITAL I REZERVE	1.947.043,00	2.052.128,00	2.106.093,00	105.085,00	5,40%	53.965,00	2,63%
I. Temeljni kapital	2.611.547,00	2.762.280,00	2.836.135,00	150.733,00	5,77%	73.855,00	2,67%
II. Preneseni gubitak	-606.850,00	-664.500,00	-710.152,00	-57.650,00	9,50%	-45.652,00	6,87%
III. Gubitak poslovne godine	-57.654,00	-45.652,00	-19.890,00	12.002,00	-20,82%	25.762,00	-56,43%
B) DUGOROČNE OBVEZE	274.639,00	245.297,00	209.870,00	-29.342,00	-10,68%	-35.427,00	-14,44%
1. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	252.574,00	223.237,00	193.087,00	-29.337,00	-11,62%	-30.150,00	-13,51%
2. Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	9.628,00	10.059,00	6.422,00	431,00	4,48%	-3.637,00	-36,16%
3. Rezerviranja za započete sudske sporove	2.856,00	3.517,00	3.727,00	661,00	23,14%	210,00	5,97%
4. Rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima	4.076,00	3.272,00	3.335,00	-804,00	-19,73%	63,00	1,93%
5. Druga rezervinja	5.505,00	5.212,00	3.299,00	-293,00	-5,32%	-1.913,00	-36,70%
C) KRATKOROČNE OBVEZE	587.373,00	462.308,00	451.689,00	-125.065,00	-21,29%	-10.619,00	-2,30%
1. Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	45.775,00	40.150,00	36.481,00	-5.625,00	-12,29%	-3.669,00	-9,14%
2. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	148.573,00	0,00	0,00	-148.573,00	-100,00%	0,00	-
3. Obveze za zajmove, depozite i slično	4.297,00	4.131,00	3.890,00	-166,00	-3,86%	-241,00	-5,83%
4. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	30.033,00	30.055,00	29.965,00	22,00	0,07%	-90,00	-0,30%
5. Obveze prema dobavljačima	250.838,00	303.543,00	320.224,00	52.705,00	21,01%	16.681,00	5,50%
6. Obveze prema zaposlenicima	66.083,00	50.239,00	29.841,00	-15.844,00	-23,98%	-20.398,00	-40,60%
7. Obveze za poreze, doprinose i sl. davanja	41.001,00	33.260,00	30.085,00	-7.741,00	-18,88%	-3.175,00	-9,55%
8. Ostale kratkoročne obveze	773,00	930,00	1.169,00	157,00	20,31%	239,00	25,70%
9. Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	0,00	0,00	34,00	0,00	-	34,00	-
IZVANBILANČNI ZAPISI	160.688,00	44.284,00	40.012,00	-116.404,00	-72,44%	-4.272,00	-9,65%

Izvor: izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (12.07.2020.)

Prema prikazanim podacima, ukupna imovina poduzeća Kaufland Hrvatska k.d. ima varirajuće kretanje, jer se u 2017. godini smanjila najviše zbog smanjenja novca u banci i blagajni za 175,91 milijun kuna, dok se u 2018. godini ukupna imovina povećala najviše zbog povećanja novca u banci i blagajni za 50,38 milijuna kuna. Nematerijalna imovina se u 2017. godini smanjila za 50 tisuća kuna, dok su se u 2018. godini smanjila za 53,33%. Vrijednost materijalne imovine se u 2017. godini povećala za 152,8 milijuna kuna dok se u 2018. godini smanjila za 1,93%. Zalihe imaju trend rasta koje su se u 2017. godini povećale za 32,63 milijuna kuna dok su se u 2018. godini povećale za 4,27%. Kratkoročna potraživanja su se u 2017. godini povećala za 5,02 milijuna kuna, dok su se u 2018. godini smanjila za 19,62%. Kratkotrajnu financijsku imovinu čine potraživanja po debitnim i kreditnim karticama koja su se u 2017. godini povećala za 8,93 milijuna kuna, a u 2018. godini su se povećala za 12,49%.

Kapital i rezerve s godinama rastu, pa su se tako u 2017. godini povećali za 105,09 milijuna kuna, dok su se u 2018. godini povećali za 2,63%. Dugoročne obveze imaju negativan trend, pa su se tako u 2017. godini smanjile za 29,34 milijuna kuna, dok su se u 2018. godini smanjile za 14,44%. Kratkoročne obveze također imaju negativan trend koje su se u 2017. godini smanjile za 125,07 milijuna kuna, dok su se u 2018. godini smanjile za 2,30%. Izvanbilančne zapise čine primljene mjenice, bankovne garancije i zadužnice te na dane mjenice, garancije i zadužnice koje se s godinama smanjuju.

Prema prikazanim podacima, može se zaključiti kako se likvidnost poduzeća poboljšava, pogotovo u 2018. godini jer se kratkotrajna imovina povećava dok se kratkoročne obveze smanjuju te poduzeće ima radni kapital. Također, u 2018. godini apsolutno povećanje kapitala i dugoročnih obveza je veće od povećanja dugotrajne imovine, što znači da su zadovoljena zlatna pravila financiranja.

b) Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Kaufland Hrvatska k.d.

U nastavku se nalazi komparativni račun dobiti i gubitka u razdoblju od 2016. do 2018. godine.

Tablica 22. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka i sveobuhvatnog gubitka poduzeća Kaufland Hrvatska k.d. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine

	2016.	2017.	2018.	Aps. 2017.-2016.	Rel. 2017.-2016.	Aps. 2018.-2017.	Rel 2018.-2017.
A) POSLOVNI PRIHODI	3.373.491,00	3.630.485,00	3.651.918,00	256.994,00	7,62%	21.433,00	0,59%
I. Prihodi od prodaje	3.306.590,00	3.572.434,00	3.593.137,00	265.844,00	8,04%	20.703,00	0,58%
II. Ostali poslovni prihodi	66.901,00	58.051,00	58.781,00	-8.850,00	-13,23%	730,00	1,26%
B) POSLOVNI RASHODI	3.439.786,00	3.674.588,00	3.671.948,00	234.802,00	6,83%	-2.640,00	-0,07%
I. Materijalni troškovi	2.822.739,00	3.121.719,00	3.100.060,00	298.980,00	10,59%	-21.659,00	-0,69%
1. Troškovi nabave prodane robe	2.466.561,00	2.630.576,00	2.662.605,00	164.015,00	6,65%	32.029,00	1,22%
2. Troškovi sirovina i materijala	21.687,00	30.147,00	21.418,00	8.460,00	39,01%	-8.729,00	-28,95%
3. Ostali vanjski troškovi	334.491,00	460.996,00	416.037,00	126.505,00	37,82%	-44.959,00	-9,75%
II. Troškovi osoblja	330.393,00	282.108,00	285.161,00	-48.285,00	-14,61%	3.053,00	1,08%
III. Amortizacija	62.801,00	70.883,00	77.244,00	8.082,00	12,87%	6.361,00	8,97%
IV. Ostali troškovi poslovanja	188.186,00	192.191,00	204.311,00	4.005,00	2,13%	12.120,00	6,31%
V. Vrijednosna usklađenja	34.153,00	0,00	8,00	-34.153,00	-100,00%	8,00	-
VI. Rezerviranja	-6.244,00	3.072,00	3.696,00	9.316,00	-149,20%	624,00	20,31%
VII. Ostali poslovni rashodi	7.758,00	4.615,00	1.468,00	-3.143,00	-40,51%	-3.147,00	-68,19%
C) GUBITAK IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI	-66.295,00	-44.103,00	-20.030,00	22.192,00	-33,47%	24.073,00	-54,58%
D) FINANCIJSKI PRIHODI	13.800,00	2.495,00	1.853,00	-11.305,00	-81,92%	-642,00	-25,73%
E) FINANCIJSKI RASHODI	5.159,00	4.044,00	1.713,00	-1.115,00	-21,61%	-2.331,00	-57,64%
1. Rashodi od kamata s poduzetnicima unutar grupe	1.135,00	419,00	1,00	-716,00	-63,08%	-418,00	-99,76%
2. Tečajne razlike s poduzetnicima unutar grupe	0,00	1.554,00	0,00	1.554,00	-	-1.554,00	-100,00%
3. Rashodi od kamata i slični rashodi	2.619,00	1.871,00	1.637,00	-748,00	-28,56%	-234,00	-12,51%
4. Tečajne razlike i drugi rashodi	0,00	78,00	0,00	78,00	-	-78,00	-100,00%
3. Nerealizirani gubici od financijske imovine	109,00	47,00	0,00	-62,00	-56,88%	-47,00	-100,00%
4. Ostali financijski rashodi	1.296,00	75,00	75,00	-1.221,00	-94,21%	0,00	0,00%
D) GUBITAK IZ FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI	8.641,00	-1.549,00	140,00	-10.190,00	-117,93%	1.689,00	-109,04%
E) UKUPNI PRIHODI	3.387.291,00	3.632.980,00	3.653.771,00	245.689,00	7,25%	20.791,00	0,57%
F) UKUPNI RASHODI	3.444.945,00	3.678.632,00	3.673.661,00	233.687,00	6,78%	-4.971,00	-0,14%
G) GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	-57.654,00	-45.652,00	-19.890,00	12.002,00	-20,82%	25.762,00	-56,43%
H) POREZ NA DOBIT	0,00	0,00	0,00	0,00	-	0,00	-
I) GUBITAK RAZDOBLJA	-57.654,00	-45.652,00	-19.890,00	12.002,00	-20,82%	25.762,00	-56,43%
J) SVEOBUH VATNI GUBITAK RAZDOBLJA	-57.654,00	-45.652,00	-19.890,00	12.002,00	-20,82%	25.762,00	-56,43%

Izvor: izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (12.07.2020.)

Poslovni prihodi imaju pozitivan trend, pa su se tako u 2017. godini povećali za 256,99 milijuna kuna jer su se prihodi od prodaje povećali za 265,84 milijuna kuna dok su se u 2018. godini poslovni prihodi povećali za 0,59% jer su se prihodi od prodaje povećali za 0,58%. Poslovni rashodi su se u 2017. godini povećali za 234,80 milijuna kuna, najviše zbog povećanja materijalnih troškova za 298,98 milijuna kuna, dok su se u 2018. godini poslovni rashodi smanjili za 0,07% najviše zbog smanjenja materijalnih troškova za 0,69%. Financijski prihodi su se u 2017. godini smanjili za 11,31 milijun kuna zbog smanjenja pozitivnih tečajnih razlika za 9,90 milijuna kuna, dok su se u 2018. godini smanjili za 642 tisuće kuna najviše zbog smanjenja prihoda s osnove kamata za 671 tisuću kuna. S druge strane, financijski rashodi se smanjuju u 2017. godini za 1,12 milijuna kuna najviše zbog smanjenje ostalih financijskih rashoda za 1,22 milijuna kuna, dok su se u 2018. godini financijski rashodi smanjili za 2,33 milijuna kuna najviše zbog smanjenja negativnih tečajnih razlika za 1,55 milijuna kuna. Poduzeće Kaufland Hrvatska k.d. posluje s gubitkom u svim analiziranim godinama. Međutim, on se u 2017. godini smanjio za 12 milijuna kuna, dok se u 2018. godini smanjio za 56,43%. Navedeni gubitak jednak je sveobuhvatnom gubitku koji je pripisan imateljima kapitala matice.⁹⁰

Prema prikazanim podacima, zaključuje se kako u 2017. godini poslovni prihodi u rastu više od poslovnih rashoda, dok u 2018. godini poslovni prihodi rastu, a poslovni rashodi padaju. Međutim, poduzeće posluje s gubitkom i nije profitabilno i ekonomično jer su rashodi veći od prihoda. Također, poduzeće s manje uložene imovine ostvaruje više prihoda. Međutim, rast zaliha je veći od rasta poslovnih prihoda, što znači da poduzeće ima zasterjele zalihe.

⁹⁰ Registar financijskih izvještaja, dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (18.07.2020.)

4.2. Vertikalna analiza bilance i računa dobiti i gubitka

U ovom dijelu rada, započet će se sa strukturnom analizom financijskih izvještaja poduzeća Konzum d.d., a završit će se s vertikalnom analizom poduzeća Kaufland Hrvatska k.d.

Kako bi se urednije prikazale bilance poduzeća, bit će navedene glavne kategorije bilance aktive, ali će se samo unutar kratkotrajne imovine, raščlaniti stavke zaliha i potraživanja, dok će se ostale stavke prikazati sumarno. U objašnjenjima će se navesti najveći udio pojedinih kategorija u financijskim izvještajima. Aktive i pasive bilance poduzeća bit će zasebne na dvije stranice zbog preglednijeg prikaza. Kako bi se urednije prikazali računi dobiti i gubitka poduzeća, bit će navedene glavne kategorije, te će se raščlaniti stavke unutar materijalnih troškova i financijskih rashoda.

4.2.1. Vertikalna analiza poduzeća Konzum d.d

a) Vertikalna analiza bilance poduzeća Konzum d.d.

U nastavku se nalazi strukturna bilanca poduzeća Konzum d.d. od 2016. do 2018.godine

Tablica 23. Vertikalna analiza aktive bilance poduzeća Konzum d.d. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine

	2016.	%	2017.	%	2018.	%
AKTIVA (u tisućama kuna)	8.238.287,00	100,00%	4.989.836,00	100,00%	4.222.044,00	100,00%
A) DUGOTRAJNA IMOVINA/ KRATKOTRAJNA IMOVINA USLIJED PRESTANKA KOCEPTA VREMENSKE NEOGRANIČENOSTI POSLOVANJA	6.296.508,00	76,43%	3.344.799,00	67,03%	2.949.401,00	69,86%
I. Nematerijalna imovina	116.848,00	1,42%	81.525,00	1,63%	65.671,00	1,56%
II. Materijalna imovina	5.996.149,00	72,78%	3.081.278,00	61,75%	2.724.041,00	64,52%
III. Financijska imovina	178.718,00	2,17%	180.942,00	3,63%	153.737,00	3,64%
IV. Potraživanja	4.793,00	0,06%	1.054,00	0,02%	5.952,00	0,14%
B) KRATKOTRAJNA IMOVINA	1.941.779,00	23,57%	1.645.037,00	32,97%	1.272.643,00	30,14%
I. Zalihe	995.107,00	12,08%	733.222,00	14,69%	740.106,00	17,53%
1. Trgovačka roba	878.909,00	10,67%	667.307,00	13,37%	708.786,00	16,79%
2. Sirovine i materijal	51.420,00	0,62%	43.260,00	0,87%	31.320,00	0,74%
3. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	64.778,00	0,79%	22.655,00	0,45%	0,00	0,00%
II. Potraživanja	315.660,00	3,83%	477.344,00	9,57%	214.793,00	5,09%
1. Potraživanja od kupaca u zemlji	482.549,00	5,86%	572.989,00	11,48%	491.595,00	11,64%
2. Potraživanja od kupaca u inozemstvu	5.068,00	0,06%	2.244,00	0,04%	1.571,00	0,04%
3. Ispravak vrijednosti kupaca	-302.476,00	-3,67%	-311.909,00	-6,25%	-367.665,00	-8,71%
4. Potraživanja od države	102.078,00	1,24%	48.242,00	0,97%	7.386,00	0,17%
5. Potraživanja od zaposlenih	6.426,00	0,08%	503,00	0,01%	55,00	0,00%
6. Ostala potraživanja	14.699,00	0,18%	6.380,00	0,13%	5.823,00	0,14%
7. Potraživanja od povezanih poduzetnika	7.316,00	0,09%	158.895,00	3,18%	76.028,00	1,80%
IV. Financijska imovina	452.597,00	5,49%	93.800,00	1,88%	105.862,00	2,51%
V. Novac u banci i blagajni	75.450,00	0,92%	288.459,00	5,78%	202.867,00	4,80%
VI. Ostala kratkotrajna imovina	102.965,00	1,25%	52.212,00	1,05%	9.015,00	0,21%

Izvor: izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (18.07.2020.)

Tablica 24. Vertikalna analiza pasive bilance poduzeća Konzum d.d. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine

	2016.	%	2017.	%	2018.	%
PASIVA (u tisućama kuna)	8.238.287,00	100,00%	4.989.836,00	100,00%	4.222.044,00	100,00%
A) KAPITAL I REZERVE	-7.415.764,00	-90,02%	-11.373.248,00	-227,93%	-11.680.341,00	-276,65%
I. Temeljni kapital	227.029,00	2,76%	227.029,00	4,55%	227.029,00	5,38%
II. Rezerve iz dobiti	16.833,00	0,20%	16.833,00	0,34%	16.833,00	0,40%
III. Revalorizacijske rezerve	12.758,00	0,15%	2.233,00	0,04%	2.233,00	0,05%
IV. Preneseni gubitak	-7.672.384,00	-93,13%	-7.673.266,00	-153,78%	-11.642.491,00	-275,75%
V. Gubitak tekuće godine	0,00	0,00%	-3.946.077,00	-79,08%	-283.945,00	-6,73%
B) DUGOROČNE OBVEZE/ KRATKOROČNE OBVEZE USLIJED PRESTANKA KOCEPTA VREMENSKE NEOGRANIČENOSTI POSLOVANJA	2.312.179,00	28,07%	2.220.447,00	44,50%	2.037.504,00	48,26%
1. Rezerviranja	47.687,00	0,58%	68.714,00	1,38%	282.419,00	6,69%
2. Dugoročni krediti i zajmovi	2.260.757,00	27,44%	2.151.078,00	43,11%	1.754.429,00	41,55%
3. Odgođene porezne obveze	3.735,00	0,05%	490,00	0,01%	490,00	0,01%
4. Predujmovi	0,00	0,00%	165,00	0,00%	166,00	0,00%
C) KRATKOROČNE OBVEZE	13.341.872,00	161,95%	14.142.637,00	283,43%	13.864.881,00	328,39%
1. Obveze prema dobavljačima	2.593.017,00	31,48%	2.501.624,00	50,13%	2.169.164,00	51,38%
2. Obveze prema povezanim društvima	3.199.730,00	38,84%	5.180.238,00	103,82%	5.302.453,00	125,59%
3. Kratkoročni krediti i zajmovi	218.697,00	2,65%	380.678,00	7,63%	356.274,00	8,44%
4. Obveze prema vrijednosnim papirima	6.785.976,00	82,37%	5.428.848,00	108,80%	5.294.072,00	125,39%
5. Rezerviranja	0,00	0,00%	119.000,00	2,38%	119.000,00	2,82%
5. Porez na dobit	28.513,00	0,35%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
6. Ostale kratkoročne obveze	515.939,00	6,26%	532.249,00	10,67%	623.918,00	14,78%

Izvor: izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (18.07.2020.)

Kao što se prije u radu spomenulo, dugotrajna imovina se u 2017. godini klasificirala kao kratkotrajna imovina uslijed prestanka koncepta vremenske neograničenosti poslovanja, pa se zaključuje da je kratkotrajna imovina jedina stavka u aktivi poduzeća u 2017. i 2018. godini. Kada bi poduzeće imalo dugotrajnu imovinu, njezin udio bi bio veći od udjela kratkotrajne imovine što nije dobro. U 2016. godini dugotrajna imovina je činila 76,43% ukupne aktive, a kada bi je bilo u 2017. i 2018. godini činila bi 67,03% i 69,86% ukupne aktive. Najznačajnija stavka dugotrajne imovine je materijalna imovina koja je u promatranom razdoblju imala udio u ukupnoj aktivi između 61,75% i 72,78% i najviše je sadržavala građevinske objekte. Kratkotrajna imovina je u promatranom razdoblju imala udio u ukupnoj aktivi u 2016. godini 23,57%, a kada bi bilo dugotrajne imovine u 2017. i 2018. godini, njezin udio u ukupnoj aktivi bio bi 32,97% i 30,14%. Najveća stavka kratkotrajne imovine su zalihe, čiji je udio u ukupnoj aktivi između 12,08% i 17,53%. Vrlo je mali udio novca u banci i blagajni u ukupnoj aktivi, i to između 0,92% i 5,78%.

Kao što se prije u radu spomenulo, dugoročne obveze su se u 2017. godini klasificirale kao kratkoročne obveze uslijed prestanka koncepta vremenske neograničenosti poslovanja, pa se zaključuje da su kratkoročne obveze su uz kapital i rezerve jedine stavke u pasivi poduzeća u 2017. i 2018. godini. Dugoročne obveze odnosno kratkoročne obveze uslijed prestanka koncepta vremenske neograničenosti poslovanja nemaju toliko značajan udio u pasivi u odnosu na kratkoročne obveze, ali je poduzeće svejedno prezaduženo jer su kapital i rezerve sve negativniji. Također, ukupne kratkoročne obveze (uz dugoročne obveze klasificirane kao kratkoročne) su veće od pasive između 1,62 i 3,77 puta. Dugoročne obveze su u 2016. godini imale udio u ukupnoj pasivi 28,07% te su u 2017. i 2018. godini bile klasificirane kao kratkoročne obveze uslijed prestanka koncepta vremenske neograničenosti poslovanja te je njihov udio u ukupnoj pasivi u promatranom razdoblju bio između 44,50% i 48,26%. Kratkoročne obveze su u 2016. godini bile veće od ukupne pasive za 1,62 puta. Kada bi bilo dugoročnih obveza u 2017. i 2018. godini kratkoročne obveze bi od pasive bile veće za 2,83 i 3,28 puta od pasive

Kao što se zaključilo u horizontalnoj analizi, likvidnost poduzeća je ugrožena jer je udio kratkoročnih obveza značajno veći od udjela kratkotrajne imovine u ukupnoj imovini. Navedeno potvrđuje da je poduzeće zaduženo te da ima deficit radnog kapitala.

b) Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Konzum d.d.

U nastavku se nalazi strukturni račun dobiti i gubitka poduzeća od 2016. do 2018. godine.

Tablica 25. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka i sveobuhvatnog gubitka poduzeća Konzum d.d. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine

	2016.	%	2017.	%	2018.	%
A) POSLOVNI PRIHODI	10.775.755,00	99,75%	9.270.673,00	99,87%	9.221.948,00	99,86%
I. Prihodi od prodaje	10.428.628,00	96,53%	8.878.753,00	95,65%	8.965.598,00	97,09%
II. Ostali poslovni prihodi	347.127,00	3,21%	391.920,00	4,22%	256.350,00	2,78%
B) POSLOVNI RASHODI	11.873.710,00	109,91%	12.621.514,00	135,97%	9.257.306,00	100,24%
I. Materijalni troškovi	8.314.532,00	76,96%	7.008.855,00	75,51%	6.909.464,00	74,82%
1. Trošak prodane robe	7.846.042,00	72,63%	6.600.507,00	71,11%	6.495.643,00	70,34%
2. Ostali materijalni troškovi	468.490,00	4,34%	408.348,00	4,40%	413.821,00	4,48%
II. Troškovi usluga	992.444,00	9,19%	881.938,00	9,50%	820.179,00	8,88%
III. Troškovi osoblja	862.896,00	7,99%	833.454,00	8,98%	785.152,00	8,50%
IV. Amortizacija i umanjenje vrijednosti	975.838,00	9,03%	1.241.906,00	13,38%	339.833,00	3,68%
V. Vrijednosno usklađenje	210.967,00	1,95%	2.071.028,00	22,31%	14.915,00	0,16%
VI. Troškovi restrukturiranja	0,00	0,00%	183.747,00	1,98%	18.003,00	0,19%
VII. Rezerviranja	58.593,00	0,54%	39.333,00	0,42%	38.076,00	0,41%
IX. Priznavanje dodatnih obveza po nagodbi	0,00	0,00%	0,00	0,00%	267.242,00	2,89%
X. Prestanak priznavanja financijskog najma	0,00	0,00%	0,00	0,00%	-212.631,00	-2,30%
XI. Ostali troškovi	458.440,00	4,24%	361.253,00	3,89%	277.073,00	3,00%
C) GUBITAK IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI	-1.097.955,00	-10,16%	-3.350.841,00	-36,10%	-35.358,00	-0,38%
D) FINANCIJSKI PRIHODI	27.283,00	0,25%	11.656,00	0,13%	12.754,00	0,14%
E) FINANCIJSKI RASHODI	791.643,00	7,33%	606.892,00	6,54%	261.341,00	2,83%
1. Kamate	693.231,00	6,42%	577.731,00	6,22%	258.949,00	2,80%
2. Negativne tečajne razlike	97.354,00	0,90%	29.161,00	0,31%	2.392,00	0,03%
3. Financijski rashodi- Kozmo	1.058,00	0,01%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
F) GUBITAK IZ FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI	-764.360,00	-7,08%	-595.236,00	-6,41%	-248.587,00	-2,69%
G) UKUPNI PRIHODI	10.803.038,00	100,00%	9.282.329,00	100,00%	9.234.702,00	100,00%
H) UKUPNI RASHODI	12.665.353,00	117,24%	13.228.406,00	142,51%	9.518.647,00	103,07%
I) GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	-1.862.315,00	-17,24%	-3.946.077,00	-42,51%	-283.945,00	-3,07%
J) POREZ NA DOBIT	-3.470,00	-0,03%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
K) GUBITAK RAZDOBLJA	-1.858.845,00	-17,21%	-3.946.077,00	-42,51%	-283.945,00	-3,07%
Ostali sveobuhvatni gubitak						
I. Ostali sveobuhvatni gubitak koji će biti reklasificiran kao gubitak u narednim razdobljima- s osnove ponovnog vrednovanja fin. im. raspoložive za prodaju	-12.214,00	-0,11%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
II. Ostali sveobuhvatni gubitak koji neće biti reklasificiran kao gubitak u narednim razdobljima	-282.770,00	-2,62%	-10.525,00	-0,11%	-17.170,00	-0,19%
1. Revalorizacija zemljišta	-282.770,00	-2,62%	-14.784,00	-0,16%	0,00	0,00%
2. Ostale reklasifikacije	0,00	0,00%	4.259,00	0,05%	-17.170,00	-0,19%
III. Neto ostali sveobuhvatani gubitak	-294.984,00	-2,73%	-10.525,00	-0,11%	-17.170,00	-0,19%
VI. Ostali sveobuhvatni gubitak	-2.153.829,00	-19,94%	-3.956.602,00	-42,63%	-301.115,00	-3,26%

Izvor: izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (18.07.2020.)

Poslovni prihodi imaju u promatranom razdoblju udio u ukupnim prihodima između 99,75% i 99,87% te najviše sadržavaju prihode od prodaje čiji je udio u ukupnim prihodima između 95,65% i 97,09%. Poslovni rashodi su veći od ukupnih prihoda za između 1 i 1,36 puta, i to nam potvrđuje da poduzeće posluje s gubitkom. U poslovnim rashodima, najveći udio u ukupnim prihodima imaju materijalni troškovi i to između 74,82% i 76,96%. Financijski prihodi nemaju značajan udio u ukupnim prihodima, svega između 0,13% i 0,25%. Financijski rashodi u promatranom razdoblju imaju udio u ukupnim prihodima između 2,83% i 7,33% i najviše sadržavaju rashode od kamata, čiji je udio u ukupnim prihodima između 2,80% i 6,42%. Budući da poduzeće posluje s gubitkom, njegov udio u ukupnim prihodima je u negativnom predznaku. Međutim, apsolutni udio gubitka u ukupnim prihodima je između 3,07% i 42,51%.

Kako je spomenuto u horizontalnoj analizi, poduzeće ne posluje ekonomično jer je udio poslovnih rashoda i ukupnih rashoda veći od 100%. Navedeno potvrđuje da je poduzeće neprofitabilno jer posluje s gubitkom.

4.2.2. Vertikalna analiza poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d

a) Vertikalna analiza bilance poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.

U nastavku se nalazi strukturna bilanca poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. od 2016. do 2018. godine.

Tablica 26. Vertikalna analiza aktive bilance poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine

	2016.	%	2017.	%	2018.	%
AKTIVA	4.090.437,00	100,00%	4.274.002,00	100,00%	4.391.479,00	100,00%
B) DUGOTRAJNA IMOVINA	3.216.545,00	78,64%	3.409.481,00	79,77%	3.521.405,00	80,19%
I. Nematerijalna imovina	1.302,00	0,03%	1.133,00	0,03%	996,00	0,02%
II. Materijalna imovina	3.200.103,00	78,23%	3.376.274,00	79,00%	3.492.923,00	79,54%
III. Financijska imovina	0,00	0,00%	15.067,00	0,35%	12.454,00	0,28%
IV. Potraživanja	1.002,00	0,02%	1.357,00	0,03%	1.298,00	0,03%
V. Odgođena porezna imovina	14.138,00	0,35%	15.650,00	0,37%	13.734,00	0,31%
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA	873.892,00	21,36%	864.521,00	20,23%	870.074,00	19,81%
I. Zalihe	263.042,00	6,43%	312.169,00	7,30%	330.288,00	7,52%
1. Zalihe trgovačke robe	262.662,00	6,42%	311.950,00	7,30%	329.760,00	7,51%
2. Zalihe goriva i energenata	380,00	0,01%	219,00	0,01%	528,00	0,01%
II. Potraživanja	53.733,00	1,31%	51.431,00	1,20%	69.392,00	1,58%
1. Ostala potraživanja	53.733,00	1,31%	51.431,00	1,20%	69.392,00	1,58%
III. Financijska imovina	0,00	0,00%	2.650,00	0,06%	2.650,00	0,06%
IV. Novac u banci i blagajni	551.191,00	13,48%	495.999,00	11,61%	466.468,00	10,62%
V. Unaprijed plaćeni troškovi	5.926,00	0,14%	2.272,00	0,05%	1.276,00	0,03%

Izvor: izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (18.07.2020.)

Tablica 27. Vertikalna analiza pasive bilance poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine

	2016.	%	2017.	%	2018.	%
PASIVA	4.090.437,00	100,00%	4.274.002,00	100,00%	4.391.479,00	100,00%
A) KAPITAL I REZERVE	2.941.376,00	71,91%	3.203.423,00	74,95%	3.169.982,00	72,18%
1. Temeljni kapital	3.103.335,00	75,87%	3.103.335,00	72,61%	2.733.335,00	62,24%
5. Zadržana dobit	0,00	0,00%	0,00	0,00%	100.088,00	2,28%
6. Preneseni gubitak	-398.759,00	-9,75%	-161.960,00	-3,79%	0,00	0,00%
7. Dobit tekuće godine	236.800,00	5,79%	262.048,00	6,13%	336.559,00	7,66%
B) DUGOROČNE OBVEZE	408.712,00	9,99%	267.707,00	6,26%	453.415,00	10,32%
1. Dugoročni krediti primljeni od banaka	407.246,00	9,96%	263.558,00	6,17%	450.889,00	10,27%
2. Ostale dugoročne obveze	1.466,00	0,04%	4.149,00	0,10%	2.526,00	0,06%
C) KRATKOROČNE OBVEZE	740.349,00	18,10%	802.872,00	18,79%	768.082,00	17,49%
1. Obveze prema dobavljačima u zemlji	294.301,00	7,19%	291.962,00	6,83%	294.093,00	6,70%
2. Obveze prema dobavljačima u inozemstvu	204.784,00	5,01%	210.747,00	4,93%	221.403,00	5,04%
3. Obveze prema povezanim poduzećima	28.391,00	0,69%	15.556,00	0,36%	25.701,00	0,59%
4. Kratkoročni dio dugoročnih kredita (kamate)	89.636,00	2,19%	144.457,00	3,38%	95.483,00	2,17%
5. Obveze prema zaposlenima	16.916,00	0,41%	17.387,00	0,41%	19.248,00	0,44%
6. Obveze za PDV	46.017,00	1,12%	45.213,00	1,06%	52.676,00	1,20%
7. Obveze za poreze i doprinose na plaće	8.708,00	0,21%	10.955,00	0,26%	10.388,00	0,24%
8. Ostale obveze	1.771,00	0,04%	1.020,00	0,02%	597,00	0,01%
9. Obveze za porez na dobit	30.986,00	0,76%	42.462,00	0,99%	22.460,00	0,51%
10. Obračunati nefakturirani troškovi	18.839,00	0,46%	23.113,00	0,54%	26.033,00	0,59%

Izvor: izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (18.07.2020.)

Dugotrajna imovina ima veći udio u ukupnoj aktivi u odnosu na kratkotrajnu imovinu što nije dobro, budući da udio kratkotrajne imovine mora biti veći od udjela dugotrajne imovine. Materijalna imovina najznačajnija je kategorija u aktivi bilance jer je njezin udio u ukupnoj aktivi između 78,23% i 79,54%, a najviše sadržava građevinske objekte i zemljište. Ostale kategorije dugotrajne imovine nisu značajne. Kratkotrajna imovina u promatranom razdoblju ima udio u ukupnoj aktivi između 19,81% i 21,36%. Najveća stavka u kratkotrajnoj imovini je novac u banci i blagajni, čiji je udio u ukupnoj imovini između 10,62% i 13,48%. Zalihe čine između 6,43% i 7,52% ukupne imovine, te unutar njih su najznačajnije zalihe trgovačke robe, čiji je udio u ukupnoj aktivi između 6,42% i 7,51%.

Poduzeće se najviše financira iz vlastitih izvora financiranja, budući da kapital ima udio u ukupnoj pasivi između 71,91% i 74,95%. Najveća stavka kapitala i rezervi je temeljni kapital, čiji je udio u ukupnoj pasivi između 62,24% i 75,87%. Dugoročne obveze u promatranom razdoblju čine između 6,26% i 10,32%, dok kratkoročne obveze čine između 17,49% i 18,79% ukupne pasive.

Iz navedenih podataka zaključuje se kako je udio kratkotrajne imovine veći od udjela kratkoročnih obveza u ukupnoj imovini, kao što je udio dugotrajne imovine maji od zbroja udjela kapitala i dugoročnih obveza što nam potvrđuje zaključak iz horizontalne analize da su zadovoljena zlatna pravila financiranja.

b) Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.

U nastavku se nalazi strukturni račun dobiti i gubitka poduzeća od 2016. do 2018. godine.

Tablica 28. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. od 2016. do 2018. godine

	2016.	%	2017.	%	2018.	%
A) POSLOVNI PRIHODI	4.019.852,00	99,55%	4.697.943,00	99,96%	5.253.257,00	99,97%
I. Prihodi od prodaje trgovačke robe	3.961.858,00	98,11%	4.642.488,00	98,78%	5.182.919,00	98,64%
II. Ostali prihodi	57.994,00	1,44%	55.455,00	1,18%	70.338,00	1,34%
B) POSLOVNI RASHODI	3.745.913,00	92,77%	4.366.242,00	92,91%	4.834.183,00	92,00%
I. Materijalni troškovi	2.898.824,00	71,79%	3.397.952,00	72,30%	3.797.258,00	72,27%
1. Troškovi nabave prodane robe	2.898.824,00	71,79%	3.397.952,00	72,30%	3.797.258,00	72,27%
II. Troškovi osoblja	261.550,00	6,48%	292.992,00	6,23%	323.278,00	6,15%
III. Amortizacija i umanjenje vrijednosti imovine	132.054,00	3,27%	138.139,00	2,94%	154.134,00	2,93%
IV. Ostali troškovi poslovanja	450.998,00	11,17%	511.359,00	10,88%	554.143,00	10,55%
V. Ostali poslovni rashodi	2.487,00	0,06%	25.800,00	0,55%	5.370,00	0,10%
C) DOBIT IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI	273.939,00	6,78%	331.701,00	7,06%	419.074,00	7,98%
D) FINANCIJSKI PRIHODI	18.213,00	0,45%	1.715,00	0,04%	1.329,00	0,03%
E) FINANCIJSKI RASHODI	6.870,00	0,17%	11.107,00	0,24%	6.725,00	0,13%
1. Neto negativne tečajne razlike	0,00	0,00%	3.505,00	0,07%	1.409,00	0,03%
2. Ostali troškovi kamata	5.273,00	0,13%	5.690,00	0,12%	3.471,00	0,07%
3. Naknade po garancijama	1.597,00	0,04%	1.912,00	0,04%	1.845,00	0,04%
D) DOBIT/GUBITAK IZ FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI	11.343,00	0,28%	-9.392,00	-0,20%	-5.396,00	-0,10%
E) UKUPNI PRIHODI	4.038.065,00	100,00%	4.699.658,00	100,00%	5.254.586,00	100,00%
F) UKUPNI RASHODI	3.752.783,00	92,94%	4.377.349,00	93,14%	4.840.908,00	92,13%
G) DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	285.282,00	7,06%	322.309,00	6,86%	413.678,00	7,87%
H) POREZ NA DOBIT	48.482,00	1,20%	60.261,00	1,28%	77.119,00	1,47%
I) NETO DOBIT	236.800,00	5,86%	262.048,00	5,58%	336.559,00	6,41%

Izvor: izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (18.07.2020.)

Poslovni prihodi u promatranom razdoblju čine između 99,55% i 99,97% ukupnih prihoda, te su prihodi od prodaje trgovačke robe najveća stavka navedene kategorije, čiji je udio u ukupnim prihodima između 98,11% i 98,78% ukupnih prihoda. Poslovni rashodi čine između 92,00% i 92,77% ukupnih prihoda u promatranom razdoblju te su materijalni troškovi najveća stavka poslovnih rashoda, budući da je njihov udio u ukupnim prihodima između 71,79% i 72,30%. Financijski prihodi su u 2016. godini činili udio u ukupnim prihodima 0,45% i unutar njih su najveću stavku činile pozitivne tečajne razlike s 0,38% ukupnih prihoda. U 2017. i 2018. godini jedina stavka financijskih prihoda su bili prihodi od kamata, čiji je udio u ukupnim prihodima bio 0,04% i 0,03%. Financijski rashodi u promatranom razdoblju čine između 0,13% i 0,24% ukupnih prihoda i kao najveća stavka se pojavljuju financijski rashodi, čiji je udio u ukupnim prihodima između 0,07% i 0,13%. Poduzeće posluje s dobiti, čiji je udio u ukupnim prihodima u promatranom razdoblju između 5,58% i 6,41%.

Prema navedenim podacima, potvrđuje se da poduzeće posluje profitabilno i ekonomično jer je udio poslovnih prihoda u ukupnim prihodima veći od udjela poslovnih rashoda i iz navedenog se zaključuje da poduzeće ostvaruje dobit.

4.2.3. Vertikalna analiza poduzeća Plodine d.d.

a) Vertikalna analiza bilance poduzeća Plodine d.d.

U nastavku se nalazi strukturna bilanca poduzeća Plodine d.d. od 2016. do 2018. godine.

Tablica 29. Vertikalna analiza aktive bilance poduzeća Plodine d.d. od 2016. do 2018. godine

	2016.	%	2017.	%	2018.	%
AKTIVA	2.782.902,53	100,00%	2.741.015,37	100,00%	2.719.872,05	100,00%
A) DUGOTRAJNA IMOVINA	2.127.120,90	76,44%	2.110.235,95	76,99%	2.064.423,34	75,90%
I. Nematerijalna imovina	4.543,62	0,16%	4.008,78	0,15%	7.750,63	0,28%
II. Materijalna imovina	2.121.938,58	76,25%	2.106.018,74	76,83%	2.056.338,57	75,60%
III. Financijska imovina	638,70	0,02%	208,43	0,01%	334,13	0,01%
B) KRATKOTRAJNA IMOVINA	655.781,63	23,56%	630.779,42	23,01%	655.448,72	24,10%
I. Zalihe	436.133,86	15,67%	408.214,57	14,89%	384.151,14	14,12%
1. Sirovine i materijal	991,12	0,04%	1.049,55	0,04%	1.029,59	0,04%
2. Trgovačka roba	423.587,82	15,22%	391.887,60	14,30%	374.999,51	13,79%
3. Predujmovi za zalihe	11.554,92	0,42%	15.277,43	0,56%	8.122,04	0,30%
II. Potraživanja	80.204,33	2,88%	87.215,90	3,18%	108.184,01	3,98%
1. Potraživanja od kupaca	71.650,29	2,57%	85.233,57	3,11%	105.512,16	3,88%
2. Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	43,14	0,00%	38,81	0,00%	57,58	0,00%
3. Potraživanja od države i drugih institucija	8.492,49	0,31%	1.922,67	0,07%	2.595,86	0,10%
4. Ostala potraživanja	18,41	0,00%	20,85	0,00%	18,41	0,00%
III. Financijska imovina	5.967,56	0,21%	9.517,42	0,35%	7.840,47	0,29%
IV. Novac u banci i blagajni	20.041,11	0,72%	44.740,58	1,63%	95.892,35	3,53%
V. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	113.434,77	4,08%	81.090,95	2,96%	59.380,76	2,18%
IZVANBILANČNI ZAPISI	31.113,73	-	8.535,77	-	335,09	-

Izvor: izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (18.07.2020.)

Tablica 30. Vertikalna analiza pasive bilance poduzeća Plodine d.d. od 2016. do 2018. godine

	2016.	%	2017.	%	2018.	%
PASIVA	2.782.902,53	100,00%	2.741.015,37	100,00%	2.719.872,05	100,00%
A) KAPITAL I REZERVE	489.942,33	17,61%	590.894,70	21,56%	685.671,59	25,21%
I. Temeljni kapital	245.000,00	8,80%	318.000,00	11,60%	318.000,00	11,69%
II. Zakonske rezerve	10.600,00	0,38%	12.250,00	0,45%	15.900,00	0,58%
III. Revalorizacijske rezerve	137.624,45	4,95%	129.083,73	4,71%	119.906,02	4,41%
IV. Zadržana dobit	20.526,10	0,74%	21.080,09	0,77%	113.525,40	4,17%
V. Dobit tekuće godine	76.191,79	2,74%	110.480,89	4,03%	118.340,17	4,35%
B) DUGOROČNE OBVEZE	997.858,86	35,86%	1.018.829,68	37,17%	992.765,78	36,50%
1. Obveze prema bankama i drugim fin. institucijama	988.174,58	35,51%	1.005.422,72	36,68%	984.292,79	36,19%
2. Obveze prema dobavljačima	3.314,45	0,12%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
3. Obveze po vrijednosnim papirima	0,00	0,00%	9.688,74	0,35%	6.769,39	0,25%
3. Odgođena porezna obveza	6.369,82	0,23%	3.718,22	0,14%	1.703,60	0,06%
C) KRATKOROČNE OBVEZE	1.295.101,34	46,54%	1.131.290,99	41,27%	1.041.434,69	38,29%
1. Obveze prema bankama i drugim fin. institucijama	311.148,47	11,18%	254.222,62	9,27%	281.253,82	10,34%
2. Obveze za predujmove	0,00	0,00%	38,95	0,00%	0,00	0,00%
3. Obveze prema dobavljačima	824.561,71	29,63%	750.287,14	27,37%	641.631,28	23,59%
4. Obveze po vrijednosnim papirima	76.190,00	2,74%	15.030,64	0,55%	2.919,85	0,11%
5. Obveze prema zaposlenicima	23.455,12	0,84%	26.239,80	0,96%	29.627,81	1,09%
6. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	52.513,98	1,89%	81.015,13	2,96%	81.239,35	2,99%
7. Ostale kratkoročne obveze	0,00	0,00%	0,00	0,00%	113,38	0,00%
I. Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	7.232,05	0,26%	4.456,72	0,16%	4.649,21	0,17%
IZVANBILANČNI ZAPISI	31.113,73	-	8.535,77	-	335,09	-

Izvor: izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>(18.07.2020)

Dugotrajna imovina ima veći udio u ukupnoj aktivi u odnosu na kratkotrajnu imovinu što nije dobro, budući da udio kratkotrajne imovine mora biti veći od udjela dugotrajne imovine.

Materijalna imovina je najznačajnija kategorija aktive bilance te njezin udio u ukupnoj aktivi u promatranom razdoblju između 75,60% i 76,83%, a najviše sadržava zemljište i građevinske objekte. Kratkotrajna imovina čini između 23,01% i 24,10% ukupne aktive i najznačajnija stavka navedene kategorije su zalihe, čiji je udio u ukupnoj aktivi 14,12% i 15,67%. U zalihama, najznačajnija stavka su zalihe trgovačke robe čiji je udio u ukupnoj aktivi između 13,79% i 15,22%. Novac u banci i blagajni čini svega između 0,72% i 3,53% ukupne aktive, te ostale kategorije dugotrajne i kratkotrajne imovine nisu značajne.

Poduzeće se najviše financira iz tuđih izvora, jer je udio kapitala u ukupnoj pasivi između 17,61% i 25,21%, a ostalo su dugoročne i kratkoročne obveze. Najznačajnija stavka kapitala i rezervi je temeljni kapital, čiji je udio u ukupnoj pasivi između 8,80% i 11,69%. Dugoročne obveze čine 35,86% i 37,17%, dok kratkoročne obveze čine najveći dio pasive i to između 38,29% i 46,54% ukupne pasive.

Prema prikazanim podacima, potvrđuje se da je poduzeće nelikvidno i zaduženo jer je udio kratkoročnih obveza veći od udjela kratkotrajne imovine u ukupnoj imovini, te se poduzeće financira više iz tuđih nego iz vlastitih izvora financiranja.

b) Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Plodine d.d.

U nastavku se nalazi strukturni račun dobiti i gubitka poduzeća od 2016. do 2018. godine.

Tablica 31. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka i sveobuhvatne dobiti poduzeća Plodine d.d. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine

	2016.	%	2017.	%	2018.	%
A) POSLOVNI PRIHODI	3.862.024,82	99,83%	4.234.557,23	99,88%	4.213.363,43	99,84%
I. Prihodi od prodaje trgovačke robe	3.449.093,15	89,15%	3.772.512,06	88,98%	3.785.310,76	89,69%
II. Ostali prihodi	412.931,67	10,67%	462.045,17	10,90%	428.052,67	10,14%
B) POSLOVNI RASHODI	3.712.337,94	95,96%	4.039.714,38	95,28%	4.034.440,53	95,60%
I. Materijalni troškovi	3.111.845,73	80,44%	3.322.694,19	78,37%	3.300.991,84	78,22%
1. Troškovi prodane robe	2.879.491,82	74,43%	3.079.993,61	72,65%	3.033.390,18	71,88%
2. Troškovi sirovina i materijala	112.534,51	2,91%	117.900,68	2,78%	131.533,79	3,12%
3. Ostali vanjski troškovi	119.819,40	3,10%	124.799,89	2,94%	136.067,87	3,22%
III. Troškovi osoblja	265.268,90	6,86%	306.586,97	7,23%	335.608,37	7,95%
IV. Amortizacija	210.979,71	5,45%	213.307,42	5,03%	228.248,82	5,41%
V. Ostali troškovi	71.911,07	1,86%	103.300,12	2,44%	97.647,93	2,31%
VI. Vrijednosno usklađivanje	294,21	0,01%	1.615,16	0,04%	1.285,68	0,03%
VII. Ostali poslovni rashodi	52.038,32	1,35%	92.210,52	2,17%	70.657,89	1,67%
C) DOBIT IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI	149.686,87	3,87%	194.842,84	4,60%	178.922,90	4,24%
D) FINANCIJSKI PRIHODI	6.673,44	0,17%	5.095,83	0,12%	6.944,09	0,16%
E) FINANCIJSKI RASHODI	76.570,13	1,98%	63.295,00	1,49%	39.255,79	0,93%
1. Rashodi s osnova kamata i slični rashodi	68.824,54	1,78%	50.505,11	1,19%	35.656,12	0,84%
2. Tečajne razlike i drugi rashodi	7.737,31	0,20%	12.766,68	0,30%	3.599,67	0,09%
3. Ostali financijski rashodi	8,28	0,00%	23,21	0,00%	0,00	0,00%
F) GUBITAK IZ FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI	-69.896,69	-1,81%	-58.199,17	-1,37%	-32.311,70	-0,77%
G) UKUPNI PRIHODI	3.868.698,26	100,00%	4.239.653,06	100,00%	4.220.307,52	100,00%
H) UKUPNI RASHODI	3.788.908,07	97,94%	4.103.009,38	96,78%	4.073.696,33	96,53%
I) DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	79.790,19	2,06%	136.643,67	3,22%	146.611,20	3,47%
J) POREZ NA DOBIT	3.598,40	0,09%	26.162,79	0,62%	28.271,03	0,67%
K) NETO DOBIT RAZDOBLJA	76.191,79	1,97%	110.480,89	2,61%	118.340,17	2,80%
Ostala sveobuhvatna dobit						
I. Ostala sveobuhvatna dobit prije poreza	11.192,32	0,29%	11.192,32	0,26%	11.192,32	0,27%
1. Promjena revalorizacijskih rezervi dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	11.192,32	0,29%	11.192,32	0,26%	11.192,32	0,27%
II. Porez na ostalu sveobuhvatnu dobit	2.238,46	0,06%	2.014,62	0,05%	2.014,62	0,05%
III. Neto ostala sveobuhvatana dobit	8.953,86	0,23%	9.177,70	0,22%	9.177,70	0,22%
VI. Ostala sveobuhvatna dobit	85.145,65	2,20%	119.658,59	2,82%	127.517,87	3,02%

Izvor: izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (18.07.2020.)

Poslovni prihodi čine između 99,83% i 99,88% ukupnih prihoda, a kao najznačajniji poslovni prihod ističu se prihodi od prodaje trgovačke robe čiji je udio u ukupnim prihodima između 88,98% i 89,69%. Poslovni rashodi čine između 95,28% i 95,96% ukupnih prihoda te se kao najznačajnija stavka navedene kategorije ističu materijalni troškovi, čiji je udio u ukupnim prihodima između 78,22% i 80,44%. Financijski prihodi čine između 0,12% i 0,17% ukupnih prihoda te su pozitivne tečajne razlike najznačajniji financijski prihod budući da čine između 0,11% i 0,17% ukupnih prihoda. S druge strane, financijski rashodi čine malo značajniji udio u ukupnim prihodima, između 0,93% i 1,98% te najznačajniji financijski rashodi su rashodi od kamata, čiji je udio u ukupnim prihodima između 0,84% i 1,78%. Dobit poduzeća u promatranom razdoblju čini između 1,97% i 2,80% ukupnih prihoda.

Prema prikazanim podacima, poduzeće ima veći udio poslovnih prihoda u ukupnim prihodima u odnosu na poslovne rashode, što potvrđuje da poduzeće posluje s dobiti. Bez obzira što se dobit u 2017. godini povećala za 45,00%, njezin udio u ukupnim prihodima je svega 2,61% što je u usporedbi s poduzećem Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. manje za skoro dva postotna boda.

4.2.4. Vertikalna analiza poduzeća Spar Hrvatska d.o.o.

a) Vertikalna analiza bilance poduzeća Spar Hrvatska d.o.o.

U nastavku se nalazi strukturna bilanca poduzeća Spar Hrvatska d.o.o. od 2016. do 2018. godine.

Tablica 32. Vertikalna analiza aktive bilance poduzeća Spar Hrvatska d.o.o. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine

	2016.	%	2017.	%	2018.	%
AKTIVA	1.255.301,00	100,00%	1.938.521,00	100,00%	2.088.754,00	100,00%
A) DUGOTRAJNA IMOVINA	832.842,00	66,35%	1.357.693,00	70,04%	1.519.562,00	72,75%
I. Nematerijalna imovina	109.619,00	8,73%	94.619,00	4,88%	77.147,00	3,69%
II. Materijalna imovina	722.369,00	57,55%	1.262.335,00	65,12%	1.441.234,00	69,00%
III. Financijska imovina	10,00	0,00%	10,00	0,00%	10,00	0,00%
IV. Potraživanja	844,00	0,07%	729,00	0,04%	1.171,00	0,06%
B) KRATKOTRAJNA IMOVINA	422.459,00	33,65%	580.828,00	29,96%	569.192,00	27,25%
I. Zalihe	244.825,00	19,50%	320.663,00	16,54%	371.426,00	17,78%
1. Zalihe trgovačke robe	242.177,00	19,29%	319.836,00	16,50%	370.263,00	17,73%
2. Zalihe sirovina i ostalih materijala	2.648,00	0,21%	827,00	0,04%	1.163,00	0,06%
II. Potraživanja	145.582,00	11,60%	157.197,00	8,11%	139.492,00	6,68%
1. Potraživanja od kupaca	75.754,00	6,03%	113.556,00	5,86%	97.750,00	4,68%
2. Potraživanja od povezanih poduzeća	103,00	0,01%	95,00	0,00%	140,00	0,01%
3. Vrijednosno usklađenje potraživanja	-1.591,00	-0,13%	-1.685,00	-0,09%	-2.298,00	-0,11%
4. Odgođeni prihodi i unaprijed plaćeni troškovi	11.738,00	0,94%	11.491,00	0,59%	22.019,00	1,05%
5. Dani depoziti za nekretnine	58.154,00	4,63%	29.273,00	1,51%	17.305,00	0,83%
6. Ostala potraživanja	1.333,00	0,11%	4.077,00	0,21%	4.365,00	0,21%
7. Oročeni depoziti kod kreditnih institucija	91,00	0,01%	390,00	0,02%	211,00	0,01%
III. Novac u banci i blagajni	32.052,00	2,55%	102.968,00	5,31%	58.274,00	2,79%

Izvor: izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>
(18.07.2020.)

Tablica 33. Vertikalna analiza pasive bilance poduzeća Spar Hrvatska d.o.o. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine

	2016.	%	2017.	%	2018.	%
PASIVA	1.255.301,00	100,00%	1.938.521,00	100,00%	2.088.754,00	100,00%
A) KAPITAL I REZERVE	161.895,00	12,90%	497.104,00	25,64%	456.313,00	21,85%
I. Temeljni kapital	1.203.000,00	95,83%	1.654.892,00	85,37%	1.654.892,00	79,23%
II. Rezerve iz kapitala	0,00	0,00%	214.458,00	11,06%	214.458,00	10,27%
III. Akumulirani gubici	-1.041.105,00	-82,94%	-1.372.246,00	-70,79%	-1.413.037,00	-67,65%
B) DUGOROČNE OBVEZE	690.001,00	54,97%	808.443,00	41,70%	976.233,00	46,74%
1. Financijski najam	316.782,00	25,24%	141.945,00	7,32%	129.044,00	6,18%
2. Krediti od povezanih poduzeća	370.332,00	29,50%	662.061,00	34,15%	842.635,00	40,34%
4. Rezerviranja	2.887,00	0,23%	4.437,00	0,23%	4.554,00	0,22%
C) KRATKOROČNE OBVEZE	403.405,00	32,14%	632.974,00	32,65%	656.208,00	31,42%
1. Obveze prema dobavljačima- trgovačka roba	181.256,00	14,44%	307.182,00	15,85%	283.408,00	13,57%
2. Obračunate plaće	15.463,00	1,23%	25.160,00	1,30%	26.285,00	1,26%
3. Obveze prema povezanim poduzećima	11.525,00	0,92%	25.741,00	1,33%	34.186,00	1,64%
4. Obveze prema ostalim dobavljačima	32.207,00	2,57%	56.392,00	2,91%	80.586,00	3,86%
5. Doprinosi	2.872,00	0,23%	4.601,00	0,24%	5.162,00	0,25%
6. Obračunati neiskorišteni godišnji odmor	2.131,00	0,17%	3.898,00	0,20%	4.747,00	0,23%
7. Obveze za PDV	10.390,00	0,83%	27.899,00	1,44%	29.996,00	1,44%
8. Ostale obveze	33.212,00	2,65%	74.433,00	3,84%	67.197,00	3,22%
9. Krediti od banaka	91.266,00	7,27%	96.570,00	4,98%	113.580,00	5,44%
10. Financijski najam	23.083,00	1,84%	11.098,00	0,57%	11.061,00	0,53%

Izvor: izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>

(18.07.2020.)

Dugotrajna imovina ima veći udio u ukupnoj aktivi u odnosu na kratkotrajnu imovinu što nije dobro, budući da udio kratkotrajne imovine mora biti veći od udjela dugotrajne imovine u ukupnoj aktivi. Materijalna imovina čini najznačajniju stavku u aktive bilance, budući da je njezin udio u ukupnoj aktivi između 57,55% i 69,00%, a najviše sadrži zemljište i zgrade. Kratkotrajna imovina u promatranom razdoblju čini između 27,25% i 33,65% ukupne aktive, a najveća stavka navedene kategorije su zalihe, čiji je udio u ukupnoj aktivi između 16,54% i 19,50%. Naravno, najveću vrijednost unutar zaliha imaju zalihe trgovačke robe, čiji je udio u ukupnoj aktivi između 16,50% i 19,29%. Kratkoročna potraživanja čine između 6,68% i 11,60% ukupne aktive, dok novac u banci i blagajni čini svega između 2,55% i 5,31% ukupne aktive.

Poduzeće najviše financira iz tuđih izvora, jer je udio kapitala u ukupnoj pasivi između 12,90% i 25,64%, a ostalo su dugoročne i kratkoročne obveze. Najznačajnija stavka kapitala i rezervi je temeljni kapital, čiji je udio u ukupnoj pasivi između 79,23% i 95,83%, a ostatak čine akumulirani gubici i rezerve iz kapitala. Dugoročne obveze čine između 41,70% i 54,97% ukupne pasive, dok kratkoročne obveze čine između 31,42% i 32,65% ukupne pasive.

Iz prikazanih podataka potvrđuje se zaključak da je poduzeće nelikvidno jer kratkoročne obveze imaju veći udio u ukupnoj imovini nego kratkotrajna imovina. Također, poduzeće je zaduženo jer se više financira iz tuđih izvora financiranja nego iz vlastitih.

b) Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Spar Hrvatska d.o.o.

U nastavku se nalazi strukturni račun dobiti i gubitka. poduzeća Spar Hrvatska d.o.o. od 2016. do 2018. godine.

Tablica 34. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka i sveobuhvatnog gubitka poduzeća Spar Hrvatska d.o.o. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine

	2016.	%	2017.	%	2018.	%
A) POSLOVNI PRIHODI	2.314.352,00	99,70%	3.396.566,00	99,88%	4.182.798,00	99,75%
I. Prihodi od prodaje	2.285.799,00	98,47%	3.362.051,00	98,86%	4.129.706,00	98,49%
II. Ostali prihodi iz poslovanja	28.553,00	1,23%	34.515,00	1,01%	53.092,00	1,27%
B) POSLOVNI RASHODI	2.383.856,00	102,69%	3.487.010,00	102,54%	4.213.586,00	100,49%
I. Materijalni troškovi	1.641.336,00	70,71%	2.450.382,00	72,06%	2.983.678,00	71,16%
1. Troškovi nabave prodane robe	1.641.336,00	70,71%	2.450.382,00	72,06%	2.983.678,00	71,16%
II. Troškovi osoblja	232.211,00	10,00%	318.870,00	9,38%	404.541,00	9,65%
III. Amortizacija i umanjeње vrijednosti imovine	117.545,00	5,06%	165.278,00	4,86%	165.536,00	3,95%
IV. Ostali troškovi poslovanja	392.764,00	16,92%	552.480,00	16,25%	659.831,00	15,74%
C) GUBITAK IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI	-69.504,00	-2,99%	-90.444,00	-2,66%	-30.788,00	-0,73%
D) FINANCIJSKI PRIHODI	6.957,00	0,30%	4.116,00	0,12%	10.313,00	0,25%
E) FINANCIJSKI RASHODI	14.528,00	0,63%	17.198,00	0,51%	20.224,00	0,48%
1. Troškovi kamata i slični troškovi	13.624,00	0,59%	15.372,00	0,45%	18.512,00	0,44%
2. Gubici po tečajnim razlikama	904,00	0,04%	1.826,00	0,05%	1.712,00	0,04%
D) GUBITAK IZ FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI	-7.571,00	-0,33%	-13.082,00	-0,38%	-9.911,00	-0,24%
E) UKUPNI PRIHODI	2.321.309,00	100,00%	3.400.682,00	100,00%	4.193.111,00	100,00%
F) UKUPNI RASHODI	2.398.384,00	103,32%	3.504.208,00	103,04%	4.233.810,00	100,97%
G) GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	-77.075,00	-3,32%	-103.526,00	-3,04%	-40.699,00	-0,97%
H) POREZ NA DOBIT	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
I) GUBITAK RAZDOBLJA	-77.075,00	-3,32%	-103.526,00	-3,04%	-40.699,00	-0,97%
J) OSTALI SVEOBUHVAТNI GUBITAK ZA GODINU NAKON OPOREZIVANJA	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
K) UKUPNI SVEOBUHVAТNI GUBITAK NAKON OPOREZIVANJA	-77.075,00	-3,32%	-103.526,00	-3,04%	-40.699,00	-0,97%

Izvor: izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>

(18.07.2020.)

Poslovni prihodi čine između 99,70% i 99,88% ukupnih prihoda, te su prihodi od prodaje najznačajniji poslovni prihod jer čine između 98,47% i 98,86% ukupnih prihoda. Poslovni rashodi su veći od ukupnih prihoda za 1,01 ili 1,03 puta, te najznačajni poslovni rashodi su materijalni troškovi, čiji je udio u ukupnim prihodima između 70,71% i 72,06%. Najznačajniji financijski prihod su pozitivne tečajne razlike, čiji je udio u ukupnim prihodima između 0,12% i 0,30%. Financijski rashodi čine između 0,48% i 0,63% ukupnih prihoda, a rashodi od kamata su najznačajniji financijski rashod jer je njihov udio u ukupnim prihodima između 0,44% i 0,59%. Budući da poduzeće posluje s gubitkom, njegov udio u ukupnim prihodima je u negativnom predznaku. Međutim, apsolutni udio gubitka u ukupnim prihodima je između 0,97% i 3,32%.

Iz navedenih podataka potvrđuje se da poduzeće ne posluje ekonomično jer je udio poslovnih rashoda i ukupnih rashoda veći od 100% te je poduzeće neprofitabilno jer ostvaruje gubitak.

4.2.5. Vertikalna analiza poduzeća Kaufland Hrvatska k.d.

a) Vertikalna analiza bilance poduzeća Kaufland Hrvatska d.o.o.

U nastavku se nalazi strukturna bilanca poduzeća Kaufland Hrvatska d.o.o. od 2016. do 2018. godine.

Tablica 35. Vertikalna analiza aktive bilance poduzeća Kaufland Hrvatska k.d. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine

	2016.	%	2017.	%	2018.	%
AKTIVA	2.809.055,00	100,00%	2.759.733,00	100,00%	2.767.652,00	100,00%
A) DUGOTRAJNA IMOVINA	2.154.955,00	76,71%	2.235.434,00	81,00%	2.199.890,00	79,49%
I. Nematerijalna imovina	140,00	0,00%	90,00	0,00%	42,00	0,00%
II. Materijalna imovina	1.604.081,00	57,10%	1.756.881,00	63,66%	1.723.006,00	62,26%
III. Financijska imovina	550.734,00	19,61%	478.463,00	17,34%	476.842,00	17,23%
B) KRA TKOTRAJNA IMOVINA	654.100,00	23,29%	524.299,00	19,00%	567.762,00	20,51%
I. Zalihe	271.460,00	9,66%	304.087,00	11,02%	317.064,00	11,46%
1. Zalihe trgovačke robe	268.602,00	9,56%	299.595,00	10,86%	313.135,00	11,31%
2. Zalihe sirovina i materijala	2.858,00	0,10%	4.492,00	0,16%	3.929,00	0,14%
II. Potraživanja	111.649,00	3,97%	116.673,00	4,23%	93.786,00	3,39%
1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	76.224,00	2,71%	86.497,00	3,13%	53.309,00	1,93%
2. Potraživanja od kupaca	27.994,00	1,00%	24.073,00	0,87%	31.603,00	1,14%
3. Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	9,00	0,00%	18,00	0,00%	21,00	0,00%
4. Potraživanja od države i drugih institucija	6.250,00	0,22%	5.539,00	0,20%	6.711,00	0,24%
5. Ostala potraživanja	1.172,00	0,04%	546,00	0,02%	2.142,00	0,08%
III. Financijska imovina	14.726,00	0,52%	23.655,00	0,86%	26.610,00	0,96%
IV. Novac u banci i blagajni	253.682,00	9,03%	77.770,00	2,82%	128.147,00	4,63%
V. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	2.583,00	0,09%	2.114,00	0,08%	2.155,00	0,08%
IZVANBILANČNI ZAPISI	160.688,00	-	44.284,00	-	40.012,00	-

Izvor: izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>

(19.07.2020.)

Tablica 36. Vertikalna analiza pasive bilance poduzeća Kaufland Hrvatska k.d. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine

	2016.	%	2017.	%	2018.	%
PASIVA	2.809.055,00	100,00%	2.759.733,00	100,00%	2.767.652,00	100,00%
A) KAPITAL I REZERVE	1.947.043,00	69,31%	2.052.128,00	74,36%	2.106.093,00	76,10%
I. Temeljni kapital	2.611.547,00	92,97%	2.762.280,00	100,09%	2.836.135,00	102,47%
II. Preneseni gubitak	-606.850,00	-21,60%	-664.500,00	-24,08%	-710.152,00	-25,66%
III. Gubitak poslovne godine	-57.654,00	-2,05%	-45.652,00	-1,65%	-19.890,00	-0,72%
B) DUGOROČNE OBVEZE	274.639,00	9,78%	245.297,00	8,89%	209.870,00	7,58%
1. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	252.574,00	8,99%	223.237,00	8,09%	193.087,00	6,98%
2. Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	9.628,00	0,34%	10.059,00	0,36%	6.422,00	0,23%
3. Rezerviranja za započete sudske sporove	2.856,00	0,10%	3.517,00	0,13%	3.727,00	0,13%
4. Rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima	4.076,00	0,15%	3.272,00	0,12%	3.335,00	0,12%
5. Druga rezervinja	5.505,00	0,20%	5.212,00	0,19%	3.299,00	0,12%
C) KRATKOROČNE OBVEZE	587.373,00	20,91%	462.308,00	16,75%	451.689,00	16,32%
1. Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	45.775,00	1,63%	40.150,00	1,45%	36.481,00	1,32%
2. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	148.573,00	5,29%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
3. Obveze za zajmove, depozite i slično	4.297,00	0,15%	4.131,00	0,15%	3.890,00	0,14%
4. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	30.033,00	1,07%	30.055,00	1,09%	29.965,00	1,08%
5. Obveze prema dobavljačima	250.838,00	8,93%	303.543,00	11,00%	320.224,00	11,57%
6. Obveze prema zaposlenicima	66.083,00	2,35%	50.239,00	1,82%	29.841,00	1,08%
7. Obveze za poreze, doprinose i sl. davanja	41.001,00	1,46%	33.260,00	1,21%	30.085,00	1,09%
8. Ostale kratkoročne obveze	773,00	0,03%	930,00	0,03%	1.169,00	0,04%
9. Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	0,00	0,00%	0,00	0,00%	34,00	0,00%
IZVANBILANČNI ZAPISI	160.688,00	-	44.284,00	-	40.012,00	-

Izvor: izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (19.07.2020.)

Kao i u prethodno analiziranim poduzećima, tako i poduzeće Kaufland k.d. ima veći udio dugotrajne imovine u ukupnoj aktivi u odnosu na kratkotrajnu imovinu, a situacija treba biti obrnuta. Materijalna imovina je najznačajnija stavka aktive bilance budući da u promatranom razdoblju čini između 57,10% i 63,66% ukupne aktive, a najznačajnije stavke su zemljište, i građevinski objekti,. Dugotrajna financijska imovina čini između 17,23% i 19,61% ukupne aktive, a najznačajnija su ulaganja u dionice poduzetnika unutar grupe. Kratkotrajna imovina čini između 19,00% i 23,29% ukupne aktive, a najznačajnija stavka, kao i kod većine promatranih poduzeća, su zalihe čiji je udio u ukupnoj aktivi između 9,66% i 11,46%. Kratkoročna potraživanja čine udio u ukupnoj aktivi između 3,39% i 4,23%, dok novac u banci i blagajni čini između 2,82% i 9,03% ukupne aktive, dok ostale kategorije aktive bilance nisu značajne

Poduzeće se najviše financira iz vlastitih izvora, jer je udio kapitala u ukupnoj pasivi između 69,31% i 76,10%, a ostalo su dugoročne i kratkoročne obveze. Najznačajnija stavka kapitala i rezervi je temeljni kapital, čiji je udio u ukupnoj pasivi u 2016. godini bio 92,97%, a u preostalim godinama je bio veći za 1 i 1,03 puta od ukupne pasive. Ostatak kapitala i rezervi čine preneseni gubitak i gubitak tekuće godine. Dugoročne obveze čine između 7,58% i 9,78%, dok kratkoročne obveze čine između 16,32% i 20,91% ukupne pasive.

Iz prikazanih podataka potvrđuje se zaključak da poduzeće ima veći udio kratkotrajne imovine u ukupnoj imovini u odnosu na udio kratkoročnih obveza. Također, potvrđuje se da je odnos kapitala i dugoročnih obveza s dugotrajnom imovinom povoljan jer je udio dugotrajne imovine u ukupnoj imovini manji od zbroja udjela kapital i dugoročnih obveza.

b) Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Kaufland Hrvatska d.o.o.

U nastavku se nalazi strukturni račun dobiti i gubitka poduzeća Kaufland Hrvatska d.o.o. od 2016. do 2018. godine.

Tablica 37. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka i sveobuhvatnog gubitka poduzeća Kaufland Hrvatska k.d. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine

	2016.	%	2017.	%	2018.	%
A) POSLOVNI PRIHODI	3.373.491,00	99,59%	3.630.485,00	99,93%	3.651.918,00	99,95%
I. Prihodi od prodaje	3.306.590,00	97,62%	3.572.434,00	98,33%	3.593.137,00	98,34%
II. Ostali poslovni prihodi	66.901,00	1,98%	58.051,00	1,60%	58.781,00	1,61%
B) POSLOVNI RASHODI	3.439.786,00	101,55%	3.674.588,00	101,15%	3.671.948,00	100,50%
I. Materijalni troškovi	2.822.739,00	83,33%	3.121.719,00	85,93%	3.100.060,00	84,85%
1. Troškovi nabave prodane robe	2.466.561,00	72,82%	2.630.576,00	72,41%	2.662.605,00	72,87%
2. Troškovi sirovina i materijala	21.687,00	0,64%	30.147,00	0,83%	21.418,00	0,59%
3. Ostali vanjski troškovi	334.491,00	9,87%	460.996,00	12,69%	416.037,00	11,39%
II. Troškovi osoblja	330.393,00	9,75%	282.108,00	7,77%	285.161,00	7,80%
III. Amortizacija	62.801,00	1,85%	70.883,00	1,95%	77.244,00	2,11%
IV. Ostali troškovi poslovanja	188.186,00	5,56%	192.191,00	5,29%	204.311,00	5,59%
V. Vrijednosna usklađenja	34.153,00	1,01%	0,00	0,00%	8,00	0,00%
VI. Rezerviranja	-6.244,00	-0,18%	3.072,00	0,08%	3.696,00	0,10%
VII. Ostali poslovni rashodi	7.758,00	0,23%	4.615,00	0,13%	1.468,00	0,04%
C) GUBITAK IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI	-66.295,00	-1,96%	-44.103,00	-1,21%	-20.030,00	-0,55%
D) FINANCIJSKI PRIHODI	13.800,00	0,41%	2.495,00	0,07%	1.853,00	0,05%
E) FINANCIJSKI RASHODI	5.159,00	0,15%	4.044,00	0,11%	1.713,00	0,05%
1. Rashodi od kamata s poduzetnicima unutar grupe	1.135,00	0,03%	419,00	0,01%	1,00	0,00%
2. Tečajne razlike s poduzetnicima unutar grupe	0,00	0,00%	1.554,00	0,04%	0,00	0,00%
3. Rashodi od kamata i slični rashodi	2.619,00	0,08%	1.871,00	0,05%	1.637,00	0,04%
4. Tečajne razlike i drugi rashodi	0,00	0,00%	78,00	0,00%	0,00	0,00%
3. Nerealizirani gubici od financijske imovine	109,00	0,00%	47,00	0,00%	0,00	0,00%
4. Ostali financijski rashodi	1.296,00	0,04%	75,00	0,00%	75,00	0,00%
D) GUBITAK IZ FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI	8.641,00	0,26%	-1.549,00	-0,04%	140,00	0,00%
E) UKUPNI PRIHODI	3.387.291,00	100,00%	3.632.980,00	100,00%	3.653.771,00	100,00%
F) UKUPNI RASHODI	3.444.945,00	101,70%	3.678.632,00	101,26%	3.673.661,00	100,54%
G) GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	-57.654,00	-1,70%	-45.652,00	-1,26%	-19.890,00	-0,54%
H) POREZ NA DOBIT	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
I) GUBITAK RAZDOBLJA	-57.654,00	-1,70%	-45.652,00	-1,26%	-19.890,00	-0,54%
J) OSTALI SVEOBUHVAJNI GUBITAK	-57.654,00	-1,70%	-45.652,00	-1,26%	-19.890,00	-0,54%

Izvor: izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>
(19.07.2020.)

Poslovni prihodi čine između 99,59% i 99,95% ukupnih prihoda, te su prihodi od prodaje najznačajniji poslovni prihod jer čine između 97,62% i 98,34% ukupnih prihoda. Poslovni rashodi su veći od ukupnih prihoda za 1,01 ili 1,02 puta, te najznačajni poslovni rashodi su materijalni troškovi, čiji je udio u ukupnim prihodima između 83,33% i 85,93%. Financijski prihodi čine između 0,05% i 0,41% ukupnih prihoda te najznačajniji financijski prihod u 2016. godini su pozitivne tečajne razlike, čiji je udio u ukupnim prihodima bio 0,30%, dok u 2017. i 2018. su to bili prihodi od financijskih ulaganja i zajmova poduzeća unutar grupe, čiji je udio u ukupnim prihodima bio 0,03% i 0,04%. Financijski rashodi čine između 0,05% i 0,15% ukupnih prihoda, a rashodi od kamata su najznačajniji financijski rashod jer je njihov udio u ukupnim prihodima između 0,04% i 0,11%. Budući da poduzeće posluje s gubitkom, njegov udio u ukupnim prihodima je u negativnom predznaku. Međutim, apsolutni udio gubitka u ukupnim prihodima je između 0,54% i 1,70%.

Iz navedenih podataka potvrđuje se da poduzeće ne posluje ekonomično jer je udio poslovnih rashoda i ukupnih rashoda veći od 100% te je poduzeće neprofitabilno jer ostvaruje gubitak.

5. Analiza pokazatelja kao instrument ocjene kvalitete poslovanja u trgovini na malo mješovitom robom

U ovom poglavlju analizirat će se financijski pokazatelji uspješnosti i sigurnosti poslovanja. Najprije će se analizirati pokazatelji sigurnosti, a onda nakon toga pokazatelji uspješnosti poslovanja.

5.1. Usporedba sigurnosti poslovanja

U ovom dijelu rada prikazat će se usporedba sigurnosti odabranih poduzeća koji se bave trgovinom na malo mješovitom robom za razdoblje od 2016. do 2018. godine. Pokazatelji pomoću kojih će se ocjenjuje sigurnost poslovanja poduzeća su pokazatelji likvidnosti i zaduženosti.⁹¹

⁹¹ Žager, K. et. al. (2017.) Analiza financijskih izvještaja – načela, postupci, slučajevi, op.cit., str. 44.-45.

5.1.1. Usporedba poslovanja pomoću pokazatelja likvidnosti

a) Koeficijent trenutne likvidnosti

Tablica 38. Usporedba koeficijenta trenutne likvidnosti odabranih poduzeća od 2016. do 2018. godine

PODUZEĆE	KO trenutne likvidnosti		
	2016.	2017.	2018.
Konzum d.d.	0,01	0,02	0,01
Konzum d.d. da ima DI i DO	0,01	0,02	0,01
Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.	0,74	0,62	0,61
Plodine d.d.	0,02	0,04	0,09
Spar Hrvatska d.o.o.	0,08	0,16	0,09
Kaufland Hrvatska k.d.	0,43	0,17	0,28

Izvor: Izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja

Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (23.07.2020.)

Iz tablice je vidljivo kako poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. ima najveće vrijednosti koeficijenta trenutne likvidnosti, te je u 2016. godini s raspoloživim novcem moglo podmiriti 74% kratkoročnih obveza. Vodeće poduzeće po prihodima Konzum d.d. može s raspoloživim novcem podmiriti samo 1% ili 2% kratkoročnih obveza i kada bi imalo u bilanci dugotrajnu imovinu i dugoročne obveze, budući da kratkoročne obveze čine veći dio pasive bilance poduzeća. Plodine d.d. i Spar Hrvatska d.o.o. su u 2018. godini mogle s raspoloživim novcem podmiriti samo 9% kratkoročnih obveza, dok je poduzeće Kaufland Hrvatska k.d. moglo s raspoloživim novcem podmiriti 28% kratkoročnih obveza

b) Koeficijent ubrzane likvidnosti I i koeficijent ubrzane likvidnosti II

Tablica 39. Usporedba pokazatelj ubrzane likvidnosti odabranih poduzeća od 2016. do 2018. godine

PODUZEĆE	KO ubrzane likvidnosti I			KO ubrzane likvidnosti II		
	2016.	2017.	2018.	2016.	2017.	2018.
Konzum d.d.	0,03	0,05	0,03	0,06	0,06	0,04
Konzum d.d. da ima DI i DO	0,03	0,05	0,03	0,06	0,06	0,04
Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.	0,82	0,68	0,70	0,82	0,69	0,70
Plodine d.d.	0,08	0,12	0,20	0,08	0,13	0,20
Spar Hrvatska d.o.o.	0,44	0,41	0,30	0,44	0,41	0,30
Kaufland Hrvatska k.d.	0,62	0,42	0,49	0,65	0,47	0,55

Izvor: Izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja

Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (23.07.2020.)

Prema navedenim pokazateljima, najveću vrijednost ima poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. koji može s novcem, kratkoročnim potraživanjima i kratkotrajnom financijskom imovinom podmiriti između 68% i 82% kratkoročnih obveza. Poduzeće Konzum d.d. ima najgoru vrijednosti koeficijenta ubrzane likvidnosti I jer s kratkoročnim potraživanjima i novcem može podmiriti samo 3% kratkoročnih obveza, te ima najgoru vrijednost koeficijenta ubrzane likvidnosti II jer uz navedene kategorije aktive bilance i kratkotrajnom financijskom imovinom može podmiriti samo 4% kratkoročnih obveza. Nema razlike u vrijednostima pokazatelja i da poduzeće Konzum d.d. ima dugoročne obveze i dugotrajnu imovinu. Nešto značajniju razliku između navedenih pokazatelja ima poduzeće Kaufland Hrvatska k.d. jer je vrijednost koeficijenta ubrzane likvidnosti I između 0,42 i 0,62, dok je vrijednost koeficijenta ubrzane likvidnosti II između 0,47 i 0,65. Poduzeće Plodine sa svojim novcem, kratkoročnim potraživanjima može podmiriti između 8% i 20% kratkoročnih obveza, dok poduzeće Spar Hrvatska d.o.o. s navedenim kategorijama kratkotrajne imovine može podmiriti između 30% i 44% kratkoročnih obveza.

c) Koeficijent tekuće likvidnosti i koeficijent financijske stabilnosti

Tablica 40. Usporedba koeficijenta tekuće likvidnosti i koeficijenta financijske stabilnosti odabranih poduzeća od 2016. do 2018. godine

PODUZEĆE	KO tekuće likvidnosti			KO financijske stabilnosti		
	2016.	2017.	2018.	2016.	2017.	2018.
Konzum d.d.	0,15	0,30	0,27	-1,23	0,00	0,00
Konzum d.d. da ima DI i DO	0,15	0,12	0,09	-1,23	-0,37	-0,31
Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.	1,18	1,08	1,13	0,96	0,98	0,97
Plodine d.d.	0,51	0,56	0,63	1,43	1,31	1,23
Spar Hrvatska d.o.o.	1,05	0,92	0,87	0,98	1,04	1,06
Kaufland Hrvatska k.d.	1,11	1,13	1,26	0,97	0,97	0,95

Izvor: Izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (23.07.2020.)

Prema koeficijentu tekuće likvidnosti, najveću vrijednost je imao Kaufland Hrvatska k.d. u 2018. godini, kada je s kratkotrajnom imovinom moglo 1,26 puta pokriti svoje kratkoročne obveze. Međutim, može se izvesti zaključak kako u poduzeću Kaufland k.d. najvećim dijelom prevladavaju zalihe, koje su najmanje likvidna imovina, pa je zapravo likvidnost poduzeće ugrožena. Najgoru vrijednost koeficijenta trenutne likvidnosti ima poduzeće Konzum d.d., budući da s kratkotrajnom imovinom može pokriti između 15% i

27% kratkoročnih obveza. Poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. k.d., koje ima najbolje vrijednosti prethodinih pokazatelja likvidnosti, može svoje kratkoročne obveze pokriti s kratkotrajnom imovinom između 1,08 i 1,18 puta. Međutim, za razliku od poduzeća Kaufland Hrvatska k.d., poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. ima manju vrijednost zaliha, a kao najveću vrijednost kratkotrajne imovine ima novac u banci i blagajni. Uz Konzum d.d., poduzeća Plodine d.d. i Spar Hrvatska d.o.o. imaju koeficijente tekuće likvidnosti manje od jedan, osim u 2016. godini kada je Spar Hrvatska d.o.o. imao navedeni pokazatelj veći od 1.

Koeficijent financijske stabilnosti mora biti veći od 1, budući da se dio kratkotrajne imovine mora financirati iz kvalitetnih dugoročnih izvora⁹², a i matematički je nemoguće da je navedeni pokazatelj veći od jedan jer zbroj dugotrajne i kratkotrajne imovine mora biti jednak zbroju kapitala i ukupnih obveza. Budući da poduzeće Kaufland Hrvatska d.o.o. imalo najbolji pokazatelj tekuće likvidnost, logično je da ima i najbolju vrijednost pokazatelja financijske stabilnosti te je u promatranom razdoblju koristilo 95% ili 97% svojeg kapitala i dugoročnih obveza za financiranje dugotrajne imovine, a ostatak se koristilo za financiranje kratkotrajne imovine. Poduzeće Lidl Hrvatska je u promatranom razdoblju koristilo između 96% i 98% svojeg kapitala i dugoročnih izvora za financiranje dugotrajne imovine. Dakle, poduzeća dio Lidl & Schwarz KG grupe imaju radni kapital, koji će se kasnije prikazati po poduzećima. Poduzeće Konzum d.d. ima negativan koeficijent financijske stabilnosti jer ima negativni kapital, koji je apsolutno veći od dugoročnih obveza te ima deficit radnog kapitala kao i poduzeća Plodine d.d. i Spar Hrvatska d.o.o.

d) Neto radni kapital

Tablica 41. Usporedba neto radnog kapital odabranih poduzeća u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine

PODUZEĆE	Neto radni kapital		
	2016.	2017.	2018.
Konzum d.d.	-11.400.093,00	-11.373.248,00	-11.680.341,00
Konzum d.d. da ima DI i DO	-11.400.093,00	-12.497.600,00	-12.592.238,00
Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.	133.543,00	61.649,00	101.992,00
Plodine d.d.	-639.319,71	-500.511,56	-385.985,97
Spar Hrvatska d.o.o.	19.054,00	-52.146,00	-87.016,00
Kaufland Hrvatska k.d.	66.727,00	61.991,00	116.073,00

Izvor: Izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (23.07.2020.)

⁹² Žager, K. et. al. (2017.) Analiza financijskih izvještaja – načela, postupci, slučajevi, op.cit., str. 48.

Kao što je prethodno spomenuto, poduzeća s radnim kapitalom, odnosno rezervom likvidnosti, su Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Spar Hrvatska d.o.o. Najveću rezervu likvidnosti imalo je poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. u 2016. godini u iznosu od 133,54 milijuna kuna. Poduzeće Kaufland Hrvatska k.d. u promatranom razdoblju je imalo između 61,99 i 116,07 milijuna kuna, dok je poduzeće Spar Hrvatska d.o.o. imalo radni kapital u 2016. godini u iznosu od 19,05 milijuna kuna, a u ostalim godinama ostvaruje deficit radnog kapitala. Veliki deficit radnog kapitala ima poduzeće Konzum d.d. koji bi bio još veći kada bi u bilanci imalo dugotrajnu imovinu i dugoročne obveze, pa je tako u promatranom razdoblju iznosio između 11,37 i 11,68 milijardi kuna. U promatranom razdoblju deficit radnog kapitala ima poduzeće Plodine d.d.

Iz navedenih izračuna pokazatelja likvidnosti, potvrđuje se da su odabrana poduzeća koja se bave trgovinom na malo mješovitom robom nelikvidna, pri čemu poduzeće Lidl Hrvatska ima najbolje vrijednosti, koje svejedno nisu zadovoljavajuće. Najveći dio analiziranih poduzeća ostvaruje deficit radnog kapitala pri čemu Konzum d.d. ostvaruje najveću vrijednost navedenog. Također, može se potvrditi kako sva poduzeća osim poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d., najviše u kratkotrajnoj imovini imaju zalihe, jer su vrijednost koeficijenta tekuće likvidnosti značajno veće od koeficijenata ubrzane likvidnosti. Uz sve navedeno, zaključuje se da su zlatna pravila financiranja zadovoljena kod poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. jer imaju radni kapital.

5.1.2. Usporedba poslovanja pomoću pokazatelja zaduženosti

a) Pokazatelji statičke zaduženosti

Pokazatelji statičke zaduženosti su koeficijent zaduženosti, koeficijent vlastitog financiranja i koeficijent financiranja⁹³. U nastavku se nalazi usporedba navedenih pokazatelja odabranih poduzeća.

Tablica 42. Usporedba pokazatelja statičke zaduženosti odabranih poduzeća od 2016. do 2018. godine

PODUZEĆE	KO zaduženosti			KO vlastitog financiranja			KO financiranja		
	2016.	2017.	2018.	2016.	2017.	2018.	2016.	2017.	2018.
Konzum d.d.	1,90	3,28	3,77	-0,90	-2,28	-2,77	-2,11	-1,44	-1,36
Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.	0,28	0,25	0,28	0,72	0,75	0,72	0,39	0,33	0,39
Plodine d.d.	0,82	0,78	0,75	0,18	0,22	0,25	4,68	3,64	2,97
Spar Hrvatska d.o.o.	0,87	0,74	0,78	0,13	0,26	0,22	6,75	2,90	3,58
Kaufland Hrvatska k.d.	0,31	0,26	0,24	0,69	0,74	0,76	0,44	0,34	0,31

Izvor: Izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (23.07.2020.)

Najbolju vrijednosti statičke zaduženosti imalo je poduzeće Kaufland Hrvatska k.d. u 2018. godini jer se 76% imovine financiralo iz vlastitih izvora, dok se preostalih 24% imovine financiralo iz tuđih izvora financiranja te je imalo 31 lipu obveza na jednu kunu kapitala. U prethodim godinama poduzeće je 31% i 26% imovine financiralo iz tuđih izvora, preostalih 69% i 74% iz vlastitih izvora financiranja te je imalo 34 i 44 lipe obveza na kunu kapitala. Povoljnu strukturu financiranja ima i poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. koje je 25% i 28% imovine financiralo iz tuđih izvora financiranja, 72% i 75% imovine financira iz vlastitih izvora, te je imalo 33 i 39 lipa obveza na jednu kunu kapitala. S druge strane, najgore pokazatelje statičke zaduženosti ima poduzeće Konzum d.d. jer je koeficijent zaduženosti veći od jedan, odnosno ukupne obveze su veće za između 1,9 i 3,77 puta od ukupne imovine dok su preostali pokazatelji statičke zaduženosti negativni. Nepovoljnu strukturu izvora financiranja imaju preostala dva poduzeća. Poduzeće Plodine d.d. između 75% i 82% imovine financiralo iz tuđih izvora financiranja, između 18% i 25% imovine financiralo iz vlastitih izvora te je imalo između 2,97 i 4,68 kuna obveza na kunu kapitala. Poduzeće Spar Hrvatska d.o.o. između 74% i 87% imovine financiralo iz tuđih izvora financiranja, između 13% i 26% imovine financiralo iz vlastitih izvora te je imalo između 2,90 i 6,75 kuna obveza na kunu kapitala.

b) Pokazatelji dinamičke zaduženosti

Pokazatelji dinamičke zaduženosti su pokriće troškova kamata i faktor zaduženosti jer razmatraju dug s aspekta mogućnosti njegova podmirenja.⁹⁴ U nastavku se nalazi usporedba navedenih pokazatelja odabranih poduzeća.

Tablica 43. Usporedba pokazatelja dinamičke zaduženosti odabranih poduzeća od 2016. do 2018. godine

PODUZEĆE	Pokriće troškova kamata			Faktor zaduženosti		
	2016.	2017.	2018.	2016.	2017.	2018.
Konzum d.d.	-1,69	-5,83	-0,10	-17,73	-6,05	284,54
Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.	55,10	57,64	120,18	3,12	2,68	2,49
Plodine d.d.	2,16	3,71	5,11	7,98	6,64	5,87
Spar Hrvatska d.o.o.	-4,66	-5,73	-1,20	27,02	23,34	13,08
Kaufland Hrvatska k.d.	-14,36	-18,94	-11,14	167,48	28,05	11,53

Izvor: Izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (23.07.2020.)

⁹⁴ Žager, K. et. al. (2017.) Analiza financijskih izvještaja – načela, postupci, slučajevi, op.cit., str. 49.

Treba napomenuti kako se pri izračunu faktora zaduženosti u nazivniku umjesto zadržane dobiti/prenesenog gubitka stavila neto dobit/gubitak razdoblja. Prema pokazateljima dinamičke zaduženosti, najbolje vrijednosti ima poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. jer je troškove kamata moglo pokriti između 55,10 i 120,18 puta iz dobiti prije kamata i poreza, a svoje ukupne obveze može podmiri za otprilike 3 godine. Poduzeće Plodine d.d. ima oba dva pokazatelja pozitivna jer ostvaruje dobit u promatranom razdoblju, te svoje troškove kamata može pokriti između 2,16 i 5,11 puta iz dobiti prije kamata i poreza, ali mu treba između 6 i 8 godina za podmirenje ukupnih obveza. Poduzeće Konzum d.d. navedene pokazatelje ima negativne jer ostvaruje gubitak u promatranom razdoblju, a faktor zaduženosti je u 2018. pozitivan jer je amortizacija apsolutno veća od gubitka, te se zaključuje da poduzeće ne može podmiriti niti troškove kamata niti ukupne obveze. Vrlo lošu dinamičku zaduženost imaju i preostala poduzeća, pa tako poduzeće Spar ne može pokriti svoje troškove kamata te mu je potrebno između 13 i 27 godina kako bi podmirelo ukupne obveze. Poduzeće Kaufland Hrvatska k.d. ne može podmiriti svoje troškove kamata te je u 2016. godini imalo vrlo visoki faktor zaduženosti, koji se s godinama smanjuje u 2018. godini je poduzeću bilo potrebno skoro 12 godina kako bi podmirelo ukupne obveze. U 2016. godini faktor zaduženosti poduzeća Kaufland Hrvatska k.d. je bio visok jer je amortizacija bila apsolutno veća od gubitka, a ukupne obveze su bile vrlo velike.

c) Stupanj pokrića I i stupanj pokrića II

Tablica 44. Usporedba pokazatelja stupnja pokrića I i stupnja pokrića II odabranih poduzeća od 2016. do 2018. godine

PODUZEĆE	Stupanj pokrića I			Stupanj pokrića II		
	2016.	2017.	2018.	2016.	2017.	2018.
Konzum d.d.	-1,18	-	-	-0,81	-	-
Konzum d.d. da ima DI i DO	-1,18	-3,40	-3,96	-0,81	-2,74	-3,27
Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.	0,91	0,94	0,90	1,04	1,02	1,03
Plodine d.d.	0,23	0,28	0,33	0,70	0,76	0,81
Spar Hrvatska d.o.o.	0,19	0,37	0,30	1,02	0,96	0,94
Kaufland Hrvatska k.d.	0,90	0,92	0,96	1,03	1,03	1,05

Izvor: Izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (23.07.2020.)

Budući da poduzeća koja su dio Lidl & Schwarz KG grupe imaju radni kapital i zadovoljena zlatna pravila financiranja, imaju i najbolje pokazatelje stupnja pokrića. Poduzeće Kaufland Hrvatska k.d. između 90% i 96% dugotrajne imovine financira kapitalom, međutim uz dugoročne obveze se pokriva cijela dugotrajna imovina. Kod

poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. se između 90% i 94% dugotrajne imovine financira iz kapitala, ali uz dugoročne obveze se pokriva cijela dugotrajna imovina. Kod ostalih poduzeća je situacija lošija. Budući da Konzum d.d. ima negativan kapital, negativni su stupnjevi pokriva i kada bi imalo dugotrajnu imovinu i dugoročne obveze. Poduzeće Plodine d.d. između 23% i 33% dugotrajne imovine može pokriti kapitalom, ali uz dugoročne obveze može pokriti između 70% i 81% dugotrajne imovine. S druge strane Spar Hrvatska d.o.o. je samo u 2016. godini je moglo pokriti dugotrajnu imovinu kapitalom i dugoročnim obvezama, dok u preostalim godinama s navedenim može pokriti 94% i 96% dugotrajne imovine.

Prema prikazanim podacima, najbolje pokazatelje zaduženosti ima poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. jer ima zadovoljavajuće sve pokazatelje zaduženosti. Bez obzira što je kod poduzeća Kaufland Hrvatska k.d. zadovoljavajuća statička zaduženost, veliki problem ima s podmiranjem obveza i troškova kamata. Najlošije pokazatelje zaduženosti ima poduzeće Konzum d.d. jer ostvaruje velike gubitke i ima negativan kapital. Plodine d.d. i Spar Hrvatska d.o.o. imaju problem sa statičkom zaduženosti jer se veći dio imovine financira iz tuđih izvora, imaju problem s podmirivanjem ukupnih obveza, te ne mogu pokriti dugotrajnu imovinu s kapitalom i dugoročnim obvezama, nego za podmirivanje iste moraju koristiti kratkoročne izvore.

5.2. Usporedba uspješnosti poslovanja

U ovom dijelu rada prikazat će se usporedba uspješnosti odabranih poduzeća koji se bave trgovinom na malo mješovitom robom za razdoblje od 2016. do 2018. godine. Pokazatelji pomoću kojih će se ocjenjuje uspješnost poslovanja poduzeća su pokazatelji ekonomičnosti, profitabilnosti i investiranja. Budući da se pokazatelji aktivnosti mogu svrstati i u pokazatelje sigurnosti poslovanja i pokazatelje uspješnosti poslovanja⁹⁵, navedena skupina pokazatelja će se prikazati u ovom dijelu rada. Pokazatelji investiranja se neće prikazati jer je većina poduzeća društvo s ograničenom odgovornošću ili komanditno društvo.

5.2.1. Usporedba poslovanja pomoću pokazatelja aktivnosti

a) Koeficijent obrtaja ukupne imovine i koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine

⁹⁵ Žager, K. et. al. (2017.) Analiza financijskih izvještaja – načela, postupci, slučajevi, op.cit., str. 44.-45.

Tablica 45. Usporedba koeficijenta obrtaja ukupne imovine i koeficijenta obrtaja kratkotrajne imovine odabranih poduzeća od 2016. do 2018. godine

PODUZEĆE	KO obrtaja ukupne imovine			KO obrtaja kratkotrajne imovine		
	2016.	2017.	2018.	2016.	2017.	2018.
Konzum d.d.	1,31	1,86	2,19	5,56	1,86	2,19
Konzum d.d. da ima DI	1,31	1,86	2,19	5,56	5,64	7,26
Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.	0,99	1,10	1,20	4,62	5,44	6,04
Plodine d.d.	1,39	1,55	1,55	5,90	6,72	6,44
Spar Hrvatska d.o.o.	1,85	1,75	2,01	5,49	5,85	7,37
Kaufland Hrvatska k.d.	1,21	1,32	1,32	5,18	6,93	6,44

Izvor: Izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (23.07.2020.)

Prema navedenim pokazateljima, najveću vrijednost je imalo poduzeće Spar Hrvatska d.o.o. u 2018. godini, kada je ukupnu imovinu moglo obrnuti 2 puta, a kratkotrajnu imovinu oko 7 puta. Međutim, u prethodnim razdobljima, obrtaj je bio manji, što znači da poduzeće poboljšava svoj obrtaj ukupne i kratkotrajne imovine, jer su se prihodi povećali za više nego što se povećala ukupna imovina. Poduzeće Konzum d.d. ima isti obrtaj ukupne i kratkotrajne imovine budući da je prethodno spomenuto da je cijela imovina klasificirana kao kratkotrajna. Kada bi poduzeće Konzum d.d. imalo dugotrajnu imovinu, svoju bi kratkotrajnu imovinu moglo obrnuti oko 5 ili 7 puta. Poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. je u 2016. godini imalo najmanji obrtaj ukupne imovine i kratkotrajne imovine, ali se isti s godinama poboljšavaju, jer se ukupni prihodi povećavaju za više nego što se povećavaju ukupna imovina i kratkotrajna imovina, te je u 2018. godini moglo obrnuti imovinu 1,20 puta, dok je u istoj godini kratkotrajnu imovinu moglo obrnuti 6,04 puta. Poduzeće Plodine d.d. uspije u promatranom razdoblju obrnuti ukupno imovinu 1,39 ili 1,55 puta, dok kratkotrajnu imovinu uspije obrnuti između 5,90 i 6,72 puta. Poduzeće Kaufland Hrvatska k.d. uspije u promatranom razdoblju obrnuti ukupno imovinu 1,21 ili 1,32 puta, dok kratkotrajnu imovinu uspije obrnuti između 5,18 i 6,93 puta. U 2018. godini u prethodna dva poduzeća obrtaj ukupne imovine je isti, dok se obrtaj kratkotrajne imovine smanjio, jer se kod poduzeća Kaufland Hrvatska k.d. kratkotrajna imovina povećala za više nego što su se povećali ukupni prihodi, a kod poduzeća Plodine d.d. su se ukupni prihodi smanjili.

b) Koeficijent obrtaja zaliha i dani vezivanja zaliha

Treba napomenuti kako se navedi pokazatelj izračunao tako što su se podijelili troškovi prodane robe sa zalihama trgovačke robe.

Tablica 46. Usporedba koeficijenta obrtaja zaliha i dani vezivanja zaliha odabranih poduzeća od 2016. do 2018. godine

PODUZEĆE	KO obrtaja zaliha			Dani vezivanja zaliha		
	2016.	2017.	2018.	2016.	2017.	2018.
Konzum d.d.	8,93	9,89	9,16	40,89	36,90	39,83
Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.	11,04	10,89	11,52	33,07	33,51	31,70
Plodine d.d.	6,80	7,86	8,09	53,69	46,44	45,12
Spar Hrvatska d.o.o.	6,78	7,66	8,06	53,86	47,64	45,30
Kaufland Hrvatska k.d.	9,18	8,78	8,50	39,75	41,57	42,93

Izvor: Izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (23.07.2020.)

Bez obzira što ima među nižim vrijednostima obrtaja ukupne i kratkotrajne imovine, poduzeće Lidl Hrvatska k.d. ima najbolji obrtaj zaliha trgovačke robe, odnosno na skladištu svoje zalihe zadržava oko 31 i oko 33 dana. Poduzeća Spar Hrvatska d.o.o. i Plodine d.d. najduže zadržavaju zalihe na skladištu i to između 45 i 54 dana. Poduzeće Konzum d.d. svoje zalihe na skladištu zadržava između 37 i 41 dan, dok poduzeće Kaufland d.d. zadržava svoje zalihe na skladištu između 39 i 43 dana. Zbog navedenog često se u poslovnicaama znaju vidjeti proizvodi na sniženju kojima ističe rok trajanja.

c) Koeficijent obrtaja potraživanja i trajanje naplate potraživanja u danima

Tablica 47. Usporedba koeficijenta obrtaja potraživanja i trajanje naplate potraživanja u danima odabranih poduzeća od 2016. do 2018. godine

PODUZEĆE	KO obrtaja potraživanja			Trajanje naplate potraživanja u danima		
	2016.	2017.	2018.	2016.	2017.	2018.
Konzum d.d.	33,04	18,56	40,62	11,05	19,67	8,99
Konzum d.d. da ima DI	33,04	18,60	41,74	11,05	19,62	8,74
Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.	73,73	90,27	74,69	4,95	4,04	4,89
Plodine d.d.	43,00	43,25	34,99	8,49	8,44	10,43
Spar Hrvatska d.o.o.	15,70	21,39	29,61	23,25	17,07	12,33
Kaufland Hrvatska k.d.	29,62	30,62	38,31	12,32	11,92	9,53

Izvor: Izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (23.07.2020.)

Iz tablice se vidi kako poduzeću Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. treba najmanje dana kako bi naplatila svoja potraživanja svega 4 ili 5 dana. Najviše dana je potrebno poduzeću Spar Hrvatska d.o.o., koja svoja potraživanja naplati između 12 i 23 dana. Poduzeće Konzum d.d. svoja potraživanja naplati između 9 i 20 dana, te bi isto bilo kada bi poduzeće imalo

dugotrajnu imovinu. Poduzeće Plodine d.d. svoja potraživanja naplati između 8 i 10 dana, dok poduzeće Kaufland Hrvatska k.d. svoja potraživanja naplati za između 10 i 12 dana

d) Koeficijent obrtaja potraživanja od kupaca i trajanje naplate potraživanja od kupaca u danima

Tablica 48. Usporedba koeficijenta obrtaja potraživanja od kupaca i trajanje naplate potraživanja od kupaca u danima odabranih poduzeća od 2016. do 2018. godine

PODUZEĆE	KO obrtaja potraživanja od kupaca			Trajanje naplate potraživanja od kupaca u danima		
	2016.	2017.	2018.	2016.	2017.	2018.
Konzum d.d.	21,39	15,44	18,18	17,07	23,65	20,08
Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.	-	-	-	-	-	-
Plodine d.d.	48,14	44,26	35,88	7,58	8,25	10,17
Spar Hrvatska d.o.o.	30,17	29,61	42,25	12,10	12,33	8,64
Kaufland Hrvatska k.d.	118,12	148,40	113,70	3,09	2,46	3,21

Izvor: Izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (23.07.2020.)

Iz tablice se vidi kako poduzeću Konzum d.d. treba najviše dana kako bi naplatilo svoja potraživanja od kupaca i to između 17 i 24 dana, a najmanje dana treba poduzeću Kaufland Hrvatska k.d. koja svoja potraživanja od kupca naplati u prosjeku za 3 dana. Poduzeće Plodine d.d. svoja potraživanja od kupaca naplati između 8 i 10 dana, dok poduzeće Spar Hrvatska d.o.o. svoja potraživanja od kupaca naplati između 9 i 12 dana. Poduzeće Lidl Hrvatska k.d. nema potraživanja od kupaca, nego samo ostala potraživanja.

Iz navedenih podataka zaključuje se kako poduzeća na jednu kunu ukupne imovine ostvaruju do dvije kune prihoda. Kod poduzeće gdje se vrijednost prihoda ili smanjuje ili povećava manje u odnosu na ukupnu ili kratkotrajnu imovinu, obrtaj imovine se smanjuje ili ostaje isti. Poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. ima pozitivan trend pokazatelja, budući da se povećava obujam poslovanja, odnosno prihodi rastu više od ukupne imovine. Veliki problem se javlja kod dana vezivanja zaliha koji je kod većine poduzeća preko 40 dana. Poduzeća u pravilu naplate svoja potraživanja u kratkom roku, ali poduzeću Konzum d.d. treba najduže kako bi naplatilo svoja potraživanja od kupaca.

5.2.2. Usporedba poslovanja pomoću pokazatelja ekonomičnosti

Tablica 49. Usporedba pokazatelja ekonomičnosti odabranih poduzeća od 2016. do 2018. godine

PODUZEĆE	Ekonomičnost ukupnog poslovanja			Ekonomičnost poslovnih aktivnosti			Ekonomičnost financiranja		
	2016.	2017.	2018.	2016.	2017.	2018.	2016.	2017.	2018.
Konzum d.d.	0,85	0,70	0,97	0,91	0,73	0,996	0,03	0,02	0,05
Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.	1,08	1,07	1,09	1,07	1,08	1,09	2,65	0,15	0,20
Plodine d.d.	1,02	1,03	1,04	1,04	1,05	1,04	0,09	0,08	0,18
Spar Hrvatska d.o.o.	0,97	0,97	0,99	0,97	0,97	0,99	0,48	0,24	0,51
Kaufland Hrvatska k.d.	0,98	0,99	0,99	0,98	0,99	0,99	2,67	0,62	1,08

Izvor: Izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (23.07.2020.)

Iz tablice se vidi kako najbolje pokazatelje ekonomičnosti ukupnog poslovanja i ekonomičnosti poslovnih aktivnosti ima poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. k.d., budući da na jednu kunu ukupnih rashoda, ostvaruje između 1,07 i 1,09 kuna ukupnih prihoda, dok na jednu kunu poslovnih rashoda ostvaruje između 1,07 i 1,09 kuna poslovnih prihoda. Dakle, poduzeće većim dijelom generira prihode iz poslovnih aktivnosti, te se zaključuje da poduzeće posluje s dobiti. Poduzeće Plodine d.d. također ostvaruje dobit te na jednu kunu ukupnih rashoda ostvaruje između 1,02 i 1,04 kune ukupnih prihoda, dok na jednu kunu poslovnih rashoda ostvaruje 1,04 ili 1,05 kuna poslovnih prihoda. Ostala poduzeća imaju pokazatelje manje od jedan, odnosno između 0,97 i 0,99, a poduzeće Konzum d.d. posluje najmanje ekonomično jer na jednu kunu ukupnih rashoda ostvaruje između 70 i 97 lipa ukupnih prihoda, dok na jednu kunu poslovnih rashoda ostvaruje između 73 lipa i jednu (0,996) kunu poslovnih prihoda. Što se tiče ekonomičnosti financiranja, poduzeće Kaufland Hrvatska k.d. ima najbolje vrijednosti i to na jednu kunu financijskih rashoda ostvaruje 2,67 kuna financijskih prihoda u 2016. godini i 1,08 kuna u 2018. godini, dok u 2017. godini ostvaruje 62 lipa financijskih prihoda na jednu kunu financijskih rashoda. Poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. u 2016. godini na jednu kunu financijskih rashoda ostvaruje 2,65 kuna financijskih prihoda, dok u ostalim godinama ostvaruje 15 i 20 lipa financijskih prihoda na jednu kunu financijskih rashoda. Poduzeće Konzum d.d. ima najmanju vrijednost ekonomičnosti financiranja jer na jednu kunu financijskih rashoda ostvaruje između 2 i 5 lipa financijskih prihoda. Ostala poduzeća na jednu kunu financijskih rashoda ostvaruju između 9 i 51 lipu financijskih prihoda.

Kao što je spomenuto, poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Plodine d.d. jedina ostvaruju dobit te su ekonomičnost ukupnog poslovanja i ekonomičnost poslovnih aktivnosti veći

od jedan. Ostvaruju gubitak iz financijskih aktivnosti ali navedeno nije toliko značajno, budući da ostvaruju dobit iz poslovnih aktivnosti. S druge strane, poduzeća koja ostvaruju gubitak poslovanja, navedene pokazatelje imaju manje od jedan. Bez obzira na to što poduzeće Kaufland Hrvatska k.d. ostvaruje u dvije godine dobit iz financijskih aktivnosti, ne ostvaruje dobit iz poslovnih aktivnosti, koja je zapravo najvažnija aktivnost u poslovanju. Naravno, veći dio ukupnih prihoda ostvareni su iz poslovnih aktivnosti kod svih promatranih poduzeća.

5.2.3. Usporedba poslovanja pomoću pokazatelja profitabilnosti

a) Neto marža profita i bruto marža profita

Tablica 50. Usporedba neto marže profita i bruto marže profita odabranih poduzeća od 2016. do 2018. godine

PODUZEĆE	Neto marža profita			Bruto marža profita		
	2016.	2017.	2018.	2016.	2017.	2018.
Konzum d.d.	-10,79%	-36,29%	-0,27%	-10,82%	-36,29%	-0,27%
Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.	5,99%	5,70%	6,47%	7,20%	6,98%	7,94%
Plodine d.d.	3,75%	3,80%	3,65%	3,84%	4,41%	4,32%
Spar Hrvatska d.o.o.	-2,73%	-2,59%	-0,53%	-2,73%	-2,59%	-0,53%
Kaufland Hrvatska k.d.	-1,59%	-1,19%	-0,50%	-1,59%	-1,19%	-0,50%

Izvor: Izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (23.07.2020.)

Kao što je više puta spomenuto, poduzeća Plodine d.d. i Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. ostvaruju dobit i ostvaruju pozitivne marže profita. Razlika između neto marže profita i bruto marže profita je u poreznom opterećenju. Poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. na sto kuna ostvarenih prihoda ostvaruje između 5,99 i 6,47 kuna za vlasnike (neto dobit) i vjerovnike (rashodi od kamata), te između 6,98 i 7,94 kuna bruto dobiti uvećane za rashode. Nešto niže vrijednosti marže profita ima poduzeće Plodine d.d., koje na sto kuna ostvarenih prihoda ostvaruje između 3,65 i 3,80 kuna neto dobiti uvećane za rashode od kamata, dok na sto kuna ostvarenih prihoda ostvaruje između 3,84 i 4,32 kune za vlasnike (neto dobit), vjerovnike (rashodi od kamata) i državu (porez na dobit). Budući da ostala poduzeća ostvaruju gubitak, njihove marže profita su negativne

b) Neto rentabilnost imovine i bruto rentabilnost imovine

Tablica 51. Usporedba neto rentabilnosti imovine i bruto rentabilnosti odabranih poduzeća od 2016. do 2018. godine

PODUZEĆE	Neto rentabilnost imovine			Bruto rentabilnost imovine		
	2016.	2017.	2018.	2016.	2017.	2018.
Konzum d.d.	-14,15%	-67,50%	-0,59%	-14,19%	-67,50%	-0,59%
Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.	5,92%	6,26%	7,74%	7,10%	7,67%	9,50%
Plodine d.d.	5,21%	5,87%	5,66%	5,34%	6,83%	6,70%
Spar Hrvatska d.o.o.	-5,05%	-4,55%	-1,06%	-5,05%	-4,55%	-1,06%
Kaufland Hrvatska k.d.	-1,92%	-1,57%	-0,66%	-1,92%	-1,57%	-0,66%

Izvor: Izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (23.07.2020.)

Prema podacima iz tablice vidi se kako poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. na sto kuna uložene imovine ostvaruje između 5,92 i 7,74 kune neto dobiti uvećane za rashode od kamata te između 7,10 i 9,50 kuna u obliku zarada prije kamata i poreza. S druge strane, poduzeće Plodine d.d. na sto kuna uložene imovine ostvaruje povrat između 5,34 i 6,70 kuna za vlasnike, vjerovnike i državu te između 5,21 i 5,87 kuna za vlasnike i vjernovike. Preostala analizirana poduzeća ne ostvaruju povrate na imovinu jer ostvaruju gubitak.

c) Rentabilnost vlastitog kapitala

Tablica 52. Usporedba rentabilnosti vlastitog kapitala odabranih poduzeća od 2016. do 2018. godine

PODUZEĆE	Rentabilnost vlastitog kapitala		
	2016.	2017.	2018.
Konzum d.d.	25,07%	34,70%	2,43%
Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.	8,05%	8,18%	10,62%
Plodine d.d.	15,55%	18,70%	17,26%
Spar Hrvatska d.o.o.	-47,61%	-20,83%	-8,92%
Kaufland Hrvatska k.d.	-2,96%	-2,22%	-0,94%

Izvor: Izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (23.07.2020.)

Iz tablice se vidi kako poduzeće Konzum d.d. ima pozitivan povrat za vlasnike. Međutim, on je matematički pozitivan jer se gubitak dijelio s negativnim kapitalom, pa poduzeće zapravo ne ostvaruje povrat za vlasnike. Poduzeće koje ostvaruje najveći povrat za vlasnike je Plodine d.d. gdje vlasnici na sto kuna kapitala ostvaruju povrat između 15,55 i 18,70 kuna. Vlasnici poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. na sto kuna kapitala ostvaruju povrat između 8,05 i 10,62 kune. Ostala poduzeća ne ostvaruju povrat na uloženi kapital jer posluju s gubitkom.

Prema prikazanim podacima zaključuje se kako su poduzeća Lidl Hrvatska k.d. i Plodine d.d. profitabilni. Budući da se neto rentabilnost imovine može dobiti kao umožak koeficijenta ukupne imovine i neto marže profita, vrijednosti navedenog pokazatelja za poduzeća su zadovoljavajuća. Međutim, poželjno je da poduzeća povećaju svoj obrtaj ukupne imovine. Budući da je kod oba dva poduzeće rentabilnost vlastitog kapitala veća od neto rentabilnosti imovine, može se zaključiti kako djeluje financijska poluga⁹⁶, što znači da se poduzeću Plodine d.d., kojemu je ugrožena statička zaduženost, isplati zaduživati. Preostala poduzeća ostvaruju gubitak i ne ostavruju povrate za vlasnike, vjerovnike i državu

⁹⁶ Ježovita, A., Žager, L. (2014.) Ocjena zaduženosti poduzeća pokazateljima profitabilnosti, dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/124753> (23.07.2020.)

6. Zaključak

Komparativnom i strukturnom analizom kao analiza i izračun finacijskih pokazatelja obavljani su kako bi se izveo zaključak o kvaliteti poslovanja odabranih poduzeća trgovine na malo mješovitom robom od 2016. do 2018. godine. Prema ostvarenim prihodima, dobiti i vrijednosti imovine poduzeće Konzum d.d. je predvodnik maloprodajne djelatnosti u Republici Hrvatskoj.

Poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. Spar Hrvatska bilježe rast ukupne imovine i prihoda, dok preostala poduzeća bilježe pad svih ili jednu od kategorija. Poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. s godinama ostvaruje sve veću dobit, kao i poduzeće Plodine d.d., budući da su se ukupni rashodi smanjili više nego što su se smanjili ukupni prihodi. Ostala promatrana poduzeća ostvaruju gubitak, koji je najveći kod poduzeća Konzum d.d. Strukturnom analizom finacijskih izvještaja zaključuje se kako u imovini svih promatranih poduzeća prevlada dugotrajna imovina i to najviše zemljišta i građevinski objekti. U strukturi financiranja, poduzeća koja su dio Lidl & Schwarz KG grupe imaju veći udio vlastitih izvora financiranja za razliku od preostalih poduzeća koja se najviše financiraju iz tuđih izvora financiranja.

Može se zaključiti kako analizirana poduzeća imaju problem s likvidnošću, koja se jedino može opravdati činjenicom da je većina poduzeća u promatranom razdoblju otvaralo poslovnice, osim poduzeća Konzum d.d. koje je poslovnice zatvaralo. Odnos novca i kratkoročnih obveza je manji od jedan u svim promatranim poduzećima, kao i koeficijenti ubrzane likvidnosti. Koeficijent tekuće likvidnosti je manji od dva kod svih promatranih poduzeća, ali samo Kaufland Hrvatska k.d. i Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. imaju radni kapital u svim promatranim razdobljima. Najbolji pokazatelji zaduženosti su kod poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. jer je struktura financiranja povoljna i sposobno je podmirivati troškove kamata i ukupne obveze. Problem s plaćanjem obveza i strukturom financiranja ima poduzeće Konzum d.d. Kod poduzeća Plodine d.d. opravdana je zaduženost budući da djeluje finacijska poluga, dok ostala poduzeća nisu sposobna podmirivati svoje obveze i troškove kamata.

Promatrana poduzeća imaju problem sa zadržavanjem zaliha na skladištu koji je kod većine poduzeća prelazi preko 40 dana. Problem s naplatom potraživanja od kupaca ima poduzeće Konzum d.d., a poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. najbrže naplaćuje svoja potraživanja, dok poduzeće Kaufland d.d. najbrže naplaćuje potraživanja od kupaca.

Pokazatelji ekonomičnosti ukupnog poslovanja i ekonomičnosti poslovnih aktivnosti veći su od jedan kod poduzeća koja ostvaruju dobit. Poduzeće Kaufland d.d. ostvaruje dobit iz financijskih aktivnosti, ali ostvaruje gubitak poslovanja. Marže profita te povrati na imovinu i za vlasnike su zadovoljavajući samo kod poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Plodine d.d., dok ostala poduzeća ne ostvaruju povrate na imovinu i za vlasnike, te su marže profita kod njih negativne.

Prema tome, poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. posluje najsigurnije i najuspješnije u odnosu na promatrana poduzeća jer pokazatelji uspješnosti imaju trend rasta, sposobno je podmirivati svoje obveze te se dobit poduzeća s godinama više povećava u odnosu na poduzeće Plodine d.d., te je radni kapital dovoljan za osiguranje sigurnosti poslovanja. S druge strane, poduzeće Konzum d.d. posluje najmanje sigurno i uspješno jer ostvaruje velike gubitke, nema radnog kapitala i ne ostvaruje povrate za vlasnike i na imovinu.

Popis literature

Knjige:

1. Belak, V. (2014.) Analiza poslovne uspješnosti- 130 ključnih pokazatelja performanse i mjerila za kontroling, RRiF, Zagreb
2. Gulin, D., Perčević, H., Tušek, B., Žager, L. (2012) Poslovno planiranje, kontrola i analiza, Drugo izdanje, Zagreb: HZRiF
3. Hopper, Charles G. (2008.) Financial reporting & Analysis- Using Financial Accounting Information, 11th Edition, South-Western Cengage Learning, Mason
4. Kieso, D., Weygandt, Jerry J., Kimmel, Paul D. (2009.) Accounting Principles, 9th Edition, Wiley, Hoboken
5. Lewis R., Pendrill, D. (2004.) Advanced Financial Accounting, 7th Edition, Financial Times Prentice Hall, Edinburgh
6. Reilly, F.K., Brown, K.C. (2006) Investment Analysis and Portfolio Management. Mason, OH Thomson SouthWestern
7. Sever Mališ S., Tušek, B., Žager, L. (2012.) Revizija- načela, standardi, postupci, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb
8. Žager, K., Mamić Sačer, I. Sever Mališ, S., Ježovita, A., Žager, L. (redaktor: Žager, L.) (2017): Analiza financijskih izvještaja – načela, postupci, slučajevi - Treće, izmijenjeno i dopunjeno izdanje, HZRIF, Zagreb,
9. Žager, K., Tušek, B., Vašiček, V., Žager, L. (redaktor: Žager, L.) (2007) Osnove računovodstva- računovodstvo za neračunovođe, HZRIF, Zagreb
10. Žager, K., Tušek, B., Mamić Sačer, I., Sever Mališ, S., Žager, L. (2016) Računovodstvo I- Računovodstvo za neračunovođe, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb

Internetski izvori:

1. Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, dostupno na: <http://www.aztn.hr/9849/> (21.06.2020.)
2. Bolfek, B., Stanić, M., Knežević, S (2012) Vertikalna i horizontalna financijska analiza poslovanja tvrtke, Ekonomski vjesnik, Vol. 15., No. 1, dostupno na: [file:///C:/Users/ecimo/Downloads/Pages_from EkonomskiVjesnik_12_1_web_10.pdf](file:///C:/Users/ecimo/Downloads/Pages_from_EkonomskiVjesnik_12_1_web_10.pdf) (11.07.2020.)

3. Dečman, N. (2012) Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u RH. Ekonomski pregled, Vol. 63., No. 7-8, dostupno na: <file:///C:/Users/ecimo/Downloads/decman.pdf> (11.07.2020.)
4. Doc.dr.sc.Vukoja, B.: Primjena analize financijskih izvješća pomoću ključnih financijskih pokazatelja kao temelj donošenja poslovnih odluka, dostupno na <http://www.revident.ba/public/files/primjena-analize-financijskih-izvjestaja-pomocu-kljucnih-financijskih-pokazatelja.pdf> (28.06.2020.)
5. FINA- Transparentno.hr, dostupno na: <https://www.transparentno.hr/pregled/29955634590/konzum-d-d?year=2016> (22.06.2020.)
6. International Journal of Scientific and Research Publications: Relational Trend Analysis: A Simple and Effective Way To Detect Financial Statements Fraud, Volume 9, Issue 2, February 2019, dostupno na: <http://www.ijsrp.org/research-paper-0219/ijsrp-p8669.pdf> (11.07.2020.)
7. Ježovita, A., Žager, L. (2014.) Ocjena zaduženosti poduzeća pokazateljima profitabilnosti, dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/124753> (23.07.2020.)
8. Kaufland Hrvatska k.d. dostupno na: <https://tvrtka.kaufland.hr/kaufland/kronika.html> (28.06.2020.)
9. Kaufland Hrvatska k.d. dostupno na: <https://tvrtka.kaufland.hr/nekretnine/zakupiprodaja.html> (28.06.2020.)
10. Konzum d.d. (KONZUM Plus d.o.o.), dostupno na: <https://www.konzum.hr/o-nama> (22.06.2020.)
11. Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. dostupno na: <https://tvrtka.lidl.hr/o-nama/povijest> (22.06.2020.)
12. Lidl Nekretnine Hrvatska, dostupno na: https://www.nekretnine-lidl.hr/?_ga=2.154365176.1722730645.1592834392-238040451.1592834392 (22.06.2020.)
13. Narodne novine (2015.), Hrvatski standard financijskog izvještavanja 10: Zalihe, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 95, dostupno na: http://www.osfi.hr/Uploads/1/2/136/137/Hrvatski_standardi_financijskog_izvjestavanja.pdf (28.06.2020.)
14. Narodne novine (2007.), Nacionalna klasifikacija djelatnosti, dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2007_06_58_1870.html (21.06.2020.)
15. Plodine d.d. dostupno na: <http://www.plodine.hr/o-nama/> (27.06.2020.)

16. Plodine d.d. dostupno na: <http://www.plodine.hr/nasi-supermarketi/> (27.06.2020.)
17. Prijedlog nagodbe u postupku izvanredne uprave nad Agrokor d.d. i dr., dostupno na: <https://nagodba.agrokor.hr/wp-content/uploads/2018/06/Prijedlog-Nagodbe.pdf> (04.07.2020.)
18. Prikaz tržišta trgovine na malo u Republici Hrvatskoj 2016., Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, dostupno na: <http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2016/10/Maloprodaja-2016.pdf> (21.06.2020.)
19. Prikaz tržišta trgovine na malo u Republici Hrvatskoj 2017., Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, dostupno na: http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2018/09/Prikaz-tr%C5%BEi%C5%A1ta-trgovine-na-malo-mje%C5%A1ovitom-robom-prete%C5%BEno-hranom-pi%C4%87ima-i-higijenskim-proizvodima-za-doma%C4%87instvo-u-Republici-Hrvatskoj-u-2017_.pdf (21.06.2020.)
20. Prikaz tržišta trgovine na malo u Republici Hrvatskoj 2018., Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, dostupno na: <http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2019/07/PRIKAZ-STANJA-TRGOVINA-2018.pdf> (21.06.2020.)
21. Registar financijskih izvještaja, dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (22.06.2020.)
22. Sektorska analiza Trgovina na malo za 2016. godinu, Ekonomski institut Zagreb, dostupno na: https://www.eizg.hr/userdocsimages/publikacije/serijske-publikacije/sektorske-analize/SA_trgovina_travanj-2017.pdf (21.06.2020.)
23. Sektorska analiza Trgovina na malo za 2017. godinu, Ekonomski institut Zagreb, dostupno na: https://www.eizg.hr/userdocsimages/publikacije/serijske-publikacije/sektorske-analize/SA_trgovina_travanj-18.pdf (21.06.2020.)
24. Sektorska analiza Trgovina na malo za 2018. godinu, Ekonomski institut Zagreb, dostupno na: https://www.eizg.hr/userdocsimages/publikacije/serijske-publikacije/sektorske-analize/sa_trgovina_2019.pdf (21.06.2020.)
25. Spar Hrvatska d.o.o. dostupno na: <https://www.spar.hr/o-nama> (27.06.2020.)
26. Zakon o računovodstvu dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_07_78_1493.html (11.07.2020.)
27. Zakon o trgovini, dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/175/Zakon-o-trgovini> (21.06.2020.)

Popis grafikona

Grafikon 1. Prihodi iz trgovine na malo iz uzorka AZTN-a u milijardama kuna za razdoblje od 2016. do 2018. godine	2
Grafikon 2. Struktura maloprodajnih prodavaonica prema ostvarenim prihodima u ukupnim prihodima maloprodaje	4

Popis tablica

Tablica 1. Tržišni udjeli prema prihodima najznačajnijih trgovaca na malo mješovitom robom mješovitom robom u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2016. do 2018. godine	4
Tablica 2. Pokazatelji likvidnosti	15
Tablica 3. Pokazatelji zaduženosti	16
Tablica 4. Pokazatelji aktivnosti	16
Tablica 5. Pokazatelji ekonomičnosti	17
Tablica 6. Pokazatelji profitabilnosti	17
Tablica 7. Pokazatelji investiranja	17
Tablica 8. Horizontalna analiza aktive poduzeća Konzum d.d. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine.....	19
Tablica 9. Horizontalna analiza pasive poduzeća Konzum d.d. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine.....	20
Tablica 10. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka i sveobuhvatnog gubitka poduzeća Konzum d.d. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine	22
Tablica 11. Horizontalna analiza aktive poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine	24
Tablica 12. Horizontalna analiza pasive poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine	25
Tablica 13. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine.....	27
Tablica 14. Horizontalna analiza aktive poduzeća Plodine d.d. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine.....	29
Tablica 15. Horizontalna analiza pasive poduzeća Plodine d.d. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine.....	30
Tablica 16. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka i sveobuhvatnog dobitka poduzeća Plodine d.d. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine.....	32
Tablica 17. Horizontalna analiza aktive poduzeća Spar Hrvatska d.o.o. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine	34
Tablica 18. Horizontalna analiza pasive poduzeća Spar Hrvatska d.o.o. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine	35
Tablica 19. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Spar Hrvatska d.o.o. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine.....	37
Tablica 20. Horizontalna analiza aktive poduzeća Kaufland Hrvatska k.d. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine	39
Tablica 21. Horizontalna analiza pasive bilance poduzeća Kaufland Hrvatska k.d. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine	40
Tablica 22. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka i sveobuhvatnog gubitka poduzeća Kaufland Hrvatska k.d. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine.....	42
Tablica 23. Vertikalna analiza aktive bilance poduzeća Konzum d.d. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine	45
Tablica 24. Vertikalna analiza pasive bilance poduzeća Konzum d.d. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine	46
Tablica 25. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka i sveobuhvatnog gubitka poduzeća Konzum d.d. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine	48

Tablica 26. Vertikalna analiza aktive bilance poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine.....	50
Tablica 27. Vertikalna analiza pasive bilance poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine.....	51
Tablica 28. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. od 2016. do 2018. godine.....	53
Tablica 29. Vertikalna analiza aktive bilance poduzeća Plodine d.d. od 2016. do 2018. godine.....	55
Tablica 30. Vertikalna analiza pasive bilance poduzeća Plodine d.d. od 2016. do 2018. godine.....	56
Tablica 31. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka i sveobuhvatne dobiti poduzeća Plodine d.d. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine.....	58
Tablica 32. Vertikalna analiza aktive bilance poduzeća Spar Hrvatska d.o.o., u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine.....	60
Tablica 33. Vertikalna analiza pasive bilance poduzeća Spar Hrvatska d.o.o., u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine.....	61
Tablica 34. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka i sveobuhvatnog gubitka poduzeća Spar Hrvatska d.o.o., u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine.....	63
Tablica 35. Vertikalna analiza aktive bilance poduzeća Kaufland Hrvatska k.d., u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine.....	65
Tablica 36. Vertikalna analiza pasive bilance poduzeća Kaufland Hrvatska k.d., u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine.....	66
Tablica 37. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka i sveobuhvatnog gubitka poduzeća Kaufland Hrvatska k.d. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine.....	68
Tablica 38. Usporedba koeficijenta trenutne likvidnosti odabranih poduzeća od 2016. do 2018. godine.....	70
Tablica 39. Usporedba pokazatelj ubrzane likvidnosti odabranih poduzeća od 2016. do 2018. godine.....	70
Tablica 40. Usporedba koeficijenta tekuće likvidnosti i koeficijenta financijske stabilnosti odabranih poduzeća od 2016. do 2018. godine.....	71
Tablica 41. Usporedba neto radnog kapital odabranih poduzeća u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine.....	72
Tablica 42. Usporedba pokazatelja statičke zaduženosti odabranih poduzeća od 2016. do 2018. godine.....	73
Tablica 43. Usporedba pokazatelja dinamičke zaduženosti odabranih poduzeća od 2016. do 2018. godine.....	74
Tablica 44. Usporedba pokazatelja stupnja pokrića I i stupnja pokrića II odabranih poduzeća od 2016. do 2018. godine.....	75
Tablica 45. Usporedba koeficijenta obrtaja ukupne imovine i koeficijenta obrtaja kratkotrajne imovine odabranih poduzeća od 2016. do 2018. godine.....	77
Tablica 46. Usporedba koeficijenta obrtaja zaliha i dani vezivanja zaliha odabranih poduzeća od 2016. do 2018. godine.....	78
Tablica 47. Usporedba koeficijenta obrtaja potraživanja i trajanje naplate potraživanja u danima odabranih poduzeća od 2016. do 2018. godine.....	78
Tablica 48. Usporedba koeficijenta obrtaja potraživanja od kupaca i trajanje naplate potraživanja od kupaca u danima odabranih poduzeća od 2016. do 2018. godine.....	79
Tablica 49. Usporedba pokazatelja ekonomičnosti odabranih poduzeća od 2016. do 2018. godine.....	80
Tablica 50. Usporedba neto marže profita i bruto marže profita odabranih poduzeća od 2016. do 2018. godine.....	81

Tablica 51. Usporedba neto rentabilnosti imovine i bruto rentabilnosti odabranih poduzeća od 2016. do 2018. godine.....	82
Tablica 52. Usporedba rentabilnosti vlastitog kapitala odabranih poduzeća od 2016. do 2018. godine.....	82

	2016.	2017.	2018.
AKTIVA (u tisućama kuna)	8.238.287,00	4.989.836,00	4.222.044,00
A) DUGOTRAJNA IMOVINA/ KRATKOTRAJNA IMOVINA USLIJED PRESTANKA KOCEPTA VREMENSKE NEOGRANIČENOSTI POSLOVANJA	6.296.508,00	3.344.799,00	2.949.401,00
I. Nematerijalna imovina	116.848,00	81.525,00	65.671,00
II. Materijalna imovina	5.996.149,00	3.081.278,00	2.724.041,00
III. Financijska imovina	178.718,00	180.942,00	153.737,00
IV. Potraživanja	4.793,00	1.054,00	5.952,00
B) KRATKOTRAJNA IMOVINA	1.941.779,00	1.645.037,00	1.272.643,00
I. Zalihe	995.107,00	733.222,00	740.106,00
1. Trgovačka roba	878.909,00	667.307,00	708.786,00
2. Sirovine i materijal	51.420,00	43.260,00	31.320,00
3. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	64.778,00	22.655,00	0,00
II. Potraživanja	315.660,00	477.344,00	214.793,00
1. Potraživanja od kupaca u zemlji	482.549,00	572.989,00	491.595,00
2. Potraživanja od kupaca u inozemstvu	5.068,00	2.244,00	1.571,00
3. Ispravak vrijednosti kupaca	-302.476,00	-311.909,00	-367.665,00
4. Potraživanja od države	102.078,00	48.242,00	7.386,00
5. Potraživanja od zaposlenih	6.426,00	503,00	55,00
6. Ostala potraživanja	14.699,00	6.380,00	5.823,00
7. Potraživanja od povezanih poduzetnika	7.316,00	158.895,00	76.028,00
IV. Financijska imovina	452.597,00	93.800,00	105.862,00
1. Dani zajmovi	114.443,00	11.477,00	7.129,00
V. Novac u banci i blagajni	75.450,00	288.459,00	202.867,00
VI. Ostala kratkotrajna imovina	102.965,00	52.212,00	9.015,00
PASIVA (u tisućama kuna)	8.238.287,00	4.989.836,00	4.222.044,00
A) KAPITAL I REZERVE	-7.415.764,00	-11.373.248,00	-11.680.341,00
I. Temeljni kapital	227.029,00	227.029,00	227.029,00
II. Rezerve iz dobiti	16.833,00	16.833,00	16.833,00
III. Revalorizacijske rezerve	12.758,00	2.233,00	2.233,00
IV. Preneseni gubitak	-7.672.384,00	-7.673.266,00	-11.642.491,00
V. Gubitak tekuće godine	0,00	-3.946.077,00	-283.945,00
B) DUGOROČNE OBVEZE/ KRATKOROČNE OBVEZE USLIJED PRESTANKA KOCEPTA VREMENSKE NEOGRANIČENOSTI POSLOVANJA	2.312.179,00	2.220.447,00	2.037.504,00
1. Rezerviranja	47.687,00	68.714,00	282.419,00
2. Dugoročni krediti i zajmovi	2.260.757,00	2.151.078,00	1.754.429,00
3. Odgođene porezne obveze	3.735,00	490,00	490,00
4. Predujmovi	0,00	165,00	166,00
C) KRATKOROČNE OBVEZE	13.341.872,00	14.142.637,00	13.864.881,00
1. Obveze prema dobavljačima	2.593.017,00	2.501.624,00	2.169.164,00
2. Obveze prema povezanim društvima	3.199.730,00	5.180.238,00	5.302.453,00
3. Kratkoročni krediti i zajmovi	218.697,00	380.678,00	356.274,00
4. Obveze prema vrijednosnim papirima	6.785.976,00	5.428.848,00	5.294.072,00
5. Rezerviranja	0,00	119.000,00	119.000,00
5. Porez na dobit	28.513,00	0,00	0,00
6. Ostale kratkoročne obveze	515.939,00	532.249,00	623.918,00

Prilog 2. Račun dobiti i gubitka poduzeća Konzum d.d. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine

	2016.	2017.	2018.
A) POSLOVNI PRIHODI	10.775.755,00	9.270.673,00	9.221.948,00
I. Prihodi od prodaje	10.428.628,00	8.878.753,00	8.965.598,00
II. Ostali poslovni prihodi	347.127,00	391.920,00	256.350,00
B) POSLOVNI RASHODI	11.873.710,00	12.621.514,00	9.257.306,00
I. Materijalni troškovi	8.314.532,00	7.008.855,00	6.909.464,00
1. Trošak prodane robe	7.846.042,00	6.600.507,00	6.495.643,00
2. Ostali materijalni troškovi	468.490,00	408.348,00	413.821,00
II. Troškovi usluga	992.444,00	881.938,00	820.179,00
III. Troškovi osoblja	862.896,00	833.454,00	785.152,00
IV. Amortizacija i umanjenje vrijednosti	975.838,00	1.241.906,00	339.833,00
V. Vrijednosno usklađenje	210.967,00	2.071.028,00	14.915,00
VI. Troškovi restrukturiranja	0,00	183.747,00	18.003,00
VII. Rezerviranja	58.593,00	39.333,00	38.076,00
IX. Priznavanje dodatnih obveza po nagodbi	0,00	0,00	267.242,00
X. Prestanak priznavanja financijskog najma	0,00	0,00	-212.631,00
XI. Ostali troškovi	458.440,00	361.253,00	277.073,00
C) GUBITAK IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI	-1.097.955,00	-3.350.841,00	-35.358,00
D) FINANCIJSKI PRIHODI	27.283,00	11.656,00	12.754,00
E) FINANCIJSKI RASHODI	791.643,00	606.892,00	261.341,00
I. Kamate	693.231,00	577.731,00	258.949,00
II. Negativne tečajne razlike	97.354,00	29.161,00	2.392,00
III. Financijski rashodi- Kozmo	1.058,00	0,00	0,00
F) GUBITAK IZ FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI	-764.360,00	-595.236,00	-248.587,00
G) UKUPNI PRIHODI	10.803.038,00	9.282.329,00	9.234.702,00
H) UKUPNI RASHODI	12.665.353,00	13.228.406,00	9.518.647,00
I) GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	-1.862.315,00	-3.946.077,00	-283.945,00
J) POREZ NA DOBIT	-3.470,00	0,00	0,00
K) GUBITAK RAZDOBLJA	-1.858.845,00	-3.946.077,00	-283.945,00
Ostali sveobuhvatni gubitak			
I. Ostali sveobuhvatni gubitak koji će biti reklasificiran kao gubitak u narednim razdobljima- s osnove ponovnog vrednovanja fin. im. raspoložive za prodaju	-12.214,00	0,00	0,00
1. Gubitak s osnove ponovnog vrednovanja financijske imovine raspoložive za prodaju	-12.214,00	0,00	0,00
II. Ostali sveobuhvatni gubitak koji neće biti reklasificiran kao gubitak u narednim razdobljima	-282.770,00	-10.525,00	-17.170,00
1. Revalorizacija zemljišta	-282.770,00	-14.784,00	0,00
2. Ostale reklasifikacije	0,00	4.259,00	-17.170,00
III. Neto ostali sveobuhvatani gubitak	-294.984,00	-10.525,00	-17.170,00
VI. Ostali sveobuhvatni gubitak	-2.153.829,00	-3.956.602,00	-301.115,00

Izvor: Izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (23.07.2020.)

Prilog 3. Bilanca poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine

AKTIVA	2016.	2017.	2018.
A) DUGOTRAJNA IMOVINA	4.090.437,00	4.274.002,00	4.391.479,00
I. Nematerijalna imovina	3.216.545,00	3.409.481,00	3.521.405,00
II. Materijalna imovina	1.302,00	1.133,00	996,00
III. Financijska imovina	3.200.103,00	3.376.274,00	3.492.923,00
IV. Potraživanja	0,00	15.067,00	12.454,00
V. Odgođena porezna imovina	1.002,00	1.357,00	1.298,00
B) KRATKOTRAJNA IMOVINA	14.138,00	15.650,00	13.734,00
I. Zalihe	873.892,00	864.521,00	870.074,00
1. Zalihe trgovačke robe	263.042,00	312.169,00	330.288,00
2. Zalihe goriva i energenata	262.662,00	311.950,00	329.760,00
II. Potraživanja	380,00	219,00	528,00
1. Ostala potraživanja	53.733,00	51.431,00	69.392,00
III. Financijska imovina	53.733,00	51.431,00	69.392,00
IV. Novac u banci i blagajni	0,00	2.650,00	2.650,00
V. Unaprijed plaćeni troškovi	551.191,00	495.999,00	466.468,00
PASIVA	5.926,00	2.272,00	1.276,00
A) KAPITAL I REZERVE	4.090.437,00	4.274.002,00	4.391.479,00
I. Temeljni kapital	2.941.376,00	3.203.423,00	3.169.982,00
II. Zadržana dobit	3.103.335,00	3.103.335,00	2.733.335,00
III. Preneseni gubitak	0,00	0,00	100.088,00
IV. Dobit tekuće godine	-398.759,00	-161.960,00	0,00
B) DUGOROČNE OBVEZE	236.800,00	262.048,00	336.559,00
1. Dugoročni krediti primljeni od banaka	408.712,00	267.707,00	453.415,00
2. Ostale dugoročne obveze	407.246,00	263.558,00	450.889,00
C) KRATKOROČNE OBVEZE	1.466,00	4.149,00	2.526,00
1. Obveze prema dobavljačima u zemlji	740.349,00	802.872,00	768.082,00
2. Obveze prema dobavljačima u inozemstvu	294.301,00	291.962,00	294.093,00
3. Obveze prema povezanim poduzećima	204.784,00	210.747,00	221.403,00
4. Kratkoročni dio dugoročnih kredita (kamate)	28.391,00	15.556,00	25.701,00
5. Obveze prema zaposlenima	89.636,00	144.457,00	95.483,00
6. Obveze prema zaposlenima	16.916,00	17.387,00	19.248,00
7. Obveze za PDV	46.017,00	45.213,00	52.676,00
8. Obveze za poreze i doprinose na plaće	46.017,00	45.213,00	52.676,00
9. Obveze za poreze i doprinose na plaće	8.708,00	10.955,00	10.388,00
10. Ostale obveze	1.771,00	1.020,00	597,00
11. Obveze za porez na dobit	30.986,00	42.462,00	22.460,00
12. Obračunati nefakturirani troškovi	18.839,00	23.113,00	26.033,00

Izvor: Izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (23.07.2020.)

Prilog 4. Račun dobiti i gubitka poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine

	2016.	2017.	2018.
A) POSLOVNI PRIHODI	4.019.852,00	4.697.943,00	5.253.257,00
I. Prihodi od prodaje trgovačke robe	3.961.858,00	4.642.488,00	5.182.919,00
II. Ostali prihodi	57.994,00	55.455,00	70.338,00
B) POSLOVNI RASHODI	3.745.913,00	4.366.242,00	4.834.183,00
I. Materijalni troškovi	2.898.824,00	3.397.952,00	3.797.258,00
1. Troškovi nabave prodane robe	2.898.824,00	3.397.952,00	3.797.258,00
II. Troškovi osoblja	261.550,00	292.992,00	323.278,00
III. Amortizacija i umanjenje vrijednosti imovine	132.054,00	138.139,00	154.134,00
IV. Ostali troškovi poslovanja	450.998,00	511.359,00	554.143,00
V. Ostali poslovni rashodi	2.487,00	25.800,00	5.370,00
C) DOBIT/GUBITAK IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI	273.939,00	331.701,00	419.074,00
D) FINANCIJSKI PRIHODI	18.213,00	1.715,00	1.329,00
E) FINANCIJSKI RASHODI	6.870,00	11.107,00	6.725,00
1. Neto negativne tečajne razlike	0,00	3.505,00	1.409,00
2. Ostali troškovi kamata	5.273,00	5.690,00	3.471,00
3. Naknade po garancijama	1.597,00	1.912,00	1.845,00
D) DOBIT/GUBITAK IZ FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI	11.343,00	-9.392,00	-5.396,00
E) UKUPNI PRIHODI	4.038.065,00	4.699.658,00	5.254.586,00
F) UKUPNI RASHODI	3.752.783,00	4.377.349,00	4.840.908,00
G) DOBIT/ GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	285.282,00	322.309,00	413.678,00
H) POREZ NA DOBIT	48.482,00	60.261,00	77.119,00
I) NETO DOBIT/ GUBITAK RAZDOBLJA	236.800,00	262.048,00	336.559,00

Izvor: Izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na:

<http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (23.07.2020.)

Prilog 5. Bilanca poduzeća Plodine d.d. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine

	2016	2017	2018
AKTIVA	2.782.902,53	2.741.015,37	2.719.872,05
A) DUGOTRAJNA IMOVINA	2.127.120,90	2.110.235,95	2.064.423,34
I. Nematerijalna imovina	4.543,62	4.008,78	7.750,63
II. Materijalna imovina	2.121.938,58	2.106.018,74	2.056.338,57
III. Financijska imovina	638,70	208,43	334,13
B) KRATKOTRAJNA IMOVINA	655.781,63	630.779,42	655.448,72
I. Zalihe	436.133,86	408.214,57	384.151,14
1. Sirovine i materijal	991,12	1.049,55	1.029,59
2. Trgovačka roba	423.587,82	391.887,60	374.999,51
3. Predujmovi za zalihe	11.554,92	15.277,43	8.122,04
II. Potraživanja	80.204,33	87.215,90	108.184,01
1. Potraživanja od kupaca	71.650,29	85.233,57	105.512,16
2. Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	43,14	38,81	57,58
3. Potraživanja od države i drugih institucija	8.492,49	1.922,67	2.595,86
4. Ostala potraživanja	18,41	20,85	18,41
III. Financijska imovina	5.967,56	9.517,42	7.840,47
IV. Novac u banci i blagajni	20.041,11	44.740,58	95.892,35
V. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	113.434,77	81.090,95	59.380,76
IZVANBILANČNI ZAPISI	31.113,73	8.535,77	335,09
PASIVA	2.782.902,53	2.741.015,37	2.719.872,05
A) KAPITAL I REZERVE	489.942,33	590.894,70	685.671,59
I. Temeljni kapital	245.000,00	318.000,00	318.000,00
II. Zakonske rezerve	10.600,00	12.250,00	15.900,00
III. Revalorizacijske rezerve	137.624,45	129.083,73	119.906,02
IV. Zadržana dobit	20.526,10	21.080,09	113.525,40
V. Dobit tekuće godine	76.191,79	110.480,89	118.340,17
B) DUGOROČNE OBVEZE	997.858,86	1.018.829,68	992.765,78
1. Obveze prema bankama i drugim fin. institucijama	988.174,58	1.005.422,72	984.292,79
2. Obveze prema dobavljačima	3.314,45	0,00	0,00
3. Obveze po vrijednosnim papirima	0,00	9.688,74	6.769,39
3. Odgođena porezna obveza	6.369,82	3.718,22	1.703,60
C) KRATKOROČNE OBVEZE	1.295.101,34	1.131.290,99	1.041.434,69
1. Obveze prema bankama i drugim fin. institucijama	311.148,47	254.222,62	281.253,82
2. Obveze za predujmove	0,00	38,95	0,00
3. Obveze prema dobavljačima	824.561,71	750.287,14	641.631,28
4. Obveze po vrijednosnim papirima	76.190,00	15.030,64	2.919,85
5. Obveze prema zaposlenicima	23.455,12	26.239,80	29.627,81
6. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	52.513,98	81.015,13	81.239,35
7. Ostale kratkoročne obveze	0,00	0,00	113,38
I. Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	7.232,05	4.456,72	4.649,21
IZVANBILANČNI ZAPISI	31.113,73	8.535,77	335,09

Izvor: Izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (23.07.2020.)

Prilog 6. Račun dobiti i gubitka poduzeća Plodine d.d. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine

	2016.	2017.	2018.
A) POSLOVNI PRIHODI	3.862.024,82	4.234.557,23	4.213.363,43
I. Prihodi od prodaje trgovačke robe	3.449.093,15	3.772.512,06	3.785.310,76
II. Ostali prihodi	412.931,67	462.045,17	428.052,67
B) POSLOVNI RASHODI	3.712.337,94	4.039.714,38	4.034.440,53
I. Materijalni troškovi	3.111.845,73	3.322.694,19	3.300.991,84
1. Troškovi prodane robe	2.879.491,82	3.079.993,61	3.033.390,18
2. Troškovi sirovina i materijala	112.534,51	117.900,68	131.533,79
3. Ostali vanjski troškovi	119.819,40	124.799,89	136.067,87
III. Troškovi osoblja	265.268,90	306.586,97	335.608,37
IV. Amortizacija	210.979,71	213.307,42	228.248,82
V. Ostali troškovi	71.911,07	103.300,12	97.647,93
VI. Vrijednosno uskladjivanje	294,21	1.615,16	1.285,68
VII. Ostali poslovni rashodi	52.038,32	92.210,52	70.657,89
C) DOBIT IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI	149.686,87	194.842,84	178.922,90
D) FINANIJSKI PRIHODI	6.673,44	5.095,83	6.944,09
1. Ostali prihodi od kamata	281,37	224,14	574,66
2. Tečajne razlike i ostali finansijski prihodi	6.392,07	4.871,69	6.369,43
E) FINANIJSKI RASHODI	76.570,13	63.295,00	39.255,79
1. Rashodi s osnova kamata i slični rashodi	68.824,54	50.505,11	35.656,12
2. Tečajne razlike i drugi rashodi	7.737,31	12.766,68	3.599,67
3. Ostali finansijski rashodi	8,28	23,21	0,00
F) GUBITAK IZ FINANIJSKIH AKTIVNOSTI	-69.896,69	-58.199,17	-32.311,70
G) UKUPNI PRIHODI	3.868.698,26	4.239.653,06	4.220.307,52
H) UKUPNI RASHODI	3.788.908,07	4.103.009,38	4.073.696,33
I) DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	79.790,19	136.643,67	146.611,20
J) POREZ NA DOBIT	3.598,40	26.162,79	28.271,03
K) NETO DOBIT RAZDOBLJA	76.191,79	110.480,89	118.340,17
Ostala sveobuhvatna dobit			
I. Ostala sveobuhvatna dobit prije poreza	11.192,32	11.192,32	11.192,32
1. Promjena revalorizacijskih rezervi dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	11.192,32	11.192,32	11.192,32
II. Porez na ostalu sveobuhvatnu dobit	2.238,46	2.014,62	2.014,62
III. Neto ostali sveobuhvatana dobit	8.953,86	9.177,70	9.177,70
VI. Ostali sveobuhvatni gubitak	85.145,65	119.658,59	127.517,87

Izvor: Izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra finansijskih izvještaja Finansijske agencije dostupno na:

<http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (23.07.2020.)

Prilog 7. Bilanca poduzeća Spar Hrvatska d.o.o. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine

AKTIVA	2016.	2017.	2018.
A) DUGOTRAJNA IMOVINA	1.255.301,00	1.938.521,00	2.088.754,00
I. Nematerijalna imovina	109.619,00	94.619,00	77.147,00
II. Materijalna imovina	722.369,00	1.262.335,00	1.441.234,00
III. Financijska imovina	10,00	10,00	10,00
IV. Potraživanja	844,00	729,00	1.171,00
B) KRATKOTRAJNA IMOVINA	422.459,00	580.828,00	569.192,00
I. Zalihe	244.825,00	320.663,00	371.426,00
1. Zalihe trgovačke robe	242.177,00	319.836,00	370.263,00
2. Zalihe sirovina i ostalih materijala	2.648,00	827,00	1.163,00
II. Potraživanja	145.582,00	157.197,00	139.492,00
1. Potraživanja od kupaca	75.754,00	113.556,00	97.750,00
2. Potraživanja od povezanih poduzeća	103,00	95,00	140,00
3. Vrijednosno usklađenje potraživanja	-1.591,00	-1.685,00	-2.298,00
4. Odgođeni prihodi i unaprijed plaćeni troškovi	11.738,00	11.491,00	22.019,00
5. Dani depoziti za nekretnine	58.154,00	29.273,00	17.305,00
6. Ostala potraživanja	1.333,00	4.077,00	4.365,00
7. Oročeni depoziti kod kreditnih institucija	91,00	390,00	211,00
III. Novac u banci i blagajni	32.052,00	102.968,00	58.274,00
PASIVA	1.255.301,00	1.938.521,00	2.088.754,00
A) KAPITAL I REZERVE	161.895,00	497.104,00	456.313,00
I. Temeljni kapital	1.203.000,00	1.654.892,00	1.654.892,00
II. Rezerve iz kapitala	0,00	214.458,00	214.458,00
III. Akumulirani gubici	-1.041.105,00	-1.372.246,00	-1.413.037,00
B) DUGOROČNE OBVEZE	690.001,00	808.443,00	976.233,00
1. Financijski najam	316.782,00	141.945,00	129.044,00
2. Krediti od povezanih poduzeća	370.332,00	662.061,00	842.635,00
4. Rezerviranja	2.887,00	4.437,00	4.554,00
C) KRATKOROČNE OBVEZE	403.405,00	632.974,00	656.208,00
1. Obveze prema dobavljačima- trgovačka roba	181.256,00	307.182,00	283.408,00
2. Obračunate plaće	15.463,00	25.160,00	26.285,00
3. Obveze prema povezanim poduzećima	11.525,00	25.741,00	34.186,00
4. Obveze prema ostalim dobavljačima	32.207,00	56.392,00	80.586,00
5. Doprinosi	2.872,00	4.601,00	5.162,00
6. Obračunati neiskorišteni godišnji odmor	2.131,00	3.898,00	4.747,00
7. Obveze za PDV	10.390,00	27.899,00	29.996,00
8. Ostale obveze	33.212,00	74.433,00	67.197,00
9. Krediti od banaka	91.266,00	96.570,00	113.580,00
10. Financijski najam	23.083,00	11.098,00	11.061,00

Izvor: Izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (23.07.2020.)

Prilog 8. Račun dobiti i gubitka poduzeća Spar Hrvatska d.o.o. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine

	2016.	2017.	2018.
A) POSLOVNI PRIHODI	2.314.352,00	3.396.566,00	4.182.798,00
I. Prihodi od prodaje	2.285.799,00	3.362.051,00	4.129.706,00
II. Ostali prihodi iz poslovanja	28.553,00	34.515,00	53.092,00
B) POSLOVNI RASHODI	2.383.856,00	3.487.010,00	4.213.586,00
I. Materijalni troškovi	1.641.336,00	2.450.382,00	2.983.678,00
1. Troškovi nabave prodane robe	1.641.336,00	2.450.382,00	2.983.678,00
II. Troškovi osoblja	232.211,00	318.870,00	404.541,00
III. Amortizacija i umanjenje vrijednosti imovine	117.545,00	165.278,00	165.536,00
IV. Ostali troškovi poslovanja	392.764,00	552.480,00	659.831,00
C) GUBITAK IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI	-69.504,00	-90.444,00	-30.788,00
D) FINANCIJSKI PRIHODI	6.957,00	4.116,00	10.313,00
1. Dobici po tečajnim razlikama	6.874,00	3.984,00	10.295,00
2. Prihodi od kamata	83,00	132,00	18,00
E) FINANCIJSKI RASHODI	14.528,00	17.198,00	20.224,00
1. Troškovi kamata i slični troškovi	13.624,00	15.372,00	18.512,00
2. Gubici po tečajnim razlikama	904,00	1.826,00	1.712,00
D) GUBITAK IZ FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI	-7.571,00	-13.082,00	-9.911,00
E) UKUPNI PRIHODI	2.321.309,00	3.400.682,00	4.193.111,00
F) UKUPNI RASHODI	2.398.384,00	3.504.208,00	4.233.810,00
G) GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	-77.075,00	-103.526,00	-40.699,00
H) POREZ NA DOBIT	0,00	0,00	0,00
I) NETO DOBIT/ GUBITAK RAZDOBLJA	-77.075,00	-103.526,00	-40.699,00
J) OSTALA SVEOBUHVAATNA DOBIT ZA GODINU NAKON OPOREZIVANJA	0,00	0,00	0,00
K) UKUPNI SVEOBUHVAATNI GUBITAK NAKON OPOREZIVANJA	-77.075,00	-103.526,00	-40.699,00

Izvor: Izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na:

<http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (23.07.2020.)

Prilog 9. Bilanca poduzeća Kaufland Hrvatska k.d. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine

AKTIVA	2016.	2017.	2018.
	2.809.055,00	2.759.733,00	2.767.652,00
A) DUGOTRAJNA IMOVINA	2.154.955,00	2.235.434,00	2.199.890,00
I. Nematerijalna imovina	140,00	90,00	42,00
II. Materijalna imovina	1.604.081,00	1.756.881,00	1.723.006,00
III. Financijska imovina	550.734,00	478.463,00	476.842,00
B) KRATKOTRAJNA IMOVINA	654.100,00	524.299,00	567.762,00
I. Zalihe	271.460,00	304.087,00	317.064,00
1. Zalihe trgovačke robe	268.602,00	299.595,00	313.135,00
2. Zalihe sirovina i materijala	2.858,00	4.492,00	3.929,00
II. Potraživanja	111.649,00	116.673,00	93.786,00
1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	76.224,00	86.497,00	53.309,00
2. Potraživanja od kupaca	27.994,00	24.073,00	31.603,00
3. Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	9,00	18,00	21,00
4. Potraživanja od države i drugih institucija	6.250,00	5.539,00	6.711,00
5. Ostala potraživanja	1.172,00	546,00	2.142,00
III. Financijska imovina	14.726,00	23.655,00	26.610,00
IV. Novac u banci i blagajni	253.682,00	77.770,00	128.147,00
V. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	2.583,00	2.114,00	2.155,00
IZVANBILANČNI ZAPISI	160.688,00	44.284,00	40.012,00
PASIVA	2.809.055,00	2.759.733,00	2.767.652,00
A) KAPITAL I REZERVE	1.947.043,00	2.052.128,00	2.106.093,00
I. Temeljni kapital	2.611.547,00	2.762.280,00	2.836.135,00
II. Preneseni gubitak	-606.850,00	-664.500,00	-710.152,00
III. Gubitak poslovne godine	-57.654,00	-45.652,00	-19.890,00
B) DUGOROČNE OBVEZE	274.639,00	245.297,00	209.870,00
1. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	252.574,00	223.237,00	193.087,00
2. Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	9.628,00	10.059,00	6.422,00
3. Rezerviranja za započete sudske sporove	2.856,00	3.517,00	3.727,00
4. Rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima	4.076,00	3.272,00	3.335,00
5. Druga rezervinja	5.505,00	5.212,00	3.299,00
C) KRATKOROČNE OBVEZE	587.373,00	462.308,00	451.689,00
1. Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	45.775,00	40.150,00	36.481,00
2. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	148.573,00	0,00	0,00
3. Obveze za zajmove, depozite i slično	4.297,00	4.131,00	3.890,00
4. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	30.033,00	30.055,00	29.965,00
5. Obveze prema dobavljačima	250.838,00	303.543,00	320.224,00
6. Obveze prema zaposlenicima	66.083,00	50.239,00	29.841,00
7. Obveze za poreze, doprinose i sl. davanja	41.001,00	33.260,00	30.085,00
8. Ostale kratkoročne obveze	773,00	930,00	1.169,00
9. Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	0,00	0,00	34,00
IZVANBILANČNI ZAPISI	160.688,00	44.284,00	40.012,00

Izvor: Izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (23.07.2020.)

Prilog 10. Račun dobiti i gubitka poduzeća Kaufland Hrvatska k.d. u tisućama kuna od 2016. do 2018. godine

	2016.	2017.	2018.
A) POSLOVNI PRIHODI	3.373.491,00	3.630.485,00	3.651.918,00
I. Prihodi od prodaje	3.306.590,00	3.572.434,00	3.593.137,00
II. Ostali poslovni prihodi	66.901,00	58.051,00	58.781,00
B) POSLOVNI RASHODI	3.439.786,00	3.674.588,00	3.671.948,00
I. Materijalni troškovi	2.822.739,00	3.121.719,00	3.100.060,00
1. Troškovi nabave prodane robe	2.466.561,00	2.630.576,00	2.662.605,00
2. Troškovi sirovina i materijala	21.687,00	30.147,00	21.418,00
3. Ostali vanjski troškovi	334.491,00	460.996,00	416.037,00
II. Troškovi osoblja	330.393,00	282.108,00	285.161,00
III. Amortizacija	62.801,00	70.883,00	77.244,00
IV. Ostali troškovi poslovanja	188.186,00	192.191,00	204.311,00
V. Vrijednosna uskladenja	34.153,00	0,00	8,00
VI. Rezerviranja	-6.244,00	3.072,00	3.696,00
VII. Ostali poslovni rashodi	7.758,00	4.615,00	1.468,00
C) GUBITAK IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI	-66.295,00	-44.103,00	-20.030,00
D) FINANCIJSKI PRIHODI	13.800,00	2.495,00	1.853,00
1. Prihodi od fin. ulaganja i zajmova pod. unutar gr.	1.879,00	1.488,00	1.223,00
2. Ostali prihodi s osnove kamata s pod unutar gr.	886,00	221,00	0,00
3. Trz iz odnosa s pod. Unutar grupe	4.235,00	0,00	0,00
4. Ostali prihodi s osnove kamata	1.138,00	786,00	115,00
5. Tečajne razlike i ostali fin. prihodi	5.662,00	0,00	340,00
6. Nerealizirani dobiti od fin. imovine	0,00	0,00	175,00
E) FINANCIJSKI RASHODI	5.159,00	4.044,00	1.713,00
1. Rashodi od kamata s poduzetnicima unutar grupe	1.135,00	419,00	1,00
2. Tečajne razlike s poduzetnicima unutar grupe	0,00	1.554,00	0,00
3. Rashodi od kamata i slični rashodi	2.619,00	1.871,00	1.637,00
4. Tečajne razlike i drugi rashodi	0,00	78,00	0,00
3. Nerealizirani gubici od financijske imovine	109,00	47,00	0,00
4. Ostali financijski rashodi	1.296,00	75,00	75,00
D) GUBITAK IZ FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI	8.641,00	-1.549,00	140,00
E) UKUPNI PRIHODI	3.387.291,00	3.632.980,00	3.653.771,00
F) UKUPNI RASHODI	3.444.945,00	3.678.632,00	3.673.661,00
G) GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	-57.654,00	-45.652,00	-19.890,00
H) POREZ NA DOBIT	0,00	0,00	0,00
I) NETO DOBIT/ GUBITAK RAZDOBLJA	-57.654,00	-45.652,00	-19.890,00

Izvor: Izrada autorice prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (23.07.2020.)

Životopis

SAŽETAK

- Pri početku studiranja na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu, započela sam studentski posao u poduzeću Clarus Acta d.o.o. koje se bavi distribucijom Ziaja kozmetike u Hrvatskoj i Srbiji. Nakon tri godine rada u prodaji, počela sam raditi u poduzeću Mazars Cinotti Accountig koje pruža savjetodavne usluge domaćim i inozemnim poduzećima u računovodstvu i knjigovodstvenim transakcijama. Nakon godinu i pol rada u konzultantskom poduzeću, svoju karijeru sam nastavila u poduzeću BE-terna d.o.o. (Adacta d.o.o) koje pruža IT poslovna rješenja različitim poduzećima.
- Moje područje interesa su mjesečno i godišnje izvještavanje koje zahtijevaju analitičke vještine, sposobnost obrade velike količine podataka, tehničko računovodstveno znanje, meke vještine u komunikaciji s klijentima kao i vizualizaciju podataka.

+385 (0) 91 9252 559

ecimovickarla9@gmail.com

Datum rođenja: 09/01/1997

RADNO ISKUSTVO

ACCOUNTING ASSOCIATE

BE-terna d.o.o. (Adacta d.o.o.)

06/2020 – danas

Zagreb, Hrvatska

- Knjiženje ulaznih računa i temeljnica, kreiranje i slanje izlaznih računa klijentima, usklada financijskih kartica s kupcima i dobavljačima, unos dugotrajne imovine, izrada i knjiženje putnih naloga

JUNIOR ASSISTANT

Mazars Cinotti Accounting d.o.o.

08/2018 – 02/2020

Zagreb, Hrvatska

- Knjiženje ulaznih računa izlaznih računa i mjesečnih temeljnica (aktivna i pasivna vremenska razgraničenja, amortizacija, tečajne razlike itd.), usklada financijskih kartica s kupcima i dobavljačima, priprema i slanje mjesečnih izvještaja (PDV, PDV-S i ZP obrasci), knjiženje putnih naloga i slanje JOPPD obrasca za neoporezive primitke, izrada završnog računa

PROMOTORICA

Clarus Acta d.o.o.

08/2015 – 08/2018

Zagreb, Hrvatska

- Prodaja Ziaja kozmetike u DM i BIPA trgovinama s naglaskom na dobru i uvjerljivu komunikaciju s kupcima. Provjera zaliha u trgovinama i zamjena neispravne robe

DEMONSTRATORICA

Ekonomski fakultet u Zagrebu

10/2017– 09/2018

Zagreb, Hrvatska

- Katedra za računovodstvo (2017 – 2018)
Održavanje demonstratura, pomoć profesorima pri čuvanju kolokvija i ispita kao i obavljanje administrativnih poslova

OBRAZOVANJE

Sveučilište u Zagrebu Ekonomski fakultet

10/2015 – danas

Integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij Poslovna ekonomija (300 ECTS)

- Prosjek do danas 4,53/5,00
- Modul: Računovodstvo i revizija

Treća ekonomska škola u Zagrebu

09/2011 – 06/2015

OSOBNJE VJEŠTINE

Komunikacijske i prezentacijske vještine

Različiti studentski poslovi tijekom studiranja pridonijeli su mojim vrlo dobrim komunikacijskim i prezentacijskim vještinama. Kroz rad kao asistent u računovodstvu i promotorica, usavršila sam svoje komunikacije vještine s kolegama i klijentima.

Analitičke i kvantitativne vještine

Tijekom studiranja bila sam orijentirana prema statističkim i matematičkim izbornim predmetima. Kao asistent u računovodstvu, stekla sam kvantitativne vještine, usavršavala sam znanje iz računovodstva te sam stekla vještine u analizi podataka i vizualizacije istih.

Materinski i ostali jezici

Hrvatski – materinji

English – samostalni korisnik

Spanish – početni korisnik

Računalne vještine i kompetencije

MS Office samostalni korisnik, Luceed, Wand (JOPPD obrazac za neoporezive primitke), Navision

DODATNE INFORMACIJE

Projekti i certifikati

- Projekt „World in the city“, 27.06.-31.07.2016., Zagreb
- Projekt „Oj budi zdrav!“, 01.09.2013.-20.09.2014.
- Project „Volonteri Plavog u prevenciji ovisnosti“, 2013, Zagreb
- Certifikat Financial Literacy in Practice-FLIP, 01.02-29.02.2016, Sveučilište u Zagrebu Ekonomski fakultet